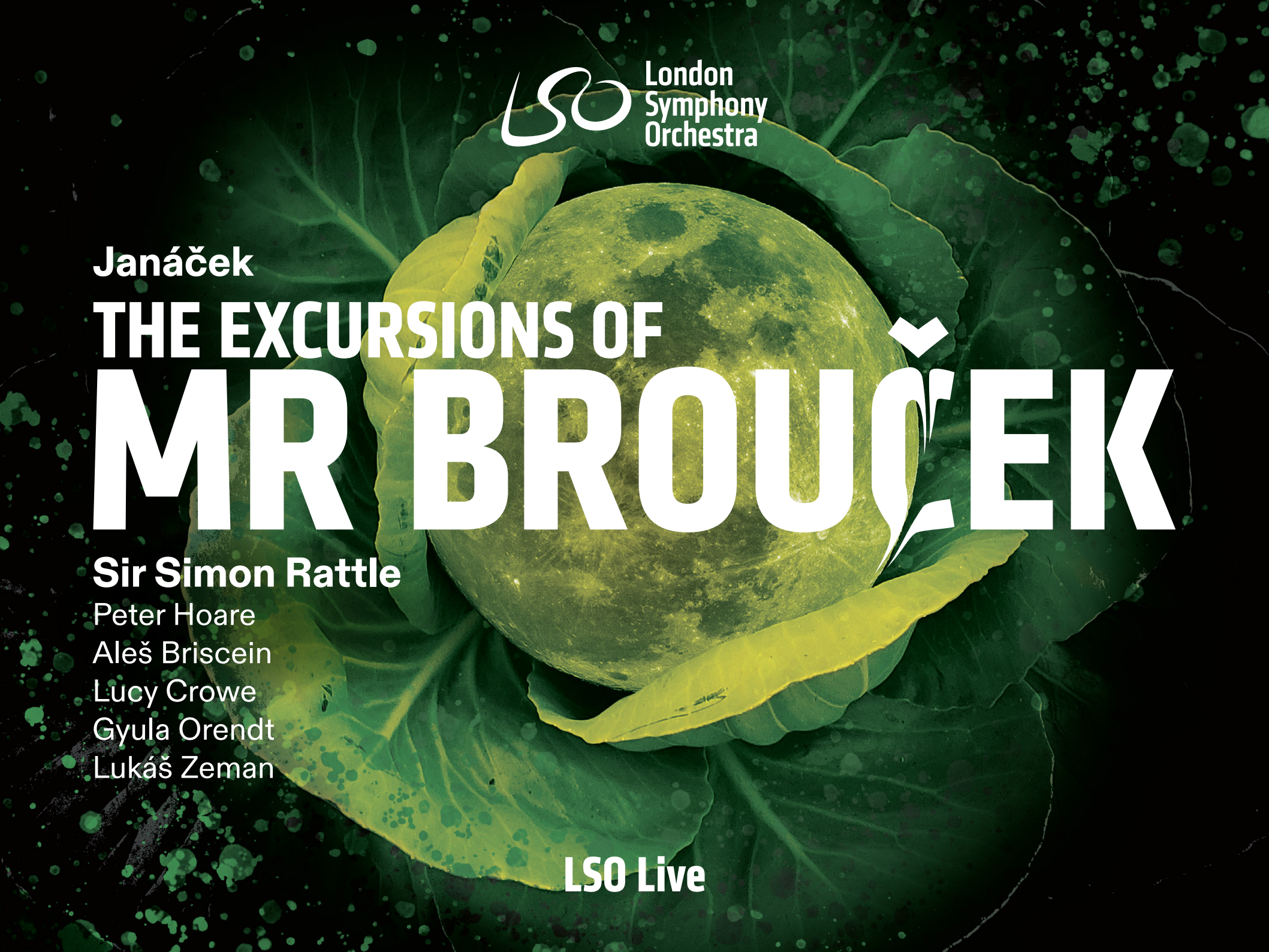

LSO London
Symphony
Orchestra

Janáček

THE EXCURSIONS OF

MR BROUČEK

Sir Simon Rattle

Peter Hoare

Aleš Briscein

Lucy Crowe

Gyula Orendt

Lukáš Zeman

LSO Live

LSO Live

LSO Live captures exceptional performances from the finest musicians using the latest high-density recording technology. The result? Sensational sound quality and definitive interpretations combined with the energy and emotion that you can only experience live in the concert hall. LSO Live lets everyone, everywhere, feel the excitement in the world's greatest music. For more information visit **iso.co.uk** and **isolive.co.uk**

LSO Live témoigne de concerts d'exception, donnés par les musiciens les plus remarquables et restitués grâce aux techniques les plus modernes de l'enregistrement haute-définition. L'impressionnante qualité sonore de ces interprétations d'anthologie se double de l'énergie et de l'émotion que seuls les concerts en direct peuvent offrir. LSO Live permet à chacun, en toute circonstance, de vivre cette passion intense au travers des plus grandes œuvres du répertoire. Pour plus d'informations, rendez-vous sur les sites **iso.co.uk** et **isolive.co.uk**

LSO Live fängt unter Einsatz der neuesten High-Density Aufnahmetechnik außerordentliche Darbietungen der besten Musiker ein. Das Ergebnis? Sensationelle Klangqualität und maßgebliche Interpretationen, gepaart mit der Energie und Gefühlstiefe, die man nur live im Konzertsaal erleben kann. LSO Live lässt jedermann an der aufregendsten, herrlichsten Musik dieser Welt teilhaben. Wenn Sie mehr erfahren möchten, schauen Sie bei uns herein: **iso.co.uk** und **isolive.co.uk**

Leoš Janáček (1854–1928)

The Excursions of Mr Brouček (Výlety páně Broučkovy), JW I/7
(1908–1918, rev. 1920, 1926)

Opera in two parts:

The Excursion of Mr Brouček to the Moon (Výlet pana Broučka do Měsíce) (1908–1917)

Libretto after the book of Svatopluk Čech by Leoš Janáček (in collaboration with K. Mašek, Z. Janke, F. Gellner, V. Dyk and F. S. Procházka), edited by Jiří Zahrádka, supervised by Sir Charles Mackerras

The Excursion of Mr Brouček to the 15th Century (Výlet pana Broučka do XV. století) (1917–1918)

Libretto after the book of Svatopluk Čech by Leoš Janáček in collaboration with F. S. Procházka

Un opéra en deux parties :

L'Excursion de Monsieur Brouček sur la Lune (1908-1917)

Livret d'après l'ouvrage de Svatopluk Čech, par Leoš Janáček (en collaboration avec K. Mašek, Z. Janke, F. Gellner, V. Dyk et F. S. Procházka), édité par Jiří Zahrádka, dans la supervision de Sir Charles Mackerras

L'Excursion de Monsieur Brouček au XVe siècle (1917-1918)

Livret d'après l'ouvrage de Svatopluk Čech, par Leoš Janáček en collaboration avec F. S. Procházka

Eine Oper in zwei Teilen:

Der Ausflug des Herrn Brouček zum Mond (1908–1917)

Libretto nach dem Buch Svatopluk Čechs von Leoš Janáček (in Zusammenarbeit mit K. Mašek, Z. Janke, F. Gellner, V. Dyk und F. S. Procházka), herausgegeben von Jiří Zahrádka, begleitet von Sir Charles Mackerras

Der Ausflug des Herrn Brouček in das 15. Jahrhundert (1917–1918)

Libretto nach dem Buch Svatopluk Čechs von Leoš Janáček in Zusammenarbeit mit F. S. Procházka

Generously supported by The Jeremy and John Sacher Charitable Trust.

Recorded live in DSD 256fs on 4 & 6 May 2025 in the Barbican Hall, London.

Andrew Cornall producer

Classic Sound Ltd recording, editing and mastering facilities

Jonathan Stokes for **Classic Sound Ltd** balance engineer, editing, mixing, and mastering

Cover design **Emma Digby** * Booklet layout **Nick Flower & David Millinger**

Traductions par **Pascal Bergerault (Ros Schwartz Translations Ltd)**.

Übersetzungen von **Ursula Wulfekamp (Ros Schwartz Translations Ltd)**.

Translations Co-ordinator: **Ros Schwartz (Ros Schwartz Translations Ltd)**.

Super Audio layer on each disc includes 2.0 stereo and 5.1 multi-channel mixes

The Excursions of Mr Brouček

Cast / Distribution / Personen / Osoby

Apart from Brouček, many of the cast perform multiple parallel roles, in the Earth, Moon and 15th-century scenes.

À l'exception de Brouček, de nombreux interprètes incarnent plusieurs rôles en parallèle, dans les scènes se déroulant sur Terre, sur la Lune et au XVe siècle.

Mit Ausnahme von Brouček spielen viele der Sängerinnen und Sänger in den Szenen auf der Erde, dem Mond und im 15. Jahrhundert mehrere parallele Rollen.

Peter Hoare tenor / ténor / Tenor

Matěj Brouček, domácí pán

Mr Brouček, a landlord whose main interests are beer and sausages.
His name translates as 'Mr Beetle'

Matěj Brouček, un propriétaire dont les principaux centres d'intérêt sont la bière et les saucisses. Son nom signifie littéralement « Monsieur Scarabée »

Matěj Brouček, ein Hausbesitzer, der sich vorwiegend für Bier und Wurst interessiert.
Sein Name bedeutet „Herr Käfer“

Aleš Briscein tenor / ténor / Tenor

Mazal, malíř * **Blankytný** * **Petřík**

Mazal, Brouček's tenant, a painter

Azurean, a lunar poet

Petřík (Peter), the 15th-century bridegroom of Kunka

Mazal, locataire de Brouček, peintre

Blankytný, poète sélénite

Petřík, l'époux de Kunka au XVe siècle

Mazal, Broučeks Mieter, ein Maler

Blankytný (Sternenfried), ein Mond-Dichter

Petřík (Peter), der Bräutigam Kunkas im 15. Jahrhundert

Lucy Crowe soprano / Sopranistin / soprán

Málinka, jeho dcera * **Etherea** * **Kunka**

Málinka, the Sakristán's daughter, in love with Mazal

Etherea, a lunar goddess, daughter of Lunobor

Kunka, Domšík's daughter, in love with Petřík

Málinka, la fille du sacristain, amoureuse de Mazal

Etherea, une déesse lunaire, fille de Lunobor

Kunka, la fille de Domšík, amoureuse de Petřík

Málinka, die in Mazal verliebte Tochter des Küsters

Etherea, eine Mondgöttin, Tochter Lunobors

Kunka, Domšíks Tochter, in Petřík verliebt

Gyula Orendt baritone / baryton / Bariton

Sakristán u sv. Víta * **Lunobor** * **Domšík od Zvonu** * **Svatopluk Čech**

Sakristán (at St Vitus), a sacristan (church sexton) in 1880s Prague

Lunobor, a lunar deity

Domšík from The Bell, a sacristan in 15th-century Prague

Svatopluk, the writer Svatopluk Čech

Sacristain, un sacristain dans la Prague des années 1880

Lunobor (Clair de lune), une divinité lunaire

Domšík de la Cloche, un sacristain dans la Prague du XVe siècle

Svatopluk, l'écrivain Svatopluk Čech

Sakristán im Veitsdom, ein Mesner im Prag der 1880-Jahre

Lunobor (Mondkristall), eine Mondgottheit

Domšík der Glocke, ein Mesner im Prag des 15. Jahrhunderts

Svatopluk, der Schriftsteller Svatopluk Čech

Lukáš Zeman baritone / baryton / Bariton

Würfl, hostinský na Vikárce * **Čaroskvoucí** * **Konšel**

Würfl, pub landlord of the Vikárka

Čaroskvoucí (Wonderglitter), a lunar patron of the arts
Councillor

Würfl, un aubergiste

Čaroskvoucí (Enchanteur), un mécène des arts lunaires
Conseiller, un conseiller municipal

Würfl, Gastwirt der Vikárka

Čaroskvoucí (Zauberlicht), ein lunarer Kunstmäzen
Ratsherr

Doubravka Novotná soprano / Sopranistin / soprán

Číšníček * **Zázračné dítě** * **Žák**

Young Waiter

Child prodigy, a lunar child prodigy

Student

Číšníček, un jeune serveur de taverne

Enfant prodige, un enfant prodige sélénite

Étudiant

Číšníček (Piccolo), ein Schankkellner

Wunderkind, ein Mond-Wunderkind

Student (Scholar)

Hannah Hipp mezzo-soprano / Mezzosopran / mezzosoprán

Kedruta, hospodyně

Kedruta, Domšík's housekeeper

Kedruta, la gouvernante de Domšík

Kedruta (Gertrude), Domšíks Haushälterin

Arttu Kataja baritone / baryton / Bariton

Básník * Oblačný * Vacek Bradatý * Jiný hlas

A poet * Oblačný (Cloudy), a lunar poet

Vacek the Bearded * Another voice

Básník, un poète * **Oblačný (Nébuleux)**, un poète sélénite

Vacek « le Barbu » * Une autre voix

Básník, ein Dichter * **Oblačný (Wolkengrau)**, ein Mond-Dichter

Vacek „mit dem Bart“ (Vacek der Bärtige) * Andere Stimme

Stephan Rügamer tenor / ténor / Tenor

Malíř * Duhoslav * Vojta od pávů * Hlas profesorův

A painter * Duhoslav (Rainbow), a lunar painter

Vojta of the Peacocks * Professor's Voice

Artiste, un peintre * **Duhoslav (Lapalette)**, un peintre sélénite

Vojta « aux paons » * La voix du professeur

Künstler, ein Maler * **Duhoslav (Farbenspiel)**, ein Mond-Maler

Vojta „von den Pfauen“ * Stimme des Professors

Linard Vrielink tenor / ténor / Tenor

Skladatel * Harfoboj * Míroslav zlatník

Skladatel (Composer), a composer * **Harfoboj (Harper)**, a lunar poet
Míroslav, a goldsmith

Skladatel, un compositeur * **Harfoboj (Harpiste)**, un poète sélénite
Míroslav, un orfèvre

Skladatel, ein Komponist * **Harfoboj (Harfenklang)**, ein Mond-Dichter
Míroslav, Goldschmied

Tenebrae chorus * **Nigel Short** chorus director

**Hosté v hostinci Vikárka, Měsíční muži a ženy, Umělci, Muzikanti,
Družky Etherey, Ozbrojený lid, Bojovný lid, I. Táborita, II. Táborita,
Hlasy, Lid, Děti, Hlasy z hloubky, Básník, Jiný básník**

**Guests at the Vikárka Inn, Moon men and women, Artists, Musicians,
Etherea's companions, Armed citizens, Warriors, 1st Taborite, 2nd Taborite,
Voices, People, Children, Voices from below, Poet, Another Poet**

**Clients de l'auberge Vikárka, Hommes et femmes de la Lune, Artistes, Musiciens,
Compagnons d'Etherea, Citoyens en armes, Guerriers, Premier taborite, Second taborite,
Voix, Peuple, Enfants, Voix des profondeurs, Poète, Un autre poète**

**Gäste im Wirtshaus Vikárka, Mond-Männer und -Frauen, Künstler, Musiker,
Ethereas Gefährtinnen, Bewaffnete Männer, Krieger, Erster Taborit, Zweiter Taborit,
Stimmen, Volk, Kinder, Stimmen aus der Tiefe, Dichter, Ein anderer Dichter**

London Symphony Orchestra

Sir Simon Rattle conductor

Disc 1 – The Excursion of Mr Brouček to the Moon

Part One, Act I

1	Úvod (Introduction)	3'16"
2	„Pak věřit mužům, věřit mužům!“ Málinka, Mazal, Sakristán, Umělci, Brouček	3'19"
3	„Má úcta, pane domácí!“ Mazal, Brouček, Würfl, Málinka, Sakristán, Umělci, Číšník	5'02"
4	„Málinko! Málinko, mám brilliant!“ Mazal, Málinka, Umělci, Číšník, Brouček, Hlasy z hloubky	6'02"
5	„Cha! Cha! Ký to netvor děsí můj ustrnulý zrak?“ Blankytný, Brouček	4'27"
6	„Tys nikdy nemiloval“ Blankytný, Brouček, Lunobor, Ethera, Družky	4'54"
7	„Děs vane od tebe jak od Medúzy!“ Ethera, Lunobor, Blankytný, Brouček, Družky	5'48"

Part One, Act II

8	„Tuto melodii, ale do bombardonu!“ Čarokvoci, Umělci, Harfojoj, Ethera, Brouček, Lunobor, Blankytný	5'26"
9	„Bud' vítán!“ Oblačný, Brouček, Umělci, Básník, Jiný Básník, Čarokvoci, Zázračné Dítě, Ethera	5'38"
10	„Pros veleducha, aby paprsky své poesie“ Čarokvoci, Brouček, Umělci, Oblačný, Lunobor, Zázračné Dítě, Blankytný	6'03"
11	„Pojd' sem! Jsem otrlejší“ Duhoslav, Brouček, Umělci, Zázračné Dítě, Čarokvoci	5'26"
12	„A tohle tedy zabitě je zvíře?“ Čarokvoci, Brouček, Zázračné Dítě, Ethera, Blankytný, Lunobor, Muzikanti, Harfojoj, Hudební Umělci	4'05"
13	Mezihra (Interlude)	3'04"
14	„Čupřiny tvé stále věnče“ Skladatel, Umělci, Würfl, Mazal, Málinka, Číšník	4'03"

Total 66'33"

Disc 2 – The Excursion of Mr Brouček to the 15th Century

Part Two, Act III

1	Úvod (Introduction)	1'47"
2	„Byly podzemní chodby“ Hlas Profesorův, Jiný hlas, Brouček, Würfl, Hlasy	6'06"
3	„Ó, slunce velkého dne“ Svatopluk Čech	3'06"
4	„Tuhle cestičku si zapamatujeme!“ Brouček, Konšel, Ženské Hlasy, Lid, Hlasy	3'59"
5	„Začíná se den Páně!“ Domšík, Ozbrojený lid, Brouček, Konšel, Lid	4'35"

Part Two, Act IV

6	„Kdybych zde neseďel“ Brouček, Domšík, Kedruta, Lid	6'43"
7	„Aj, od slova božieho?“ Domšík, Kunka, Brouček, Vacek, Míroslav, Vojta	5'05"
8	„Žel, že jméno české potupeno Míroslav, Vojta, Žák, Vacek, Domšík, Brouček, Kunka, Petřík	8'50"
9	„Hrrr, Tábor! Hrrr, Praha!“ Bojovný lid, Kunka, Kedruta, Brouček	4'01"
10	Proměna. „Hejsasa! Hejsasa!“ Děti, Lid, Petřík	4'33"
11	„Hle, tu skrčen jeden!“ I. Táborita, II. Táborita, Brouček, Petřík, Konšel, Kunka, Lid	4'07"
12	„Šel v našem šiku z brány Špitálské“ Petřík, Vojta, Lid, Konšel, Brouček, Vacek, Kedruta	3'23"
13	Proměna. „Ach! Ach! Ach! Ach! Ach! Ach!“ Brouček, Würfl	3'08"

Total 59'23"

Leoš Janáček (1854–1928)

The Excursions of Mr Brouček (1908–18, rev. 1920, 1926)

Librettists:

Karel Mašek, Zikmund Janke, František Gellner,
Viktor Dyk, František Serafínský Procházka

Leoš Janáček's setting of Svatopluk Čech's satirical stories about Mr Brouček started as a single opera: *The Excursion of Mr Brouček to the Moon*. This was a story Janáček knew well, having read it when it was published in 1888. Twenty years later, in March 1908, he secured the rights from Čech's heirs, and started composing at once, even before he had a libretto. Fashioning that libretto was to cause him years of pain.

To begin with, Karel Mašek sent part of a text in May 1908 but downed tools six months later. Janáček then turned to Zikmund Janke, a doctor with literary aspirations who knew the composer from their visits to the spa at Luhačovice. Janke delivered part of Act 1 in December 1908, but further collaboration was scuppered by Janáček's decision to introduce parallels between the characters in the earth and moon scenes – something that is not in Čech's novel. Janáček also had some help from František Gellner, though by this time much of the libretto was the composer's own work. Frustrated, Janáček then put *Brouček* aside for two years.

It was probably the acceptance of the opera *Jenůfa* at the Prague National Theatre in 1916 that prompted Janáček to look again at *Brouček*. He asked Jiří Mahen to help revise the text, but Mahen instead provided an entirely new libretto, which Janáček discarded. He then turned to Viktor Dyk – much the most effective of his 'Moon' collaborators – who made extensive revisions between June and October 1916. At this point, however, Dyk was arrested and imprisoned by the Habsburg authorities for his resistance activities. Despite this setback, the structure of the 'burlesque opera' (as Janáček called it) seemed to be settled: a work in two acts and an epilogue. With Dyk languishing in a Viennese jail, František Serafínský Procházka assisted with the final touches (along with some suggestions from Max Brod), and Janáček finished a complete revision on 29 March 1917. After almost ten years – and seven librettists – *The Excursion of Mr Brouček to the Moon* was complete.

Just as that revision was finalised, rather than calling it a day, Janáček devised a new plan: the 'Moon' opera (with its epilogue now cut) would become the first part of an operatic diptych (Janáček's term was 'bilogy'). Following nearly a decade of toil over the 'Moon' excursion, it is astonishing that Janáček wanted to plunge into another Brouček opera, but that's exactly what he did, shifting from lunar exploration to time travel with Čech's second story, set in 15th-century Prague. It turned out to be a much smoother process thanks to Janáček's librettist, the helpful and efficient F S Procházka. Janáček started composing *The Excursion of Mr Brouček*

to the *15th Century* in May 1917 and by December he had completed it. In January 1918, he made a few late changes to a work that now comprised both the 'Moon' and '15th Century' excursions. The premiere took place at the Prague National Theatre on 23 April 1920, conducted by Otakar Ostrčil. The work had been published in September 1919, several months before the premiere, with a dedication: 'To the Liberator of the Czech Nation, Dr T G Masaryk'.

Despite its long and troublesome genesis, *Brouček* is one of Janáček's freshest and most startlingly original works: by turns funny, weird, tender and inspiring. Čech's novels – and Janáček's operatic treatment of them – have many comic moments: the cowardly, bigoted and philistine *Brouček* is constantly ridiculed, as are the delightfully ludicrous moon-dwellers. But there's a more serious side too, above all the profound sense of national pride that courses through the '15th Century' excursion.

Janáček's score is full of variety, whether in the extra-terrestrial sounds of the moon music, or the radiant orchestral interlude – a tone poem in miniature – which brings the action back from the moon to Prague. At the end of the 'Moon' excursion, Málinka and Mazal sing in soaring octaves that have a hint of Mimì and Rodolfo in Puccini's *La bohème*, while the Hussite hymns and celebrations before and after the Battle of Prague in the '15th Century' excursion are as stirring as any patriotic chorus in opera.

The instrumentation has some surprising features: only in *Brouček* does Janáček call

for bagpipes, but they add a distinctive, reedy colour to the '15th Century' excursion, while the organ adds weight and solemnity. The orchestral writing has many typical Janáček characteristics: a fondness for high timpani, fragments of brass fanfares that generate the propulsive energy of the victory scene in the Old Town Square, and woodwind writing that can shift from witty scene-setting or impressionistic shimmering one moment, to hymn-like richness the next.

Brouček is scored with an opulence that befits this celebration of Czech nationhood (and the city of Prague) that lies at its core. It was composed at a time when independence from the Habsburg Empire was evolving from being an aspiration to becoming a reality. The Czechoslovak Republic was proclaimed on 28 October 1918 with Tomáš Garrigue Masaryk as its first president. The nobility of the music for the Hussite liberation of Prague in 1420, and the work's dedication to Masaryk, leave us in no doubt about its powerful contemporary resonances for Janáček.

Programme note © Nigel Simeone

Synopsis

THE EXCURSION OF MR BROUČEK TO THE MOON

ACT I

Scene 1: Prague, 1888. Vikárka Street in Prague's castle district on a moonlit night

Matěj Brouček makes his way home after an evening's drinking at the Vikárka Inn. He comes across Málinka, distraught about her two-timing lover Mazal, Brouček's tenant. The inebriated Brouček offers to marry Málinka himself, before thinking better of it and dreaming of a less stressful life on the moon.

Scene 2: A moonscape

The moon turns out to be the worst possible place for Brouček: it has become a colony for the artists and intellectuals he so despises. He encounters the avant-garde lunar artist Blankytný (the lunar parallel to Mazal) who describes his platonic passion for Etherea (Málinka). She arrives with her radical sisterhood to sing an ode to healthy living. Improbably, she falls for Brouček and flies away with him on Pegasus to the Temple of the Arts.

ACT II

Scene 1: The Lunar Temple of All Arts

Brouček has become the newest artistic craze and is shown the latest in lunar art. A banquet of sniffing flowers does nothing to improve his mood and when he is attacked for eating

a sausage, he flees, leaving the aesthetes and their latest Child Prodigy singing praises to art.

An orchestral interlude leads to:

Scene 2: Prague

Mazal and Málinka return home as dawn is breaking. A waiter tells them that Brouček has been found in a drunken stupor, but their thoughts are elsewhere as they sing of their love for each other.

THE EXCURSION OF MR BROUČEK TO THE 15TH CENTURY

ACT III

Scene 1: The Castle of Wenceslas IV, Prague

Brouček has been arguing with his drinking cronies about the tunnels beneath medieval Prague. He staggers home, only to fall into a cellar where he encounters figures from the distant past. The poet Svatopluk Čech appears, lamenting the moral decline of the Czech nation where heroes have been replaced by self-indulgent nonentities (like Brouček). Čech longs for it to recapture its former greatness.

Scene 2: The Old Town Square, 1420

Brouček emerges near the Old Town Square, but everything looks unfamiliar. The city is under siege from the German armies of the Holy Roman Empire. Brouček is initially mistaken for a German spy by the Hussite freedom fighters, but he manages to bluster his way out of trouble.

ACT IV

Scene 1: Domšík's house

Brouček has been taken to the home of the Sacristan, Domšík, and his daughter Kunka. The Hussites sing a stirring hymn in preparation for battle. Brouček is horrified when his host explains that he is expected to help defend the city. As the conflict rages, Brouček slips away.

Scene 2: The Old Town Square at dawn

The people celebrate a famous victory, but it has come at a price: Domšík is among those killed and his servant Kedruta offers prayers while Kunka is distraught. Brouček is discovered hiding; he is accused of treason and sentenced to death in a burning barrel.

Scene 3: The courtyard of the Vikárka Inn, 1888

Back at the Vikárka – and back from the 15th century – the landlord Würfl finds Brouček in a barrel. Brouček tells Würfl how he bravely fought to liberate Prague – but begs him not to tell anyone.

Synopsis © Nigel Simeone

Leoš Janáček (1854–1928)

Leoš Janáček was one of music's great one-offs, a composer who tore up the aesthetic rulebook of his time.

Unlike his Czech counterparts (notably Antonín Dvořák), Janáček was born far from any major metropolis. Specifically, in Hukvaldy, in Moravia – a district of what is now the Czech Republic (then part of the Austrian Empire) and an area that would literally shape the tunes and rhythms that characterise Janáček's distinctive music. From his limited means, Janáček found his way to studies in Brno, the Moravian capital, and later Prague and Leipzig, before eventually returning to Brno to lead the organ school he had attended. Back in Brno, Janáček immersed himself in the Moravian peasant songs and dances that had surrounded him since childhood. As he began to trust the unusual contours of this earthy music, he consciously rejected Western music's accepted norms. From about 1890, a new, uncompromising and rampantly communicative musical style started to form in him, based on the principle that the rhythms of speech enshrine the truest expression of the human soul.

Success came late to Janáček. His name was only widely known from 1916, when one of his most celebrated creations, an opera telling of scandalous family tragedies in small-town Moravia, was performed in Prague. *Jenůfa* is now a mainstay of the opera repertoire worldwide. From then on, Janáček's creativity burned with an intensity bordering on the destructive. His

later years were dominated by an obsession with a married woman, Kamila Stösslová, who became his muse but never his lover (the composer was married too). For the Janáček expert John Tyrrell, Kamila embodied the sense of longing that is a constant theme in Janáček's life and music. She inspired many of his greatest works,

including the operas *Katya Kabanova*, *The Cunning Little Vixen* and *The Makropulos Affair*, the song cycle *The Diary of One Who Disappeared*, the *Glagolitic Mass* and the *String Quartet No 2*, 'Intimate Letters'.

Composer profile © Andrew Mellor

Leoš Janáček (1854-1928)

Les Excursions de Monsieur Brouček (1908-18, rév. 1920 et 1926)

Librettistes :

Karel Mašek, Zikmund Janke, František Gellner, Viktor Dyk, František Serafínský Procházka

L'adaptation par Leoš Janáček des récits satiriques de Svatopluk Čech, consacrés à Monsieur Brouček, allait se limiter en un premier temps à un unique opéra : *L'Excursion de Monsieur Brouček sur la Lune*. Janáček connaissait bien cette histoire, pour l'avoir lue dès sa parution, en 1888. Vingt ans plus tard, en mars 1908, il en obtenait les droits auprès des héritiers de Čech et se mettait aussitôt à composer, avant même de disposer d'un livret. L'élaboration de ce dernier allait lui causer des années de tourments.

Tout d'abord, Karel Mašek lui remit une partie du texte, en mai 1908, avant d'abandonner six mois plus tard. Janáček se tourne alors vers Zikmund Janke, un médecin aux aspirations littéraires, qui connaissait le compositeur pour l'avoir rencontré lors de leurs séjours à la station thermale de Luhačovice. Janke livre une partie du premier acte en décembre 1908, mais leur collaboration se voit compromise lorsque Janáček décide d'introduire des parallèles entre les personnages des scènes se déroulant sur Terre et sur la Lune — ce qui

n'apparaît pas dans le texte de Čech. Janáček pourra également bénéficier de l'aide de František Gellner, même si, à ce stade, une grande partie du livret était déjà l'œuvre du compositeur lui-même. Frustré, Janáček allait mettre *Brouček* de côté pendant deux ans.

C'est sans doute le succès remporté par l'opéra *Jenůfa*, au Théâtre national de Prague, en 1916, qui va inciter Janáček à se pencher à nouveau sur *Brouček*. Il demande alors à Jiří Mahen de l'aider à réviser le texte, mais Mahen lui fournit à la place un livret entièrement nouveau, que Janáček rejettera. Il se tourne ensuite vers Viktor Dyk — de loin le plus efficace de ses collaborateurs pour ce qui est de la composante lunaire de l'œuvre — lequel procède à d'importantes révisions entre juin et octobre 1916. Mais voilà que Dyk est arrêté et emprisonné par les autorités habsbourgeoises en raison de ses activités de résistance. Malgré ce contretemps, la structure de cet « opéra burlesque » (comme l'appelait Janáček) semble désormais fixée : une œuvre en deux actes et un épilogue. Alors que Dyk croupit dans une prison viennoise, František Serafínský Procházka apporte son aide pour les dernières retouches (en s'appuyant sur certaines suggestions de Max Brod), et Janáček achève une révision complète le 29 mars 1917. Après presque dix ans de travail — et avec le concours de sept librettistes ! — *L'Excursion de Monsieur Brouček sur la Lune* est enfin terminée.

À peine sa révision achevée, loin de s'arrêter là, Janáček se lance dans un nouveau projet : l'opéra de « la Lune » (dont l'épilogue avait

finalement été supprimé) deviendrait la première partie d'un diptyque opératique (Janáček parlait de « bilogie »). Après près d'une décennie de labeur consacrée à l'excursion lunaire, il est étonnant que Janáček ait voulu se lancer dans un second opéra consacré à Brouček, mais c'est précisément ce qu'il fait, passant de l'exploration de la Lune à un voyage dans le temps, avec un deuxième récit de Čech, qui se déroule, cette fois, dans la Prague du XVe siècle. Le processus s'avère être bien plus fluide grâce à son librettiste, le précieux et efficace F. S. Procházka. Janáček commence à composer *L'Excursion de Monsieur Brouček au XVe siècle* en mai 1917 et l'achève en décembre de la même année. En janvier 1918, il apporte quelques modifications de dernière minute à une œuvre comprenant désormais un volet « Lune » et un volet « XVe siècle ». La première a lieu au Théâtre national de Prague, le 23 avril 1920, sous la direction d'Otakar Ostrčil. L'œuvre avait été publiée en septembre 1919, plusieurs mois avant la création, avec la dédicace suivante : « Au libérateur de la nation tchèque, le Dr. T. G. Masaryk ».

Malgré une genèse longue et mouvementée, *Brouček* demeure l'une des œuvres les plus fraîches et les plus étonnamment originales de Janáček : tour à tour drôle, étrange, tendre et inspirante. Les romans de Čech — et l'adaptation lyrique qu'en fait Janáček — regorgent de moments comiques : Brouček, lâche, intolérant et philistin, y est constamment ridiculisé, tout comme les habitants de la Lune, délicieusement grotesques. Mais l'œuvre possède aussi un côté plus sérieux, notamment le profond

sentiment de fierté nationale qui imprègne *L'Excursion au XVe siècle*.

La partition de Janáček est d'une grande richesse, qu'il s'agisse des sonorités extraterrestres de la musique lunaire ou du lumineux interlude orchestral — véritable poème symphonique miniature — qui reconduit l'action de la Lune à Prague. À la fin de l'excursion lunaire, Málinka et Mazal unissent leurs voix dans des octaves vertigineuses qui rappellent Mimì et Rodolfo dans *La Bohème* de Puccini, tandis que les hymnes hussites et les célébrations avant et après la bataille de Prague, dans *L'Excursion au XVe siècle* sont aussi émouvants que n'importe quel chœur patriotique d'opéra.

L'instrumentation présente quelques particularités surprenantes : ce n'est que dans *Brouček* que Janáček fait appel à la cornemuse, dont la sonorité très particulière confère une couleur singulière à l'excursion « au XVe siècle », tandis que l'orgue apporte de son côté ampleur et solennité. L'écriture orchestrale présente de nombreuses caractéristiques propres au compositeur : un goût prononcé pour les timbales dans leur registre aigu, des fragments de fanfares de cuivres qui insufflent toute l'énergie attendue à la scène de la victoire sur la place de la Vieille Ville, et une écriture pour les bois capable de passer, en un instant, d'une évocation pleine d'esprit ou de scintillements impressionnistes, à une richesse digne d'un hymne.

Brouček bénéficie d'une orchestration somptueuse, à la mesure de cette célébration de l'identité nationale tchèque — et de la ville

de Prague —, qui en constitue le cœur. L'œuvre fut composée à une époque où l'indépendance vis-à-vis de l'Empire des Habsbourg était en train de passer du statut d'aspiration à celui de réalité. La République tchécoslovaque fut proclamée le 28 octobre 1918, avec Tomáš Garrigue Masaryk comme premier président. La noblesse de la musique évoquant la libération de Prague par les Hussites en 1420, ainsi que la dédicace de l'œuvre à Masaryk, ne laissent planer aucun doute quant à sa puissante résonance contemporaine pour Janáček.

Note de programme : © Nigel Simeone

Traduction : © Pascal Bergerault

Synopsis

L'EXCURSION DE MONSIEUR BROUČEK SUR LA LUNE

ACTE I

Scène 1 : Prague, 1888. Rue Vikárka, à Hradčany, par une nuit de pleine lune

Matěj Brouček rentre chez lui après une soirée bien arrosée à l'auberge Vikárka. Il croise en chemin Málinka, désespérée à cause de Mazal, son amant infidèle, qui se trouve être le locataire de Brouček. Brouček, complètement ivre, propose à Málinka de l'épouser lui-même, avant de se raviser et de rêver d'une vie moins stressante sur la Lune.

Scène 2 : Un paysage lunaire

La Lune s'avère être le pire endroit qui soit pour Brouček : elle est devenue une colonie pour les artistes et les intellectuels qu'il méprise tant. Il y rencontre l'artiste sélénite d'avant-garde Blankytný (l'équivalent du Mazal terrien), qui lui confie sa passion platonique pour Etherea (Málinka). Celle-ci paraît alors, entourée d'une communauté de femmes qui partagent ses idées radicales, pour chanter une ode à la vie saine. Contre toute attente, elle tombe amoureuse de Brouček et s'envole avec lui sur Pégase vers le Temple des Arts.

ACTE II

Scène 1 : Le Temple lunaire de tous les Arts

Brouček est devenu la nouvelle coqueluche

du monde artistique, et on lui présente les dernières créations de l'art lunaire. Un banquet où l'on se contente de humer des fleurs ne contribue guère à améliorer son humeur et, lorsqu'il est pris à partie pour avoir mangé une saucisse, il s'enfuit, laissant les esthètes et leur dernier « enfant prodige » chanter les louanges de l'art.

Un interlude orchestral nous conduit à la scène suivante.

Scène 2 : Prague

Mazal et Málinka rentrent chez eux à l'aube naissante. Un serveur leur apprend que Brouček a été retrouvé ivre mort, mais ils ont l'esprit ailleurs : ils se chantent réciproquement leur amour.

L'EXCURSION DE MONSIEUR BROUČEK AU XVe SIÈCLE

ACTE III

Scène 1 : Le Château de Venceslas IV, Prague

Brouček s'est querellé avec ses compagnons de beuverie au sujet des tunnels qui s'étendent sous la Prague médiévale. Il regagne son domicile en titubant, avant de tomber dans une cave où il rencontre des personnages surgis d'un passé lointain. Le poète Svatopluk Čech apparaît, déplorant le déclin moral de la nation tchèque, où les héros ont été remplacés par des êtres insignifiants et égocentriques (tels que Brouček). Čech aspire à ce que son pays retrouve sa grandeur d'antan.

Scène 2 : La place de la Vieille Ville, 1420

Voici qu'on retrouve Brouček près de la place de la Vieille Ville, mais tout lui semble bizarre. La ville est assiégée par les armées allemandes du Saint-Empire romain germanique. Brouček est d'abord pris pour un espion allemand par les rebelles hussites, mais il parvient à se tirer d'affaire en bluffant.

ACTE IV

Scène 1 : La maison de Domšík

Brouček a été conduit chez le sacristain, Domšík, et sa fille Kunka. Les Hussites entonnent un hymne plein d'émotion pour se préparer au combat. Brouček est horrifié lorsque son hôte lui explique qu'on attend de lui qu'il aide à défendre de la ville. Tandis que la bataille fait rage, Brouček s'éclipse.

Scène 2 : La place de la Vieille Ville à l'aube

Le peuple célèbre une victoire éclatante, mais à quel prix ! Domšík figure parmi les morts. Sa servante Kedruta prie tandis que Kunka reste désespérée. Brouček est découvert alors qu'il se cachait ; il est accusé de trahison et condamné à mourir dans un tonneau enflammé.

Scène 3 : La cour de l'auberge Vikárka, 1888

De retour à la Vikárka — et revenu du XVe siècle — l'aubergiste Würfl retrouve Brouček dans un tonneau. Brouček raconte alors à Würfl comment il a vaillamment combattu pour libérer Prague — mais le supplie de n'en parler à personne.

Synopsis : © Nigel Simeone

Traduction : © Pascal Bergerault

Leoš Janáček (1854-1928)

Leoš Janáček compte parmi les personnalités musicales les plus exceptionnelles qui soient, et c'est un compositeur qui a particulièrement su remettre en cause les règles esthétiques de son temps.

Contrairement à ses compatriotes musiciens (notamment Antonín Dvořák), Janáček est né loin de toute grande métropole. Plus précisément, à Hukvaldy, en Moravie – un district de l'actuelle République tchèque (qui faisait alors partie de l'Empire austro-hongrois), et dans une région qui allait lui fournir tous ces airs et ces rythmes qui caractérisent sa musique. Avec des moyens limités, Janáček trouve le chemin des études à Brno, la capitale morave, puis à Prague et à Leipzig, avant de retourner à Brno pour y diriger l'école d'orgue qu'il avait lui-même fréquentée.

De retour à Brno, Janáček se retrouve immergé dans les chants et les danses paysannes moraves ayant bercé son enfance. En même temps qu'il commence à se familiariser avec les contours inhabituels de cette musique haute en couleurs, il rejette délibérément les règles convenues de la musique occidentale. À partir de 1890 environ, un nouveau style musical sans compromis et très communicatif prend corps, fondé sur le principe selon lequel les rythmes de la parole sont dépositaires de l'expression la plus vraie de l'âme humaine.

Janáček ne connaîtra le succès que sur le tard. Il ne deviendra vraiment célèbre qu'à partir de

1916, lorsque l'une de ses œuvres majeures, un opéra sur fond de tragédie familiale et de scandale, dans une petite ville de Moravie, est jouée à Prague. *Jenůfa* est devenu de nos jours un incontournable du répertoire opératique dans le monde entier.

Dès lors, la créativité de Janáček brûle avec une intensité qui confine à la destruction. Ses dernières années seront dominées par la passion qu'il éprouvera pour une femme mariée, Kamila Stösslová – devenue sa muse, mais jamais sa maîtresse (le compositeur était également marié de son côté). Pour John Tyrrell, expert de Janáček, Kamila incarnait le sentiment du désir qui est un thème omniprésent dans la vie et la musique de Janáček. Elle lui inspirera plusieurs de ses œuvres les plus remarquables, dont les opéras *Kátia Kabanová*, *La Petite Renarde rusée* et *L'Affaire Makropulos*, le cycle de mélodies *Le Journal d'un Disparu*, la *Messe Glagolitique* et le *Quatuor à cordes n° 2 « Lettres intimes »*.

Profil : © Andrew Mellor

Traduction : © Pascal Bergerault

Leoš Janáček (1854–1928)

Die Ausflüge des Herrn Brouček (1908–1918, rev. 1920, 1926)

Librettisten:

Karel Mašek, Zikmund Janke, František Gellner,
Viktor Dyk, František Serafínský Procházka

Leoš Janáčeks Vertonung von Svatopluk Čechs satirischen Romanen über Herrn Brouček war zunächst eine einzelne Oper: *Der Ausflug des Herrn Brouček zum Mond*. Diese Geschichte war Janáček vertraut, hatte er sie doch bei ihrem Erscheinen 1888 gelesen. Zwanzig Jahre später, im Mai 1908, sicherte er sich von Čechs Erben die Rechte daran und begann sofort, noch ohne Libretto, zu komponieren. Dieses sollte ihm in der Folge jahrelanges Kopfzerbrechen bereiten.

Zunächst schickte Karel Mašek ihm im Mai 1908 den Teil eines Textes, gab das Vorhaben aber sechs Monate später wieder auf. Daraufhin wandte Janáček sich an Zikmund Janke, einen Arzt mit literarischen Ambitionen; die beiden kannten sich von ihren Besuchen der Heilquellen in Luhačovice. Janke gab ihm im Dezember 1908 einen Teil des ersten Aktes, die weitere Zusammenarbeit zerschlug sich dann jedoch wegen Janáčeks Entscheidung, zwischen den Charakteren in den Erd- und den Mondszenen Parallelen herzustellen, die es in Čechs Roman nicht gibt. Auch František Gellner half Janáček

ein wenig, obwohl ein Großteil des Librettos zu dem Zeitpunkt bereits das Werk des Komponisten selbst war. Frustriert stellte Janáček die Arbeit an seinem *Brouček* dann ein.

Dass er zwei Jahre später doch zu dem Projekt zurückkehrte, hatte vermutlich damit zu tun, dass das Nationaltheater Prag 1916 seine Oper *Jenůfa* annahm. Nun bat der Komponist Jiří Mahen um Hilfe bei der Überarbeitung des Textes, der jedoch lieferte ihm ein völlig neues Libretto, das Janáček ablehnte und sich daraufhin an Viktor Dyk wandte – den bei weitem erfolgreichsten seiner „Mond“-Mitarbeiter –, der zwischen Juni und Oktober 1916 umfangreiche Überarbeitungen vornahm. Dann allerdings wurde Dyk wegen seines Widerstands von den Behörden der Monarchie festgenommen und inhaftiert. Diesem Rückschlag zum Trotz schien die Struktur der „burlesken Oper“ (wie Janáček sie nannte) festzustehen: ein Werk in zwei Akten mit einem Epilog. Da Dyk in einem Wiener Gefängnis schmachtete, half František Serafínský Procházka (mit einigen Anregungen Max Brods), dem Werk den letzten Schliff zu geben, und am 29. März 1917 schloss Janáček die vollständige überarbeitete Fassung ab. Nach knapp zehn Jahren – und sieben Librettisten – war *Der Ausflug des Herrn Brouček zum Mond* schließlich und endlich fertiggestellt.

Doch anstatt es dabei bewenden zu lassen, verfiel Janáček auf eine neue Idee: Die „Mond“-Oper (deren Epilog nun wegfiel) sollte der erste Teil eines Operndiptychons werden (einer „Bilogie“, wie Janáček es nannte). Es

mag erstaunen, dass sich der Komponist nach fast einem Jahrzehnt mühsamer Arbeit am „Mond“-Ausflug in eine weitere Brouček-Oper stürzen wollte, aber genau das tat er und wandte sich nach der Monderforschung mit Čechs zweiter Erzählung einer Zeitreise zu, nämlich ins Prag des 15. Jahrhunderts. Die Arbeit daran lief dank Janáčeks Librettisten, dem hilfsbereiten und effizienten F.S. Procházka, wesentlich glatter. Im Mai 1917 begann Janáček mit der Komposition von *Der Ausflug des Herrn Brouček ins fünfzehnte Jahrhundert*, im Dezember beendete er sie. Im Januar 1918 nahm er noch einige letzte Veränderungen an dem Werk vor, das nun den „Mond“-Ausflug ebenso schilderte wie den ins 15. Jahrhundert. Die Uraufführung fand am 23. April 1920 am Nationaltheater Prag unter der Leitung von Otakar Ostrčil statt. Das Werk war bereits im September 1919, mehrere Monate vor der Premiere, veröffentlicht worden, und zwar mit der Widmung: „Dem Befreier der Tschechischen Nation, Dr. T.G. Masaryk“.

Der langen und mühsamen Entstehung zum Trotz ist Brouček eines der frischesten und verblüffend originellsten Werke Janáčeks, mal witzig, dann wieder bizarr, zart, auch inspirierend. Čechs Romane – und Janáčeks Opern-Umsetzung – bergen viele komische Momente: der feige, bigotte Philister Brouček wird ständig lächerlich gemacht, ebenso wie die hinreißend absurden Mondbewohner. Aber es finden sich auch wesentlich ernstere Seiten, insbesondere der tief empfundene Ausdruck von Nationalstolz, der den „15.-Jahrhundert“-Ausflug durchzieht.

Janáčeks Partitur birgt eine große Vielfalt, seien es die extraterrestrischen Klänge der Mond-Musik oder das strahlende Zwischenspiel des Orchesters – eine Tondichtung im Kleinform –, das die Handlung vom Mond nach Prag zurückführt. Am Ende des „Mond“-Ausflugs singen Málinka und Mazal in hoch aufsteigenden Oktaven, die vage an Mimì und Rodolfo in Puccinis *La bohème* anklängen, während die Hymnen und Feiern der Hussiten vor und nach der Schlacht von Prag im „15. Jahrhundert“-Ausflug es, was mitreißenden Schwung betrifft, mit jedem patriotischen Opernchor aufnehmen können.

Die Instrumentierung wartet mit einigen Überraschungen auf: Nur in *Brouček* schreibt Janáček Dudelsäcke vor, aber sie verleihen dem „15. Jahrhundert“-Ausflug einen ganz eigenen, näselnden Farbton, der durch die Orgel noch Gewicht und Ernsthaftigkeit erhält. Der Orchestersatz weist viele Janáček-typische Elemente auf: eine Vorliebe für hohe Timpani, Bruchstücke von Fanfaren im Blech, die in der Sieg-Szene auf dem Altstädter Marktplatz die vorwärtstreibende Energie beisteuern, und Holzbläser-Passagen, die in einem Moment geistreich die Szene schildern oder impressionistisch schimmern, um gleich darauf in Hymnus-artige Üppigkeit umzuschlagen.

Brouček ist mit einer Opulenz instrumentiert, wie sie dieser Feier der tschechischen Nation (und der Stadt Prag) gebührt – ihr eigentliches Anliegen. Die Oper entstand zu einer Zeit, als die Unabhängigkeit von Österreich-Ungarn von einer Hoffnung allmählich zu einer Realität

wurde. Die Tschechoslowakische Republik wurde am 28. Oktober 1918 ausgerufen, ihr erster Präsident war Tomáš Garrigue Masaryk. Die Erhabenheit der Musik zur Befreiung Prags durch die Hussiten im Jahr 1420 und Masaryk als Widmungsträger der Oper geben klar zu erkennen, welch bedeutende zeitgenössische Resonanz sie für Janáček hatten.

Einführungstext: © Nigel Simeone

Übersetzung: © Ursula Wulfekamp

Inhalt

DER AUSFLUG DES HERRN BROUČEK ZUM MOND

1. AKT

1. Bild: Prag, 1888. Die Vikárka-Straße in Hradčany in einer Mondnacht

Matěj Brouček macht sich nach einem abendlichen Trinkgelage im Wirtshaus Vikárka auf den Heimweg. Dabei stößt er auf Málinka, die unglücklich ist, weil ihr Geliebter Mazal, ein Mieter Broučeks, sie betrügt. Der angetrunkene Brouček schlägt Málinka vor, ihn zu heiraten, doch dann besinnt er sich eines Besseren und träumt von einem weniger anstrengenden Leben auf dem Mond.

2. Bild: Eine Mondlandschaft

Der Mond erweist sich als schlimmstmöglicher Ort für Brouček: Der Planet ist zu einer Kolonie der von ihm so verachteten Künstler und

Intellektuellen geworden. Brouček begegnet dem avantgardistischen Mondkünstler Blankytný (das lunare Gegenstück zu Mazal), der von seiner platonischen Leidenschaft für Etherea (Málinka) spricht. Diese trifft mit ihrer radikalen Schwesternschaft ein und singt eine Ode auf den gesunden Lebensstil. Überraschenderweise verliebt sie sich in Brouček und fliegt mit ihm auf Pegasus zum Tempel der Künste.

2. AKT

1. Bild: Der Mondtempel aller Künste

Brouček ist zum neuesten künstlerischen Schrei geworden, man zeigt ihm das Neueste aus der Mondkunst. Ein Bankett, bei dem an Blumen geschnuppert wird, trägt nicht dazu bei, seine Laune zu heben, und als er wegen des Beißens in eine Wurst angegriffen wird, ergreift er die Flucht, die Ästheten und ihr neuestes Wunderkind bleiben zurück und stimmen ein Loblied der Kunst an.

Ein orchestrales Zwischenspiel führt zu:

2. Bild: Prag

Mazal und Málinka kehren bei Tagesanbruch zurück. Ein Kellner berichtet ihnen, dass Brouček im Zustand der Volltrunkenheit aufgefunden wurde, doch ihre Gedanken gelten etwas Anderem, sie besingen ihre Liebe füreinander.

DER AUSFLUG DES HERRN BROUČEK INS 15. JAHRHUNDERT

3. AKT

1. Bild: Die Burg Wenzels IV., Prag

Brouček hat sich mit seinen Saufkumpanen über die Tunnel unter dem mittelalterlichen Prag gestritten. Er torkelt nach Hause, nur um in einen Keller zu stürzen, in dem er Gestalten aus der fernen Vergangenheit begegnet. Der Dichter Svatopluk Čech beklagt den moralischen Verfall der tschechischen Nation, in der Helden durch ausschweifende Nichtsnutze (wie Brouček) ersetzt wurden. Čech verlangt danach, dass die Nation zu ihrer früheren Größe zurückfindet.

2. Bild: Altstädter Marktplatz, 1420

Brouček erscheint in der Nähe des Marktplatzes, wo aber alles fremd wirkt. Die Stadt ist von den deutschen Heeren des Heiligen Römischen Reiches belagert. Zunächst halten die hussitischen Freiheitskämpfer Brouček für einen deutschen Spion, doch unter Drohungen und Poltern gelingt es ihm, der Situation mit heiler Haut zu entkommen.

4. AKT

1. Bild: Domšíks Haus

Brouček wurde zum Haus des Mesners Domšík und dessen Tochter Kunka gebracht. Die Hussiten singen in Vorbereitung auf die Schlacht eine mitreißende Hymne. Zu seinem Entsetzen hört Brouček, dass sein Gastgeber von ihm erwartet, bei der Verteidigung der Stadt zu helfen. Während des Kampfes schleicht Brouček davon.

2. Bild: Der Altstädter Marktplatz im Morgengrauen

Die Bevölkerung feiert einen berühmten Sieg, doch der hatte seinen Preis: Domšík ist unter den Gefallenen, und seine Bedienstete Kedruta betet für ihn, während Kunka unglücklich ist. Brouček wird in einem Versteck aufgefunden, man wirft ihm Verrat vor und verurteilt ihn zum Tod in einem brennenden Fass.

3. Bild: Der Hof des Wirtshauses Vikárka, 1888

Zurück aus dem 15. Jahrhundert und wieder vor dem Wirtshaus Vikárka findet Würfl, der Gastwirt, Brouček in einem Fass. Dieser berichtet dem Wirt, wie tapfer er für die Befreiung Prags gekämpft habe – bittet ihn aber, niemandem davon zu erzählen.

Inhalt: © Nigel Simeone

Übersetzung: © Ursula Wulfekamp

Leoš Janáček (1854–1928)

Leoš Janáček war ein Solitär in der Geschichte der Musik, ein Komponist, der die ästhetischen Regeln seiner Zeit auf den Kopf stellte.

Im Gegensatz zu seinen tschechischen Kollegen (insbesondere Antonín Dvořák) wurde Janáček fernab jeder bedeutenden Metropole geboren, nämlich im mährischen Hukvaldy (Hochwald). Mähren, heute Teil der Tschechischen Republik (damals gehörte es zum Kaiserreich Österreich), prägte die für Janáčeks unverkennbare Musik

typischen Melodien und Rhythmen. Aus den bescheidenen Verhältnissen heraus gelang es Janáček, in Brno (Brünn), der Hauptstadt Mährens, und später in Prag und Leipzig zu studieren, ehe er schließlich nach Brno zurückkehrte, um die Orgelschule, die er besucht hatte, zu leiten.

Dort vertiefte er sich in die mährischen Volkslieder und Tänze, die er von klein auf kannte. Je mehr er dem ungewöhnlichen Duktus dieser kernigen Musik vertraute, desto entschiedener lehnte er die überlieferten westlichen Normen der Musik ab. Nach etwa 1890 entwickelte er einen neuen, kompromisslosen und ausgelassen kommunikationsfreudigen Musikstil, ausgehend von dem Prinzip, dass Sprachrhythmen den wahrsten Ausdruck der menschlichen Seele darstellen.

Der Erfolg stellte sich für Janáček erst spät ein. Allgemeiner bekannt wurde sein Name schließlich ab 1916, als eine seiner gefeiertsten Kompositionen in Prag aufgeführt wurde: eine Oper, die skandalöse Familientragödien im kleinstädtischen Mähren schilderte. Heute gilt *Jenůfa* als wesentlicher Bestandteil des Opernrepertoires weltweit.

Von dem Zeitpunkt an loderte Janáčeks Kreativität mit einer Intensität, die beinahe etwas Zerstörerisches an sich hatte. Seine späteren Lebensjahre wurde von seiner Leidenschaft für eine verheiratete Frau bestimmt, Kamila Stösslová, die seine Muse wurde, aber nie im wahrsten Wortsinn seine Geliebte. Nach Ansicht des Janáček-Kenners John Tyrrell verkörperte Kamila die Sehnsucht, die sich als

beständiges Thema durch Janáčeks Leben und Musik zieht. Kamila inspirierte ihn zu vielen seiner besten Werke, etwa zu den Opern *Káťa Kabanova*, *Das schlaue Fuchslein* und *Die Sache Makropulos*, den Liederzyklus *Tagebuch eines Verschollenen*, zur *Glagolitischen Messe* und dem Zweiten Streichquartett „Intime Briefe“.

Profil: © Andrew Mellor

Übersetzung: © Ursula Wulfekamp

Libretto

Disc 1

Část První – Výlet pana Broučka do Měsíce

1. DĚJSTVÍ

1 Úvod

*Zamlklá měsíční noc, přerývaná
ojedinělými ozvuky života.
Vikárská ulička na Hradčanech.
Vlevo vchod na Vikárku; osvětlená
otevřená okna hostinské místnosti.
Vpravo stavba chrámu Svatovítského.
Po straně obydlí Sakristánovo.
Noc, měsíc v úplňku;
chvillemi táhnou přes nebe mraky.*

MÁLINKA (vyjde z Vikárky rozhorlena,
v patách za ní Mazal)

- 2 Pak věřit mužům! Mazle!
Ty jsi včera přece tančil!

Part One – The Excursion of Mr Brouček to the Moon

ACT I

Introduction

*A silent, moonlit night, disturbed
by occasional sounds of life.
Vikárka Street in Prague's castle district.
On the left, the entrance to the Vikárka inn;
the open windows of the inn are illuminated.
On the right, the Cathedral of St. Vitus.
Beside it, the Sacristan's dwelling.
Night, full moon; from time to time,
clouds roll across the sky.*

MÁLINKA (coming out of the Vikárka,
angrily, Mazal behind her)
Men just aren't to be trusted! Mazal!
You were dancing last night!

MAZAL (*bezradně*)

Včera?

MÁLINKA

Valčík!

MAZAL

Valčík?

MÁLINKA

Mazur!

MAZAL

Mazur?

MÁLINKA (*šermuje mu tanečním
pořádkem před očima; prudce*)
Valčík i mazur, mazur i polku,
všecko, všecko s tou Fančí!

(*odhodlaně*)

A já si vezmu pana Broučka!

*Sakristán vychází z domu, jde
nepozorovaně k nim.*

MAZAL (*líbá Málunku*)

Cha-cha, cha-cha, cha-cha, pana Broučka,
Broučka! Dědka takového!

SAKRISTÁN (*zpozoruje svou dceru s
Mazalem; překvapen*)

Co to vidím?

MAZAL (*helplessly*)

Last night?

MÁLINKA

Waltzes!

MAZAL

Waltzes?

MÁLINKA

Mazurkas!

MAZAL

Mazurkas?

MÁLINKA (*waving a dance programme
before his eyes; vehemently*)
Waltzes, mazurkas and polkas:
all with Fanny!

(*resolutely*)

As for me, I'm going to marry Mr Brouček!

*The Sacristan steps out of his house and
approaches them unobserved.*

MAZAL (*kisses Málunku*)

That's a good one:
Mr Brouček! That old codger!

SACRISTAN (*recognising his daughter
and Mazal, surprised*)

What's going on here?

*Chopí Mazala za rameno, odtrhne ho
od Málinky.*

Tohle je váš kumšt?
Tohle, pane Mazale!

MÁLINKA

Ale tatínku!

MAZAL

Ale pane sakristáne!

UMĚLCI (*uvnitř Vikárky*)

Svatá pravda, to je malvaz,
člověk by ho vypil naráz!

BROUČEK

(*na zápraží Vikárky*)

Pane Würfl! Pane Würfl!

UMĚLCI

Svatá pravda, to je malvaz!

BROUČEK (*ukazuje na lampu*

uliční; zlobně)

Podržte tu lucernu!

SAKRISTÁN

Pan Brouček v růžové náladě!

MÁLINKA (*usmívá se na Broučka; lichotivě*)

Pan Brouček v růžové náladě!

*He seizes Mazal by the shoulder and drags
him away from Málinka.*

So, Mr Mazal, this is what
you've been getting up to?

MÁLINKA

But, father!

MAZAL

Mr Sacristan!

THE ARTISTS (*in the Vikárka*)

This beer is like nectar.
It slips down a treat.

MR BROUČEK

(*at the entrance to the Vikárka*)

Mr Würfl! Mr Würfl!

THE ARTISTS

This beer is like nectar!

MR BROUČEK (*angrily pointing to the*

street lamp)

Kindly stop that streetlamp swaying!

SACRISTAN

Mr Brouček's in a merry mood tonight!

MÁLINKA (*smiling at Brouček, flatteringly*)

Mr Brouček's in a merry mood tonight!

BROUČEK (*zlostně*)
Já v růžové náladě?
Jděte mi s tím holoubětem
z cesty!

MÁLINKA
Já? Z cesty?

SAKRISTÁN
Já? Z cesty?

MAZAL (*výsměšně*)
La la la la la la.

BROUČEK (*k Mazalovi*)
A vy, pane Mazale!
Do srdéčka mé hospodyně
vkrádat se je zbytečno!

MAZAL (*vesele*)
La la la la la la!
Aj, milý pane domácí!
Snad s měsíce jste nespád'?

MÁLINKA (*pro sebe*)
Hospodyně?

MAZAL
Zděděná postel, duchna měkká, —

MÁLINKA
Není to ta Fančí, —

MR BROUČEK (*angrily*)
Me? In a merry mood?
Just get out of my way –
and take your lovebird with you!

MÁLINKA
Why do you want me out of your way?

SACRISTAN
Why do you want me out of your way?

MAZAL (*derisively*)
La la la la la la.

MR BROUČEK (*to Mazal*)
As for you, Mr Mazal!
Don't think you can get away
with flirting with my housekeeper.

MAZAL (*gaily*)
La la la la la la!
My dear sir, have you by any chance
just landed from the moon?

MÁLINKA (*to herself*)
His housekeeper?

MAZAL
Isn't it time you went home to bed ...

MÁLINKA
Not that Fanny ...

MAZAL

— vyhřátý pokoj —

MÁLINKA

— s kterou tančil —

MAZAL

— na vás čeká.

MÁLINKA

— mazur a valčík —

(proti Mazalovi)

všecko, všecko!

Ó, já se pomstím!

*Málinka odbíhá, zastaví se však v pozadí
a pozoruje vše bedlivě.*

SAKRISTÁN

Ó, já se pomstím!

Zajde do Vikárky.

BROUČEK *(naproti Mazalovi)*

Je konec! Grešli činže

od vás neuvidím!

Vysadím vás na ulici!

MAZAL *(ukloní se Broučkovi)*

Snad s měsíce jste nespád'?

(stane s gestem recitátora)

Zřím, jak se směje lidstvo dokola,

MAZAL

... a nice cosy room ...

MÁLINKA

... the one he was dancing with? ...

MAZAL

... awaits you.

MÁLINKA

... a mazurka and a waltz ...

(to Mazal)

every dance!

I'll get my own back!

*Málinka runs away, but stops in the
background and carefully observes everything.*

SACRISTAN

I'll get my own back!

He enters the Vikárka.

MR BROUČEK *(to Mazal)*

That's the limit!

You're in arrears with your rent:

I'll have you evicted.

MAZAL *(bowing to Brouček)*

Have you just landed from the moon?

(striking a pose)

See how mankind laughs as it plods wearily

jak pracnou cestou dál se trmácí,
cval oře, báj snu i let sokola.

3 Má úcta, pane domácí!

Vejde do Vikárky.

BROUČEK (*popojde vrávoravě*)
Hubo nevymáchaná!

WÜRFL (*na zápraží k Broučkovi*)
Těchhle msta půjde až na Měsíc!

BROUČEK (*zastavuje se*)
Na Měsíc? Bláhová bázeň!

(Měsíc v úplňku vysvitne)
Dnes si mne vytáhni!
V tvář se ti dívám, směle dívám!

MÁLINKA (*vzadu na zápraží; pláče*)
Já nešťastná! Třikrát nešťastná!
Stokrát nešťastná!

BROUČEK (*vyrušen*)
Nešťastná — třikrát! Stokrát?
Proč se taháte s takovým člověkem!?
Nic nemá, ničím není,
ničím nebude!

MÁLINKA
Ach, co, co si mám počít?
Nikdo mne nechce! Nikdo!

on its way. The galloping of horses,
dream lore and the flight of the falcon.
If you don't mind, sir!

He enters the Vikárka.

MR BROUČEK (*staggering forward*)
What a cheek!

WÜRFL (*at the entrance, to Brouček*)
They'll be arguing to the moon and back.

MR BROUČEK (*standing still*)
The moon? What a crazy idea!

(the full moon rises)
You can beam me up there now!
I'm not afraid to look you in the face.

MÁLINKA (*at the back, on the step; weeping*)
I'm so unhappy! Thrice unhappy!
A hundred times unhappy!

MR BROUČEK (*disturbed*)
Thrice unhappy? A hundred times unhappy?
What on earth do you see in him?
He's got nothing, he's a nobody,
and he'll never amount to anything!

MÁLINKA
Ah, what am I to do?
No one wants me! No one!

BROUČEK

Nikdo?

Nu, nejste ošklivá!

MÁLINKA (*utírá si slzy*)

Myslíte, pane domácí? Ne, ne!

(*rozběhne se*)

Skočím s mostu,
všechno je marno!

BROUČEK

Neskákejte! Najde se někdo lepší.

MÁLINKA

Nenajde!

BROUČEK

Najde!

MÁLINKA

To se jen tak říká a nemyslí
se při tom na nic;
tak říká, jen říká!
Vy například, pane domácí,
jistě byste mne nechtěli!

Rozpláče se.

BROUČEK

Holoubku, holoubku,

MR BROUČEK

No one?

But you're not a bad-looking girl!

MÁLINKA (*wiping away tears*)

Do you really think so, Mr Brouček? No!

(*beginning to run off*)

I'm going to throw myself off a bridge:
everything's hopeless!

MR BROUČEK

Don't do that! You'll find someone better.

MÁLINKA

I don't think so.

MR BROUČEK

Yes, you will!

MÁLINKA

People always say that,
but they don't mean it!
It's just idle talk!
You, for example, Mr Brouček ...
certainly wouldn't want me!

She bursts into tears.

MR BROUČEK

My sweetie, my sweetie,

(zavrávorá)
můj holoubku! Nechtěl?

MÁLINKA
Vy byste si mne vzal?

BROUČEK
Proč by ne?
Vzal bych si vás!

MÁLINKA
Přece, přece vzal?

BROUČEK
Ó, vzal bych si vás!

SAKRISTÁN (*vyjde z Vikárky se
džbánem piva a přibližuje se pomalu
k Broučkovi*)
Moje dcera je počestné děvče!

BROUČEK (*zaleknut*)
Ale na Měsíci!

SAKRISTÁN
Říkal jste, že si ji vezmete?

BROUČEK
Ale na Měsíci! Na Měsíci!

*Odchází vrávoravě směrem ke Starým
zámeckým schodům, za ním Málinka i
Sakristán. Měsíc zajde. Tma. Okna Vikárky
červeně svítí.*

(staggers)
how can you say that?

MÁLINKA
Would you marry me?

MR BROUČEK
Why not?
Of course I would!

MÁLINKA
Would you really?

MR BROUČEK
Of course I would!

SACRISTAN (*emerges from the Vikárka
with a pitcher of beer and slowly
approaches Brouček*)
My daughter's a respectable girl!

MR BROUČEK (*frightened*)
Indeed: on the Moon!

SACRISTAN
Did you say you would marry her?

MR BROUČEK
Yes: on the Moon!

*He staggers towards the Old Castle Steps,
followed by Málinka and the Sacristan. The
moon disappears. Darkness. The windows
of the Vikárka have a reddish glow.*

UMĚLCI (*uvnitř Vikárky*)

Láska, láska, čarovný květ,
vezmeš, utrhneš, uvadne hned.
Plál jsi, plál jsi, pro co jsi plál?
Květ-li nevoní, jde se dál!
Poslední noc je krásná noc,
svítá, už svítá, s pánem bohem!
Láska, láska, šílený cit.
Raděj u Würfla pít!
Pivo! Pivo! Pivo! Pivo!

ČÍŠNÍČEK (*vyběhne z Vikárky,
hledá pana Broučka*)
Pane domácí, ty uzenky!

**TŘI UMĚLCI (SKLADATEL, MALÍŘ
A BÁSNÍK)** (*z okna*)
Cha-cha-cha-cha-cha!
Pan domácí zapomněl uzenky!

ČÍŠNÍČEK
Pane domácí, ty uzenky!

Zaběhne za Broučkem do tmy.

TŘI UMĚLCI (*z okna*)
Ty uzenky! Ty uzenky!

MÁLINKA (*ze tmy, v dálce*)
Oj, pane domácí, přec byste si mne vzal?
Přece, přece vzal —

SAKRISTÁN (*hrozivě v dálce*)
Pane Broučku!

THE ARTISTS (*in the Vikárka*)

Love's like an enticing flower:
once picked, it starts to wither.
Why did you love so ardently?
The flower's scent has faded, but life goes on!
It was so beautiful last night,
but now it's time to say goodbye!
Love is like madness.
I'd rather have a drink at Würfl's!
Let's have a beer!

YOUNG WAITER (*runs out of the Vikárka
in search of Brouček*)
Mr Brouček, here are your sausages!

**THREE ARTISTS (COMPOSER, PAINTER
AND POET)** (*from the window*)
Ha ha ha!
He's forgotten his sausages!

YOUNG WAITER
Mr Brouček, here are your sausages!

He runs after Brouček into the darkness.

THREE ARTISTS (*from the window*)
Your sausages! Your sausages!

MÁLINKA (*from the darkness, in the distance*)
Mr Brouček, would you really be willing
to marry me?

SACRISTAN (*threatening, in the distance*)
Mr Brouček!

WÜRFL (*na zápraží Vikárky volá*)
Raďte nás zas brzo navštívit!

Sakristán se vrací domů. Mazal od Vikárky blíží se k oknu Málčinu. Sakristán zajde do domu.

MAZAL (*ťuká na okno*)
4 Málínko!

(*zase ťuká*)
Málínko, mám brilliant!

MÁLINKA (*vyběhne z domu; zezadu k Mazalovi*)
Chce mi něco říci?

MAZAL
Málínko, Málínko!
Červánků zhasl žhoucí nach,
zář luny spí již na vodách
a dolů s hvězd se snáší
k nám bůh lásky sám.

MÁLINKA (*netrpělivě*)
Chce mi něco říci?

MAZAL
Ó, láske má,
zda ve snu říš mne k sobě —

MÁLINKA
Nekřičte —

WÜRFL (*from the threshold of the Vikárka*)
Do please call again soon!

The Sacristan returns home. Mazal leaves the Vikárka and approaches Málínka's window. The Sacristan enters his house.

MAZAL (*knocks on the window*)
Málínka!

(*knocks again*)
Málínka, here's a diamond.

MÁLINKA (*runs out of the house and speaks to Mazal from behind*)
Are you trying to tell me something?

MAZAL
Málínka, Málínka!
The glow of evening has faded,
the waters gleam in the moonlight.
The God of Love descends
to us from the stars.

MÁLINKA (*impatiently*)
What are you trying to say?

MAZAL
Oh my darling,
will you be mine in the land of dreams?

MÁLINKA
There's no need to shout ...

TŘI UMĚLCI

Láska, láska, čarovný květ!

MÁLINKA

— neklříčte a pojďte!

TŘI UMĚLCI

Vezmeš, utrhneš, uvadne hned!

MÁLINKA

Nekřičte, pane Mazale,
tatínek by se mohl vzbudit!
Nuž, co mi chcete říci?

*(odcházejí spolu směrem
k Zámeckým schodům)*
Kde máte briliant?

MAZAL (nejistě)

Briliant?

(prudce)
Briliant?

*Zajdou; z úplné tmy, v níž se scénérie
ztopila, vynoří se Zámecké schody
v záplavě měsíční záře.*

(za scénou)
Můj anděli,

(v dálce; lehce)
každý den, v neděli a v pondělí —
můj anděli!

THREE ARTISTS

Love's like an enticing flower!

MÁLINKA

... I'm right here!

THREE ARTISTS

Once picked, it starts to wither!

MÁLINKA

Don't shout, Mazal,
or you'll wake my father!
What are you trying to say?

*(they depart towards
the Old Castle Steps)*
Where's that diamond?

MAZAL (uncertainly)

What diamond?

(vehemently)
What diamond?

*They exit; from the complete darkness into
which the whole scenery has vanished emerge
the Old Castle Steps flooded with moonlight.*

(off-stage)
You are my angel,

(far away, softly)
every day of the week, Sunday, Monday ...
you are my angel!

MÁLINKA (*lichotivě*)

Červánků zhasl žhoucí nach,
zář luny spí již na vodách —

MAZAL

Ó, lásko má!

MÁLINKA

Zda ve snu říš mne k sobě —

MAZAL

Zda ve snu říš mne k sobě —

ČÍŠNÍČEK (*z dálky,*

hledaje Broučka)

Pane domácí!

*Brouček jde vrávoravě podél zdi, dopředu
upíraje zrak na Měsíc.*

ČÍŠNÍČEK

Cha-cha-cha-cha!

MÁLINKA

Cha-cha-cha-cha!

MAZAL

Cha-cha-cha-cha!

BROUČEK (*ve snu leze na zed',
promlouvaje k Měsíci*)

Nevypadáš tak zle,
ne tak zle, ne tak zle,
ty bledý brachu tam nahoře.

MÁLINKA (*flatteringly*)

The glow of evening has faded,
the waters gleam in the moonlight ...

MAZAL

Oh my darling!

MÁLINKA

Will you be mine in the land of dreams?

MAZAL

Will you be mine in the land of dreams?

YOUNG WAITER (*far away,*

looking for Brouček)

Mr Brouček!

*Brouček, staggering forward along the
wall, stares at the Moon.*

YOUNG WAITER

Ha ha ha!

MÁLINKA

Ha ha ha!

MAZAL

Ha ha ha!

MR BROUČEK (*half asleep, climbs up the
wall, addresses the Moon*)

You seem to be in a good mood,
my pale friend
up there in the sky.

ČÍŠNÍČEK (*z dálky*)

Pane domácí!

BROUČEK

Usmíváš se tiše,
tak spokojeně,
jak bys neměl ani zdání
o trampotách, o starostech.

ČÍŠNÍČEK

Cha-cha-cha-cha-cha! Ty uzenky!

(*blíže*)

Ty uzenky!
Cha-cha-cha!

BROUČEK

Ó, jistě šťastnější jsou tvoji lidé
nás ubohých pozemšťanů!

(*na střeše*)

Na tobě není domů,
které by svým majitelům přinášely mrzutosti!
Mazalů v nich také není,
kteří patří do blázince,
ne do domu pořádného,
kde domácí grešli činže neuvidí,
až ho život omrzí!

ČÍŠNÍČEK (*vyběhne k
Zámeckým schodům*)

Jejda, jejda!
Jaká běda! Pan domácí —

YOUNG WAITER (*far away*)

Mr Brouček!

MR BROUČEK

You smile contentedly to yourself,
so quietly and contentedly
as if you didn't have
a care in the world.

YOUNG WAITER

Ha ha ha! Your sausages!

(*closer*)

Your sausages!
Ha ha ha!

MR BROUČEK

Your people must be happier
than us poor earth-bound folk!

(*on the roof*)

There are no properties up there
giving their owners endless worry!
You haven't got anyone like Mazal ...
someone who belongs in an asylum,
not in a decent house,
and who keeps me waiting so long
for the rent that I lose the will to live!

YOUNG WAITER (*runs up to
the Old Castle Steps*)

Oh dear ...
What a dreadful sight! Mr Brouček ...

BROUČEK

Ty neznáš advokátů, —

ČÍŠNÍČEK (*běží dolů po schodech*)

— namožený, okradený!

BROUČEK

— ani berních,
na tobě nejsou noviny,

*(Broučkovi proti jeho vůli se zdvíhají nohy
výš a výš)*

které by bouřily žluč
zprávami o zlodějích, o bankrotech,
o zlodějích, o bankrotech, —

Broučkova figurína letí k Měsíci.

— říšské radě!

*Světlo roste, Měsíc na nebi mizí,
vše se mění v bílou zátopu.*

HLASY Z HLOUBKY

Račte nás zas brzo navštívit!

*Krajina na Měsíci; v pozadí zámek na
slepičí noze, od něho vinou se schodiště.
Brouček leží v mrákotách. Blankytný se
snáší na Pegasu k Broučkovi, v ruce drží
varyto. Blankytný uváže Pegasa k lodyze
vysokého květu; Pegas občasně dýše z
něho vůni.*

MR BROUČEK

You don't have any lawyers ...

YOUNG WAITER (*runs down the steps*)

... all tired and emotional!

MR BROUČEK

... or tax collectors there,
you don't have any newspapers,

*(his feet involuntarily rise higher
and higher)*

to give you indigestion with their
stories about robberies and bankruptcies
robberies and bankruptcies, ...

Brouček flies to the Moon.

... not to mention politics!

*The light increases, the Moon disappears
and everything is veiled in a white mist.*

VOICES FROM BELOW

Do please honour us with another visit!

*A landscape on the Moon; in the background
a castle on a chicken's leg, from which winds
a flight of steps. Brouček lies unconscious.
Seated on Pegasus and holding a lyre,
Azurean alights near Brouček, and ties
Pegasus to the stem of a tall flower. From time
to time, Pegasus inhales the flower's perfume.*

BLANKYTNÝ

- 5 Cha! Cha! Ký to netvor děsí můj
ustrnulý zrak!

Podrnkává o struny svého varyta.

Zda smyslů klam tě zplodil,
či věčné noci mrak?

BROUČEK (*probouzí se*)

Ale Mazlíčku, jak jsi se to vyparádil!?

BLANKYTNÝ

Nedotýkej se mého tělesného pouzdra!
Tys sprostý masitý žok!
Jsem básníkem! Jméno mé se rozléhá
po celém Měsíci!
Hvězdomír Blankytný!

BROUČEK (*nadšen*)

Jak to?
Po celém Měsíci? Jak to?
Mám nějaký ztřeštěný sen?
Ne, ne! Ne, ne! Myšlenka bláznovská!
Tím vším je vinno
to Würflovo pivo!

(počítá na manžetě)

Jedna, dvě, tři, čtyři,
pět, šest, sedm, osm!

BLANKYTNÝ

Ustaň! Jak se zoveš?

AZUREAN

Ha! Ha! What is this frightful monster
I see before me?

He plucks the strings of his lyre.

Are you a figment of my warped imagination,
or a dark nocturnal vision?

MR BROUČEK (*awakening*)

But Mazal, what's the fancy dress in aid of?

AZUREAN

Do not touch my corporeal encasement,
you disgusting heap of flesh!
I am a poet! My name resounds
in every corner of the Moon!
I am Astral Azurean.

MR BROUČEK (*frightened*)

How can that be?
In every corner of the Moon?
Am I having a nightmare?
No, that's a crazy idea!
It's Würfl's beer
that's to blame.

(he counts on his sleeve)

One, two, three, four,
five, six, seven, eight!

AZUREAN

Stop it! What's your name?

BROUČEK

Ne tak hrdě jako ty!
Matěj Brouček.

*Vyskočí, uzenky vypadnou mu z kapsy,
sbírá je rychle.*

Jsem jako šídlo splašené!
Tak!? Tak!?
To je pěkné,
nezná svého domácího!
Mám dům třípatrový!
Bez dluhů!

BLANKYTNÝ (*pláče, vzlyká*)

Ou, ou!

Drnkne.

BROUČEK

Tvaroh! Ted' se mi rozpláče,
tvaroh, že mám dům třípatrový
bez dluhů.

BLANKYTNÝ

Ou, ou! Ou, ou!

(*drnká*)

Ó, nemluv o takových nicotnostech
a pověz, pověz,
jaks sloužil věčným ideálům?
Krásce, krásce a lásce!
Snad ani nevíš, co je láska!
Co je kráska!?

MR BROUČEK

It's not a fancy one like yours!
Matěj Brouček.

*He jumps up, the sausages fall out of his
pocket, he picks them up quickly.*

I'm on tenterhooks here.
Well then?
That's nice:
he doesn't even recognise his landlord!
Me, the owner of a three-story house!
And without any debts!

AZUREAN (*weeps and sighs*)

Oh!

He plucks his lyre.

MR BROUČEK

What a wimp! He bursts into tears just
because I own a three-story house
and don't have any debts.

AZUREAN

Oh! Oh!

(*plucks the strings*)

Please do not speak of such trivia,
but tell me:
how have you served the eternal verities?
Beauty and Love!
Perhaps you do not know the meaning
of Love and Beauty?

BROUČEK

Oho, oho, oho!
Potkám-li dívčici,
neodolám pokušení
vzít ji za kulatou bradu!

BLANKYTNÝ

Ni slova víc!
Takto rouhati se
vznešené důstojnosti
posvátného ženství!
Ne, ne!

(plactivě)

6 Tys nikdy nemiloval! Nikdy!

BROUČEK

Mluvte si, co chcete!

BLANKYTNÝ

Nikdy!

BROUČEK

Mluvte si, co chcete!

BLANKYTNÝ

Ty neznáš toho svatého žáru!
Až se ti brzo zjeví
perla veškerenstva,
padni na kolena,
zlíbej lem její řízy,
vznes k ní zraků svých
s neskonalým obdivem!

MR BROUČEK

On the contrary:
Whenever I come across a pretty girl,
I can't resist
chucking her under the chin!

AZUREAN

Not a word more!
You blaspheme
the lofty dignity
of sacred womanhood!
No!

(plaintively)

You have never loved! Never!

MR BROUČEK

Say whatever you like!

AZUREAN

Never!

MR BROUČEK

Say whatever you like!

AZUREAN

You do not know that sacred flame!
But when she appears,
the pearl of the universe,
you must fall to your knees
and kiss the hem of her garment.
You must raise your eyes to her
in infinite adoration!

Mluv k ní nadšenými hymny,
neb seraf, kterého spatříš,
je nedostižným souborem vděků.
Již patnácte let nyji k té hvězdě,
vzdychaje a lkaje
večerním červánkům.

BROUČEK

Ubohý Matěji!
Kam jsi se to dostal!

BLANKYTNÝ (*u vytržení*)

Etherea! Etherea!
Ó, hvězdný van již kane
v duše mojí šer!

*Lunobor jako velký chumáč bílých vlasů
a vousů, z něhož čouhá napřažená ruka
s dlouhou tyčí, ke které je připevněna
velká zelená síť na Ethereu, sestupuje po
schodišti zámku.*

BLANKYTNÝ

Již v kalich ňader
plane vonná hudba sfér!

BROUČEK

Má to ten pánbůh divnou čeládku!
Když se takhle milujete, —

BLANKYTNÝ

Již cítím v rajském blízku její vlahý zor,
jak v perlách vodotrysku —

Sing hymns of praise to her,
for the angel you are about to see
is of unparalleled virtue.
For fifteen years I have worshipped
this star, sighing and sobbing
before the glowing sunset.

MR BROUČEK

Poor Matěj!
How did you end up in this!

AZUREAN (*in exaltation*)

Etherea! Etherea!
A heavenly breeze wafts over
my darkened soul!

*Lunobor, resembling a bundle of white
hair and whiskers from which protrudes
an outstretched hand, holding a long pole
to which is attached a large green net for
Etherea, descends the castle steps.*

AZUREAN

My breast swells with the
fragrant music of the spheres!

MR BROUČEK

My God, there are some weirdos here!
If that's how you go about making love ...

AZUREAN

I feel blissfully close to her moist gaze,
which sparkles like a fountain ...

BROUČEK

— kde se u vás berou děti?
Neslyší.

BLANKYTNÝ

— dálný meteor!

BROUČEK

Kde se u vás berou děti?

BLANKYTNÝ (*ucpává si uši a křičí*)

Dálný meteor!

LUNOBOR

Slyším tě, pěvče posvěcený,
plesně vítán bud',
poleť křídlem racka
na mou charou hrud'!

*Etherea vychází ze zámku
v průvodu družek.*

ETHEREA

Své písně přináším vám
snivou astru,
v níž rosa blýská jako slzy barda,
jež voní jak aloe a narda
a nebojí se kritikastrů.

DRUŽKY ETHEREY (*tanečním krokem sestupují*)

Své písně přináší vám
snivou astru,
jež voní jak aloe a jak narda
a nebojí se kritikastrů.

MR BROUČEK

... how do you make babies?
He's not listening.

AZUREAN

... a distant meteor!

MR BROUČEK

How do you make babies?

AZUREAN (*stops his ears and shouts*)

A distant meteor!

LUNOBOR

I hear you, oh blessed minstrel:
I bid you welcome,
Fly to my breast
on the wings of a seagull!

*Etherea emerges from the castle
accompanied by her Maidens.*

ETHEREA

I bring you my songs,
together with a dreamy aster,
in which dew glistens like tears of a poet,
it emits a fragrance of aloe and nard
and pays no attention to petty critics.

MAIDENS (*descending with dancing steps*)

She brings you her songs,
together with a dreamy aster,
that emits a fragrance of aloe and nard
and pays no attention to petty critics.

ETHEREA

Své písně perutí vás měkce zastru,
plamenná jež je jako zraky Sarda, —

DRUŽKY ETHEREY

Své písně přináší vám.

ETHEREA

— jež je jak hebounká srst leoparda
a čistá jako číše z alabastru.

DRUŽKY ETHEREY

Své písně přináší vám.

ETHEREA

A zní jak hudba Eolových píšťal,
jak Vesny ples, když jásá do syringy, —

DRUŽKY ETHEREY

Své písně přináší vám —

ETHEREA

— an zlaté květy do vln
sype dřišťál.

DRUŽKY ETHEREY

— snivou, snivou astru!

BLANKYTNÝ (*k Broučkovi*)

Klekni na kolena!

BROUČEK (*zlostně*)

To by se mi chtělo! Klekat, klekat —

ETHEREA

I will enfold you in the wings of my songs,
burning as brightly as the eyes of a Sard ...

MAIDENS

She brings you her songs.

ETHEREA

... as velvety smooth as a leopard's coat
and as pure as an alabaster goblet.

MAIDENS

She brings you her songs.

ETHEREA

It sounds like the strains of Aeolian harps,
like Spring dancing to the music of a syrinx ...

MAIDENS

She brings you her songs ...

ETHEREA

... like golden blossoms scattered
on the water.

MAIDENS

... a dreamy, dreamy aster!

AZUREAN (*to Brouček*)

Down on your knees!

MR BROUČEK (*angrily*)

Why should I kneel ...

ETHEREA

Jak cherub rozechví-li
s čelem sfingy svým křídlem nebeského —

BROUČEK

— před nějakou zástěrou!

ETHEREA

— zvonku křišťál a nebem zazní
sladké cinglyngy!

BROUČEK

Klekat před nějakou zástěrou!
Má úcta, slečno Máli!

Všichni strnou nad Broučkovými slovy.

ETHEREA (*k Broučkovi*)

7 Děs vane od tebe
jak od Medúzy!

LUNOBOR (*vzpamatuje se nejdříve;
k Blankytnému*)

Kdo je tvůj divný soudruh,
lahodně mi zjev!
V něm, zdá se, nekoluje
našich luhů krev!
Zajdu si pro estetiku, —

BLANKYTNÝ

(*pláče, procítá z ustrnutí*)
Ou, ou!

ETHEREA

Like a crystal bell
rung by a cherub ...

MR BROUČEK

... before a piece of skirt?

ETHEREA

... the heavens echo with
sweet sounds!

MR BROUČEK

Kneel before a piece of skirt!
Greetings, Miss Málinka!

All freeze at Brouček's words.

ETHEREA (*to Brouček*)

You inspire terror
like a Medusa!

LUNOBOR (*coming to first,
to Azurean*)

Who is this strange companion of yours?
I await an eloquent explanation!
It seems that our blood
does not flow in his veins!
I'll go and get my treatise on aesthetics ...

AZUREAN

(*weeping, he emerges from his stupor*)
Oh!

LUNOBOR

— přečtu mu tři kapitoly!

Odchází.

BLANKYTNÝ

Máli! Máli!

ETHEREA

Tvůj pohled tluk mého srdce skoral,
a přece zní mi v nadrech sladký chorál
a na rtech cítím políbení Múzy.
Ach, do tvých rysů jako v moře hrůzy
můj duch se noří pro čarovný korál,
jak pode strží smělý horal,
když vyhledává ametystů drůzy.
Tak děcko vábí otrněný nopal
svých květů nachem,
tak duši Gebra zve plamen svatý:
Křídla sobě popal!
Tak dromedárů žebra, lví děsné stopy!

BLANKYTNÝ

Ou, ou! Můj vrahu!

BROUČEK

Co, co vám vnuká tu šílenou myšlenku?

ETHEREA

Již prchám jako vánkem
vůně květná, —

LUNOBOR

... and will read him a few chapters!

He departs.

AZUREAN

Máli! Máli!

ETHEREA

Your glance has made my heart stand still,
a sweet chorale resounds in my breast
and on my lips I feel the kiss of the Muses.
As in the fathomless ocean, my spirit
plunges in search of the miraculous coral,
in the same way as a bold mountaineer
seeks out amethysts among the rocks.
Like a child drawn to a deep-hued flower,
I pay no heed to the thorn,
like followers of Zarathustra lured on by a
sacred flame I rush to singe my wings!
Like a lion rushing to devour a camel!

AZUREAN

Oh! This will be the death of me!

MR BROUČEK

Don't be silly!

ETHEREA

I flee like the scent of a flower
wafted away by a breeze ...

BLANKYTNÝ

Ou, ou!

ETHEREA

— leč vrátím se,
jak motýl na liánu, —

BLANKYTNÝ

Ou, ou!

ETHEREA

— když bleskne duhou, —

BROUČEK

Šílenství!

Etherea objímá Broučka.

ETHEREA

— jako živý démant
ve všech barvách vzlétla!

BROUČEK

Nemáte ani lot poctivého masa!

BLANKYTNÝ

Ou, ou! Ty vrahu —

ETHEREA

Jsi můj!

BLANKYTNÝ

— našich blahých dnů,
jenž vyrval hadím drápem —

AZUREAN

Oh!

ETHEREA

... but I'll return like a butterfly
drawn to blossom ...

AZUREAN

Oh!

ETHEREA

... of rainbow hues ...

MR BROUČEK

You're bonkers!

Etherea embraces Brouček.

ETHEREA

... like a living diamond
ablaze with colour!

MR BROUČEK

You don't have a pound of flesh on you!

AZUREAN

This will be the death of me! ...

ETHEREA

You are mine!

AZUREAN

... You're the cruel beast
who brought an end to our bliss, ...

ETHEREA

Jsi můj, jsi můj!

BLANKYTNÝ

— královnu mých snů!

BROUČEK

Toť vrchol ztřeštěnosti!

ETHEREA

Jsi můj, jsi můj!

BLANKYTNÝ

Ó, skonči dravá muka,
milosrden bud' —

ETHEREA

Jsi můj! Můj! Můj! Můj!

BROUČEK

Cožpak jsem vám —

BLANKYTNÝ

— a ponoř čepel dýky —

Vleče Broučka k Pegasu.

BROUČEK

— odloudil vaši Ethereu!?

BLANKYTNÝ

— v moji charou hrud'

ETHEREA

You are mine!

AZUREAN

... you've taken away the queen of my dreams!

MR BROUČEK

This is the height of madness!

ETHEREA

You are mine!

AZUREAN

Have pity on me,
end my torment ...

ETHEREA

You are mine! Mine! Mine! Mine!

MR BROUČEK

You mean I've ...

AZUREAN

... and plunge the dagger ...

Etherea drags Brouček to Pegasus.

MR BROUČEK

... stolen your Etherea?

AZUREAN

... into my breast!

Etherea s chvatem odvazuje Pegasa a usazuje naň Broučka.

ETHEREA

Hoj, hoj!

BLANKYTNÝ

Ou, ou!

DRUŽKY ETHEREY (*pobádají Pegasa*)

Hoj, hoj!

ETHEREA

Pegase! Hoj, hoj!

BROUČEK

(*odlétá s Ethereou na Pegasu*)

Šílenství!

DRUŽKY ETHEREY

Hoj, hoj!

Blankytný ustrnul, Etherea s Broučkem na Pegasu zmizela. Družky, pobízejíce Pegasa, odběhly za Ethereou. Lunobor se vrací s rukopisy; nevidí, neslyší.

LUNOBOR

Přečtu mu tři kapitoly.

Krásy luní projdi v kázni,

boj se v lásce, miluj v bázni,

v kázni, bázni neuvázni!

Etherea swiftly unties Pegasus and seats Brouček on his back.

ETHEREA

Gee up!

AZUREAN

Oh!

MAIDENS (*urging Pegasus*)

Gee up!

ETHEREA

Pegasus!

MR BROUČEK

(*flying away with Etherea on Pegasus*)

This is madness!

MAIDENS (*urging Pegasus*)

Gee up!

Azurean is rooted to the spot. Etherea and Brouček disappear. The maidens, urging Pegasus on, run after Etherea. Lunobor returns with his manuscript, unseeing, unhearing.

LUNOBOR

I'll read him three chapters.

Traverse the moon's beauty in discipline,

fear in love, love in fear,

don't be held back by discipline or fear!

(listuje rychle)

Krásy luní projdi v kázni,
boj se v lásce, miluj v bázni,
v kázni, bázni neuvázni!

(listuje divočeji)

Krásy luní projdi v kázni,
boj se v lásce, miluj v bázni,
v kázni, bázni neuvázni!

BLANKYTNÝ *(probouzí se z ustrnutí)*

Bouře šílenství mnou smýká!

(zuřivý smích)

Cha-cha-cha-cha!

LUNOBOR

Cha-cha-cha-cha!

BLANKYTNÝ

Bouře šílenství mnou smýká!
Cha-cha-cha-cha!

LUNOBOR

Cha-cha-cha-cha!

*Ohlíží se po Broučkovi. Chvátá se sítí i
s folianty k zámku.*

Ethereo! Ethereo!

(quickly leafing through the book)

Traverse the moon's beauty in discipline,
fear in love, love in fear,
don't be held back by discipline or fear!

(leafing through the book more wildly)

Traverse the moon's beauty in discipline,
fear in love, love in fear,
don't be held back by discipline or fear!

AZUREAN *(comes to)*

A storm of madness rages within me!

(laughs violently)

Ha ha ha!

LUNOBOR

Ha ha ha!

AZUREAN

A storm of madness rages within me!
Ha ha ha!

LUNOBOR

Ha ha ha!

*Lunobor looks for Brouček. He rushes off
with his net and manuscript to the castle.*

Etherea! Etherea!

2. DĚJSTVÍ

Chrám Všeuměny v báječném lesku, podoby hvězdovité, se vstupními schody v popředí; každý paprsek hvězdy zasvěcen jinému umění a v něm jsou živě činní umělci toho oboru. Trůn Čaroskvoucího uprostřed hvězdy, před ním květinami prostřený hodovní stůl. Čaroskvoucí přihlíží protektorsky k pracujícím umělcům a podněcuje je.

ČAROSKVOUCÍ

(volá do paprsku hudebního)

- 8 Tuto melodii,
ale do bombardonu!

(pochvaluje si)
Tak, tak! Tak, tak!
Také prochodil jsem školu,
ale k učitelů bolu
neměl jsem nadání ku čtení, ku psaní.

UMĚLCI *(projevy tvůrčího vzrušení z paprsku básníků)*
Světlo světél!

ČAROSKVOUCÍ

Tvorby zavřeny mi říše,
kritizovat šlo by spíše.
To však příliš neláká,
mámtě duši dobráka!

ACT II

The Temple of Arts in its magnificent splendour, built in the shape of a star with the entrance staircase in the foreground. Each of the star's rays is dedicated to a different branch of art and many artists of that branch are working away inside it. The throne of Wonderglitter stands in the centre of its star-shaped dome; in front of it stands a flower-decked banquet table. Wonderglitter casts a protective eye over the artists at work and urges them on.

WONDERGLITTER

(calling to the music section)

That's a nice tune,
but it should be on the bass tuba!

(smugly)
That's better!
I too went to school
but to my teachers' dismay,
I had no aptitude for reading or writing.

THE ARTISTS *(giving voice to the thrill of creation in the poetry section)*
Light of all lights!

WONDERGLITTER

The creative sphere being closed to me,
a career as a critic beckoned.
But that didn't appeal,
as I'm just too kind-hearted!

UMĚLCI (*z paprsku malířů, obdobně*)
Duchu duchů!

ČAROSKVOUCÍ

Nač se vrhnout v světě našem?
Tak jsem se stal mecenášem!
Tak jsem si zajistil věčnost,
příštích pokolení vděčnost.
Malují mne, tesají,

(otevívá se brána paprsku hudebního)
do partesů strkají!

HARFOBOJ

(volá na prahu paprsku hudebního)
Ústa zamkněte již!
Zpívati počnu já!

*Pegas přistane ke schodišti s Ethereou
a Broučkem.*

UMĚLCI (*zděšení*)

Příšera z dálavy!

(schovávají se do všech koutů)
Příšera z dálavy!

ETHEREA

(padá před Čaroskvoucím na kolena)
Ó, zástito naše!
Dopřej, dopřej milujícím ochrany!

BROUČEK (*zlostně*)

Milujícím? Jakým milujícím?

THE ARTISTS (*in the painting section*)

Soul of all souls!

WONDERGLITTER

What other options did I have?
So I became a patron of the arts.
I secured for myself immortality
and the gratitude of future generations.
They paint and sculpt me,

(the gate of the music section opens)
they enshrine me in their scores.

HARPER

(at the threshold of the music section)
Would you please be quiet?
I'm about to sing!

*Pegasus alights at the staircase with
Etherea and Brouček.*

THE ARTISTS (*alarmed*)

A monster from a distant land!

(they hide in all corners)
A monster from a distant land!

ETHEREA

(falls to her knees before Wonderglitter)
Our mighty shield,
extend your protection to us lovers!

MR BROUČEK (*angrily*)

Lovers? What lovers?

ČAROSKVOUCÍ (*přísně*)

A kdo jsi ty,
paobraze božské krásy?

BROUČEK

Matěj Brouček!

UMĚLCI (*z úkrytů*)

Matěj Brouček!

*Zázračné dítě s flautou u úst zvědavě
vystupuje z hudebního paprsku.*

ČAROSKVOUCÍ (*k Broučkovi*)

Ano, poznávám tě!
Vždyť zář tvého jména pronikla až sem!
Ó, pojd'te, pojd'te,
dolekaní slavici!

Umělci vylézají z úkrytů.

LUNOBOR

(*obíhá se sítí a folianty*)

Ethereo, Ethereo!

Moje dci! Nešťastná dci!

BLANKYTNÝ (*padne k zemi*)

Bouře šílenství mnou smýká!

*Lunobor polapí Ethereu v síť;
Etherea se vymotává.*

WONDERGLITTER (*sternly*)

And who are you,
image of divine beauty?

MR BROUČEK

Matěj Brouček!

THE ARTISTS (*from their hiding places*)

Matěj Brouček!

*The child prodigy, curious, emerges from
the music section, with a piccolo at its lips.*

WONDERGLITTER (*to Brouček*)

Now I know who you are!
Your glorious reputation has preceded you!
Come, come,
you startled nightingales!

The artists emerge from their hiding places.

LUNOBOR

(*running about with his net and folios*)

Etherea, Etherea!

My child! My unhappy child!

AZUREAN (*falls to the ground*)

A storm of madness rages within me!

*Lunobor catches Etherea in his net;
Etherea tries to free herself.*

ČAROSKVOUCÍ (*pohrdavě ukazuje na
Blankytného; k Broučkovi*)
Zde pěníce Vargentinská!

Lunobor sítí odvléká polapenou Etherea.

ETHEREA
Ó, běda! Ó, běda!

BROUČEK (*radostně*)
Už si ji polapil!

ČAROSKVOUCÍ (*představuje Oblačného*)
Zde velekněz
měsíční poezie!

Umělci strhují Broučka, aby poklekl.

OBLAČNÝ (*k Broučkovi*)
9 Bud' vítán! Bud' vítán,
muži osvícený!

Tanec

*V paprsku výtvarném vyrojí se tanečnice
a napodobují přehnaně vzájemné vítací
posunky. Oblačný padá před Broučkem
na kolena a strhne jej s sebou, pak jej zase
zdvihne. Oblačný chytí Broučka za obě ruce
a svírá jej; hledí mu upřeně do očí. Vrhne se
Broučkovi do náručí a tiskne prsa na prsa.
Umělci a ostatní vrhají se na Broučka
vítající jej.*

WONDERGLITTER (*scornfully pointing to
Azurean; to Brouček*)
There he goes, twittering on again!

*Having caught Etherea, Lunobor drags her
away.*

ETHEREA
Woe is me! Woe is me!

MR BROUČEK (*joyfully*)
He's caught her at last!

WONDERGLITTER (*introducing Cloudy*)
Allow me to present
the high priest of our lunar poetry!

The artists make Brouček kneel down.

CLOUDY (*to Brouček*)
You are most welcome here,
o enlightened mortal!

Dance

*From the fine arts section, dancers emerge
imitating exaggerated gestures of welcome.
Cloudy falls to his knees before Brouček,
pulling him down with him and then raising
him up again. He takes both of Brouček's
hands and holds him close, staring deep
into his eyes. He clasps Brouček tightly
to him. Brouček tears himself away and
the artists and other people welcome him,
trying to embrace him.*

BROUČEK (*odletí od Oblačného*)
Tatrmane!

UMĚLCI (*úlisně k Oblačnému*)
Titane písni!

(*pochlebující*)
Nedostižný!

BÁSNÍK (*k básníku*)
Nech se zulíbat
za poslední epos!

JINÝ BÁSNÍK (*odmítaje*)
Mlč, příteli, mlč!
Hledím z prachu
za tvým orlím letem!

ČAROSKVOUCÍ (*o Oblačném k Broučkovi*)
Jak by mohl býti k čemu,
když není pod mým vedením!

UMĚLCI (*pomlouvající přizvukující*
Čaroskvoucím)
Pisálek všedních myšlenek!
Není to duch tvůrčí!

ČAROSKVOUCÍ (*přerušuje*)
Přátelé, teď k
malému občerstvení!

*Zázračné dítě vykazuje místa,
roznáší květiny a slzičky, obstarává stůl.*

MR BROUČEK (*fleeing from Cloudy*)
Stop fooling around!

THE ARTISTS (*to Cloudy, fawningly*)
O Titan of the art of song!

(*flatteringly*)
O matchless one!

POET (*to another poet*)
Allow me to kiss you
for your latest epic!

ANOTHER POET (*demurring*)
There's no need for that, my friend!
In my lowliness,
I observe you soaring like an eagle.

WONDERGLITTER (*to Brouček about Cloudy*)
He'll never amount to anything,
unless he has me to show him the way!

THE ARTISTS (*going along with*
Wonderglitter's dismissal of Cloudy)
He just peddles hackneyed ideas!
He's not a creative spirit!

WONDERGLITTER (*interrupting them*)
Friends, it's time to partake
of a little light refreshment!

*The child prodigy assigns seats,
distributes flowers and tear-bowls.*

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ (*k umořenému Broučkovi*)
Vzbud' se!

Všichni ubírají se ke stolu a zasedají k hostině.

Zde tvé místo, hoste pozemský!
Vzbud' se!

ČAROSKVOUCÍ
Zazpívej mu měsíční hymnu!

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ
Vzbud' se a poslyš!
Kráterů kde jícny zejí,
na Měsíci domov můj!
Kde se čichá jen a nejlí,
na Měsíci domov můj!
Kde se šklebí tisíc rýh
po rovinách kruhových.

(*k bezradnému Broučkovi*)
Vzbud' se!

UMĚLCI
I tam žije Čechů plémě,
na Měsíci domov můj!

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ
Vzbud' se! Což ještě neslížíš?

*Podává slzničky; Etherea přikrádá se
nepozorovaně k Broučkovi.*

CHILD PRODIGY (*to the half-dead Brouček*)
Wake up!

All take their places around the banquet table.

Here is your place, O earthly guest!
Wake up!

WONDERGLITTER
Sing him the lunar anthem!

CHILD PRODIGY
Wake up and pay attention!
There where the craters yawn:
that's my lunar home.
Where we nourish ourselves on scents:
that's my lunar home.
Where the landscape is crisscrossed
with a thousand furrows.

(*to the baffled Brouček*)
Wake up!

THE ARTISTS
There are Czechs living there too,
on my lunar home.

CHILD PRODIGY
Wake up! Why aren't you weeping?

*Offers him a tear-bowl; Etherea stealthily
approaches Brouček.*

ETHEREA (*vášnivě jej laská*)

Ó, sladký tvore,
jehož máti Géa,

(*vášnivě líbá Broučka*)

jsi můj, jsi můj, jen můj!

UMĚLCI (*odvracejí se v zdánlivém pohoršení*)

Čichejte!

ETHEREA

Můj! Jak zefýrek to suslím,
volám to jak svoje: „Allah!“ Muslim,
že navždy tvá, je navždy tvá Etherea!

ČAROSKVOUCÍ

Zpívejte a čichejte!

UMĚLCI

Kráterů kde jícny zejí.

BROUČEK

Ty pavučino!

ČAROSKVOUCÍ (*přísně k Broučkovi*)

Hned poklekni!

ETHEREA

Již prchám jako vánkem
vůně květná,
leč vrátím se jak motýl na liánu,
když bleskne duhou
v reje paviánů,

ETHEREA (*caressing him passionately*)

Oh, you sweet creature,
child of mother Earth,

(*kisses Brouček passionately*)

you are mine!

THE ARTISTS (*turn away, feigning offence*)

Let us sniff!

ETHEREA

Mine! I whisper it like a zephyr,
I proclaim it as Muslims do "Allah":
that I am for ever your Etherea!

WONDERGLITTER

Let us sing and sniff!

THE ARTISTS

Craters yawn wide.

MR BROUČEK

You cobweb!

WONDERGLITTER (*sternly to Brouček*)

On your knees!

ETHEREA

I'm fading like the scent of flowers
wafted away by a breeze,
but I'll return like a butterfly drawn to flowers
when a rainbow appears
in a whirl of baboons,

jak živý démant ve všech barvách vzlétá.
Pak zarokotá ebenová flétna
jak rajský drozd mým dechem tymiánu,
mým štětcem vzplane tanec Indiánů,
neb ménad ples,
neb kouřící se Etna.
A kouzlem hlasu,
které slavík dal mi,
z mých retů trylek vypučí jak Iris,
ti zakřepčit chci lehkou nožkou almy.
I tragédky si připnu zlatý kyrys,
z mé řezby vyjde Juno s tělem palmy.
A pod mým dlátem
Isis a Osiris!
Již prchám, leč vrátím se!

Etherea vábí k sobě Broučka.

ČAROSKVOUCÍ (*s trůnu vznešeně
k Broučkovi*)

10 Pros veleducha, aby paprsky své poezie
oslnil tvou hrubou pozemskou bytost!

BROUČEK (*zuřivě se brání na všechny strany*)
Což mne chcete spřáhnout
s takovou netýkavkou, pavučinou!

UMĚLCI (*dotírají na Broučka*)
Hned poklekni!

OBLAČNÝ (*prudce k Broučkovi*)
Nechci ti odepřít té chvílky povznesení,
nešťastný tvore!
Přečtu ti sto gazel „Mlhoviny hvězdné!“

like a living, multi-coloured diamond.
Warbling like an ebony flute, like a heavenly
thrush, or the sweet scent of thyme,
my brush depicts Indians dancing.
It can also show a Maenads' ball,
or Etna erupting.
And with the enchanting voice
bestowed on me by a nightingale,
iridescent trills issue forth from my lips,
I'll dance for you with nimble feet.
I'll don the tragedienne's golden corselet,
I'll sculpt Juno like a palm tree.
And Isis and Osiris will emerge
from under my chisel!
I'm off now, but I'll be back soon!

Etherea tries to lure Brouček to her.

WONDERGLITTER (*from his throne,
majestically to Brouček*)

Implore the Great Spirit to dazzle you
with his poetry, you coarse earthly being!

MR BROUČEK (*vehemently defending himself*)
You want me to get hitched
to this useless creature, this cobweb!

THE ARTISTS (*urging Brouček*)
On your knees!

CLOUDY (*vehemently to Brouček*)
I cannot deny you a moment of exaltation,
you miserable creature! I'll read you a
hundred verses from 'The Starry Nebula'!

LUNOBOR (*vběhne s folianty a sítí, Etherea před ním prchá*)
Přečtu mu tři kapitoly!

Brouček uvolněn uspokojeně usedá.

ČAROSKVOUCÍ (*zakřikuje Lunobora*)
Mlč! Vynikáš jen pečlivou formou!

OBLAČNÝ (*doráží křikem na Broučka*)
Na modrém nebi zlaté slunce plane
v své lásce k tvorstvu všemu od věků.
Všemocnou vůni zesílená kane
v klidu květin rosa od věků;
z květin vůně opojná
co vděčný a tichý dík stoupá od věků,
pod korou skal a půdy
oheň věčný stravuje se od věků;
o strmé břehy vlny moře se tříští
v trpělivé zkáze od věků;
z lidských srdcí rudá krev se prýští
v chladnoucí prostor tiše od věků!

BROUČEK (*zoufale*)
Co udělal jsem tomu člověku!?

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ (*přiskočí k Broučkovi a zavalí ho květinami*)
Čichej, čichej!

OBLAČNÝ
Ach, nejsou ani dnes
nesmrtelní bozi bezpeční

LUNOBOR (*runs in with his folios and net; Etherea flees from him*)
I'll read him three chapters!

Brouček, relieved, sits down contentedly.

WONDERGLITTER (*reprimands Lunobor*)
Shut up! You're all form and no substance!

CLOUDY (*shouts to Brouček*)
The golden sun has shone lovingly
on all creation since time began.
Sweet-scented dew has fallen gently
on the flowers since time began.
The flowers have responded with
a sweet perfume since time began.
An eternal fire has raged beneath
the earth's crust since time began.
Waves have been breaking
against the cliffs since time began.
Blood has spurted from human hearts
into cooling space since time began!

MR BROUČEK (*in despair*)
What have I done to upset him?

CHILD PRODIGY (*leaps toward Brouček and showers flowers on him*)
Sniff these!

CLOUDY
Not even the immortal ones
are today safe

před konečným zánikem;
životům jako světům stejně hrozí

(Brouček usíná)
týž neblahý osud zánikem;
prahorské stěny,
věkovité kmeny,
vše poznamenáno jest zánikem;
a stejně pohled nejkrásnější ženy
je slibný životem i zánikem;
však duše, která vysoko jsi vzlétla,
nedej zastrašiti se zánikem;
neb existují věčnosti a světla
a jistá jsou před zhoubou a zánikem.

BROUČEK *(ze spánku)*
Pane Würfl! Vepřové se zelím
a knedlíkem!

OBLAČNÝ
Běda! Na jeho řase
uhostil se makový bůžek!

ČAROSKVOUCÍ *(k Oblačnému)*
Ó, velebný génie!

UMĚLCI *(zadržují smích)*
Chi, chi, chi, chi, chi!

ČAROSKVOUCÍ
Nehorš se,
nepřipravuj nás
o božskou rozkoš!

from final destruction.
Both lives and worlds

(Brouček nods off)
face the same threat of destruction;
Primaeval hills
and ancient forests
are all destined for destruction;
the sight of the most beautiful woman
promises both life and destruction;
but you, oh soul soaring up to heaven,
need not fear destruction;
for there are eternities and lights
that are safe from destruction.

MR BROUČEK *(talking in his sleep)*
Mr Würfl! I'll have some roast pork,
cabbage and dumplings!

CLOUDY
Oh woe ! The poppy cherub
has alighted on his eyelashes!

WONDERGLITTER *(to Cloudy)*
Oh lofty genius!

THE ARTISTS *(restraining laughter)*
Ha ha ha!

WONDERGLITTER
Don't be angry:
don't deprive us
of such divine pleasure!

OBLAČNÝ

Nuže!

(deklamuje dále, nedávaje se rušit)

Je slunečný a čistý —

BROUČEK *(ze spánku)*

Žádné strachy, Matěji!

OBLAČNÝ

— jasný den, útrapy všechny mizí, —

BROUČEK

Ten poslední párek —

OBLAČNÝ

— toužebně čeká na tě štěstěna —

UMĚLCI *(ustrnou vždy jen při slově „nedohlednu“)*

— v nedohlednu,
v nedohlednu! —

OBLAČNÝ

— a jdeš, bys v náruč pad jí,
a jdeš,

(přešel znenáhla v zpěv)

a je z tebe bídny vrak;
a stále říkáš si:
Tam v nedohlednu!

CLOUDY

Very well!

(ploughing on regardless with his declamation)

On this clear and sunny day ...

MR BROUČEK *(from his sleep)*

Chin up, Matěj!

CLOUDY

... all troubles will fade away ...

MR BROUČEK

That last sausage ...

CLOUDY

... fortune waits for you longingly ...

THE ARTISTS *(shuddering at the words “in the distance”)*

... in the distance,
in the distance! ...

CLOUDY

... You run to her and fall into her arms
You run to her,

(his declamation gradually merges into song)

you are a quivering wreck
and you keep on repeating to yourself:
‘There in the distance!’

(všichni znenáhla upadnou v zamyšlení)
A stále vlečeš se,
slepý vrak,
v marné snaze — v nedohlednu!

BROUČEK *(ze spánku)*
Pane Würfl! Ještě jednu!

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ *(přináší květ)*
Čichej, čichej!

ČAROSKVOUCÍ
Zpívejte!

UMĚLCI
Kráterů kde jícny zejí, —

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ
Čichej!

UMĚLCI
— kde se čichá jen a nejí.

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ
Čichej!

BROUČEK *(probírá se ze spánku, protírá si oči)*
Ó, děkuji, děkuji!
Můj nos namlsal se již dosti!

UMĚLCI *(zprvu zaleknuti, pak hrozivě)*
Již nikdy více neposkvrň tím šeredným
slovem náš čistý měsíční vzduch!

(suddenly all become absorbed in thought)
You keep plodding on,
a blind wreck,
in a vain effort — in the distance!

MR BROUČEK *(from his sleep)*
Mr Würfl! Another beer!

CHILD PRODIGY *(bringing flowers)*
Sniff these! Sniff this!

WONDERGLITTER
Sing!

THE ARTISTS
There where the craters yawn ...

CHILD PRODIGY
Sniff these!

THE ARTISTS
... where we nourish ourselves on scents.

CHILD PRODIGY
Sniff these!

MR BROUČEK *(awakens, wipes his eyes)*
Thank you very much!
But my nose has already had its fill of scents!

THE ARTISTS *(first startled, then threateningly)*
Never again sully our pure lunar air
with such a gross word!

BROUČEK (*udiven*)

Probůh, jakým slovem?

Snad nesmím mluvit o svém nose?

UMĚLCI

Opouštíme tě ihned, ihned!

Postupně odtancují.

ČAROSKVOUCÍ (*rozbolestněn*)

Kdybych to mohl jen tušit!

Odchází zdrcen.

BLANKYTNÝ (*procitá z útrpného zamyšlení*)

Jak živ nebyl v měsíční společnosti!

Propukne v křečovitý pláč.

BROUČEK

Tedy opravdu?

Bez žertů?

Nemohu tomu ani věřit!

BLANKYTNÝ

Ou, ou!

BROUČEK

Nos, chudáček!?

BLANKYTNÝ

Ou, ou!

Odchází též. Duhoslav ve výtvarném

MR BROUČEK (*astonished*)

For God's sake, which word do you mean?

Aren't I even allowed to mention my own nose?

THE ARTISTS

We're leaving right now!

They dance away.

WONDERGLITTER (*pained*)

If only I'd known!

He departs, crushed.

AZUREAN (*emerging from a painful reverie*)

He's never mingled with lunar beings before!

He bursts into convulsive sobs.

MR BROUČEK

So you're being serious, then?

It's not a joke?

Who'd have thought it!

AZUREAN

Oh, oh!

MR BROUČEK

My poor nose!

AZUREAN

Oh, oh!

He, too, departs. In the visual arts section

paprsku sedí vysoko na svém obrazu, jehož barvy jsou tak silně nanesený, že po nich vylézá a spouští se. Kývá dolů.

DUHOSLAV *(na Broučka)*

11 Pojd' sem!

Duhoslav slézá s obrazu.

Jsem otrlejší.

BROUČEK *(pozoruje strakatý zjev Duhoslavův)*

Inu krejcarová!

Copatý nákrčník!

Klobouk jak muchomůrka!

DUHOSLAV *(postupuje k Broučkovi)*

Žasneš?

Vstaň a pohled'!

(ukazuje mu obraz)

A teď z této strany!

Duhoslav vláčí Broučka před obrazem z místa na místo.

Tak, nyní nechme slov
a dívejme se do večera!
Pak ti rozsvítím lustr.

BROUČEK *(po chvíli, k sobě)*

Snad nemyslí,

že budu brejlat do večera!

Rainbow sits high up on his painting, whose colours are so thickly applied that he can climb up and down them. He nods.

RAINBOW *(to Brouček)*

Come here!

He climbs down the painting.

I'm made of sterner stuff.

MR BROUČEK *(his eyes fixed on Rainbow's colourful figure)*

What a messy get-up!

Your neckerchief's all tied up in knots!

And your hat looks like a toadstool!

RAINBOW *(approaching Brouček)*

Are you impressed?

Just stand up and have a look at this!

(points to the picture)

Now look at it from this angle!

Rainbow drags Brouček from one place to another, in front of the painting.

There's no need to say anything now
We can look at it until it gets dark!
Then I'll light the chandelier for you.

MR BROUČEK *(after a while, to himself)*

I hope he doesn't want me to carry on
staring at it until it gets dark!

Zakrýváje si tvář, pojídá párek.

DUHOSLAV (*pohlédne na Broučka*)
On pláče!

Kývá na umělce. Umělci vystrkují hlavy a vstupují pozenáhlu. Nejpozději Zázračné dítě a Čaroskvoucí.

UMĚLCI
Pláče! On pláče!
On pláče! On pláče!

BROUČEK (*prudce*)
Řasa pláču!
Jím!

UMĚLCI (*zdrčení*)
Jí!

Duhoslav prchá zpět na obraz.

Jí! Jí!

(*s hněvným úžasem*)
Tváří v tvář
velebnému výtvoru
oddáváš se té
pozemské mrzkosti!

BROUČEK (*úpi*)
Mrzkosti!
Což je ukájení hladu mrzkostí?
Toť strašné!

Covering his face, he eats a sausage.

RAINBOW (*observing Brouček*)
He's weeping!

He nods to the artists. They stick out their heads and enter slowly. The child prodigy and Wonderglitter are the last to enter.

THE ARTISTS
He's weeping!
He's weeping! He's weeping!

MR BROUČEK (*sharply*)
Like hell I'm weeping!
I'm eating!

THE ARTISTS (*crushed*)
He's eating!

Rainbow flees back up his painting.

He's eating! He's eating!

(*with angry amazement*)
You are in the presence
of a sublime masterpiece
and all you can do
is indulge in earthly grossness?

MR BROUČEK (*sighing*)
Grossness?
So it's gross to appease one's hunger?
That's ridiculous!

(zoufale)

Tedy proto jsem se dostal na Měsíc!
Abych bídně zahynul hladem!

UMĚLCI *(útrpně)*

Proč bys zahynul?

BROUČEK

Bože můj!
Jak dlouho vydržím?!

UMĚLCI

Ó, neplač!
Ó, živ se kořínkami!

BROUČEK

Prosím vás, už přestaňte s těmi kořínkami!

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ

Což vy pozemšťané se nežívíte bylinami?

BROUČEK *(zlostně)*

Leda ňáci, ňáci vegetariáni!

(ledabyle)

My ostatní jíme maso!

ČAROSKVOUCÍ *(zděšen)*

Maso!

UMĚLCI *(zděšeni)*

Maso!

(despairingly)

Is that why I came to the Moon?
To starve to death?

THE ARTISTS *(bitterly)*

But why should you starve?

MR BROUČEK

Oh my God!
How much longer will I have to endure this?

THE ARTISTS

Don't cry!
You can sustain yourself with roots!

MR BROUČEK

Don't talk to me about roots!

CHILD PRODIGY

Don't you earth-dwellers eat vegetables?

MR BROUČEK *(angrily)*

Only vegetarians do that!

(in a matter-of-fact manner)

Normal people eat meat!

WONDERGLITTER *(horrified)*

Meat?

THE ARTISTS *(horrified)*

Meat!

BROUČEK

Co se lekáte?
 Snad nemyslíte, že maso lidské?
 Jíme jen maso prasat a telat!

UMĚLCI

Toť hrozné!

ČAROSKVOUCÍ

Vy tedy bez lítosti vraždíte,
 trháte, hltáte tvory boží?
 Děláte ze svých těl
 živé jejich hroby?
 Je-li možno, aby vesmír v lůně svém
 snášel takovou planetu,
 potřísněnou kanibalstvím tak ohavným!?

(ukazuje na zbytek párku)

12 A tohle tedy zabitě je zvíře?

BROUČEK *(zuřivě)*

Zvíře? Je to prostě maso prasečí,
 posekané nadrobno, nabitě do střeva —

Čaroskvoucí a umělci padají do mdlob.

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ *(s flautou u úst;
vyjeveně)*

Maso prasečí —
 posekané nadrobno —

Slétá Etherea.

MR BROUČEK

What's so shocking about that?
 I'm not talking about human flesh:
 we just eat pigs and cows!

THE ARTISTS

How utterly gross!

WONDERGLITTER

You mean that without a thought
 you kill and consume God's own creatures?
 You turn your bodies
 into living graves?
 Can the universe cope
 with the presence of a planet
 sullied by such cannibalism?

(pointing to the sausage)

Is this one of your butchered creatures?

MR BROUČEK *(furiously)*

Creatures? It's just finely minced pork
 stuffed into an intestine ...

Wonderglitter and the artists faint.

CHILD PRODIGY *(with a flute to his
mouth; dumbfounded)*

Pork ...
 finely minced ...

Etherea flies onto the stage.

BROUČEK

— které —

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ

— nabité do střeva, které —

ETHEREA (*křepčí divoce okolo Broučka*)

Tys květ mi dražší
než Kytajci tea!
Své loutně svěřím to
a zlatým huslím,
že tvou je navždy Etherea!
Chci unést tě do Alhambry Maurů,
tam ovíjet tě láskou rovna boe
a věnčit tebe větví svého lauru.
Mnou budeš opojen jak révou Noe
a zlatou knihu svého žití zauru
tvým drahým jménem,
sladším nad aloe!

BROUČEK (*rozfoukne Ethereu*)

Tfu! Chci jíst a pít!

*Brouček zuřivě shazuje vše s hodovního
stolu a vbíhá ke schodišti k Pegasovi;
Lunobor běží střemhlav za Broučkem.*

BLANKYTNÝ (*procitá*)

Bouře šílenství mnou smýká!

LUNOBOR (*volá za Broučkem*)

V kázni, bázni, neuvázni!

MR BROUČEK

... which is ...

CHILD PRODIGY

... stuffed into an intestine, which is ...

ETHEREA (*prancing wildly around Brouček*)

You're dearer to me
than tea is to the Chinese!
I'll sing it to the accompaniment
of my lute and a golden violin,
that Etherea is yours for evermore!
I want to carry you away to the Alhambra,
where I'll coil myself round you like a boa
and crown you with a laurel wreath.
You'll become intoxicated with me,
as if after drinking the finest wine
I'll conclude the golden book of my life
with your dear name, sweeter than aloe!

MR BROUČEK (*blowing Etherea away*)

Stop it! I need to eat and drink!

*In a fury, Brouček sweeps everything from
the banquet table and runs towards Pegasus;
Lunobor rushes headlong after Brouček.*

AZUREAN (*comes to*)

A storm of madness rages within me!

LUNOBOR (*calls after Brouček*)

Do not be held back by discipline or fear!

Brouček sedá na Pegasa a odlétá.

BROUČEK (*pobízí Pegasa*)

Hoj, hoj, Pegase!

LUNOBOR (*zočí a sítí přiklopuje zbytky
rozfouklé Etherey*)

Etherea!

ETHEREA

Běda!

*Hudební umělci s Harfobojem v čele vystupují
z hudebního paprsku velebným průvodem
kolem trůnu oslavující Čaroskvoucího a
pozvolna zaujímají síň. Umělci a Čaroskvoucí
mezi průvodem ponenáhlu procitají z mdloby.
Čaroskvoucí s chvatem usedá na trůn.*

MUZIKANTI

Požehnání tvoji rtové,
jimiž šťastni tisícové,
požehnaný buď tvůj zor,
kterým vzpřímen charý tvor!

HARFOBOJ

Požehnání tvoji rtové,
jimiž šťastni tisícové,
požehnaný buď tvůj zor,
kterým vzpřímen charý tvor!

MUZIKANTI

Požehnání tvoji rtové,
jimiž šťastni tisícové,

Brouček mounts Pegasus and flies away.

MR BROUČEK (*goads Pegasus*)

Gee up, Pegasus!

LUNOBOR (*sees the remains of Etherea
and covers them with his net*)

Etherea!

ETHEREA

Woe is me!

*Led by Harper, the musicians enter in a
solemn procession around the throne
celebrating Wonderglitter and slowly fill the
hall. In the meantime, Wonderglitter and the
other artists slowly recover from their faint.
Wonderglitter hastily sits on the throne.*

MUSICIANS

Blessed be your lips,
which make so many happy!
Blessed be your gaze,
which confers such strength!

HARPER

Blessed be your lips,
which make so many happy!
Blessed be your gaze,
which confers such strength!

MUSICIANS

Blessed be your lips,
which make so many happy!

požehnaný buď tvůj zor,
kterým vzpřímen charý tvor!

HARFOBOJ

Požehnání tvoji rtové,
jimiž šťastni tisícové,
požehnaný buď tvůj zor,
kterým vzpřímen charý tvor!
Nechtěj drásat, nechtěj duši moji,
přikyň libě, přikyň mému znoji;
čupřiny tvé mračné stále věnče,
dík ti za vše vzdávám, oslavenče!

Mlha snáší se na jeviště.

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ (věncí Čaroskvoucího)

Požehnání tvoji rtové,
jimiž šťastni tisícové,
požehnaný buď tvůj zor,
kterým vzpřímen charý tvor!

MUZIKANTI

Sláva! Sláva! Sláva!

(za scénou)

Sláva! Sláva!

13 Mezihra

Mlha zahalí celé jeviště. Mlhy bílé. Nesmírný prostor nebeský s hvězdami. Rostoucí srp Země. Mlhy se honí, hvězdy padají a hoří, jedna z nich nemění červenou zář. Svítání nebeského prostoru.

Blessed be your gaze,
which confers such strength!

HARPER

Blessed be your lips,
which make so many happy!
Blessed be your gaze,
which confers such strength!
Do not crush my sensitive soul,
look kindly on the fruits of my labours
You shall be crowned with laurels
in token of my gratitude, your honour!

Mist descends on the stage.

CHILD PRODIGY (crowning Wonderglitter)

Blessed be your lips,
which make so many happy!
Blessed be your gaze,
which confers such strength!

MUSICIANS

Hail! Hail! Hail!

(backstage)

Hail! Hail!

Interlude

Mist envelops the entire stage. White mist. Infinite, heavenly space studded with stars. The earth looms into view. Swirling mists. Shooting stars, one which continues to glow red as it falls. The heavens are lit up.

Znenáhla objevují se temné obrysy Vikárky s okolím z prvního obrazu. Tma; červená svítlna v blízkosti Vikárky bliká. Společnost umělců vychází z Vikárky, na zápraží rozjařený Würfl.

SKLADATEL (*k Würfloví*)

14 Čupřiny tvé stále věnče,
dík ti vzdávám, oslavenče!

UMĚLCI

Za mok dobrý čelo věnče,
dík ti vzdávám, oslavenče! Sláva!

Zacházejí.

WÜRFL (*na zápraží*)

Raďte nás zas brzo navštívit!

UMĚLCI (*z dálky*)

Sláva!

WÜRFL (*zajde*)

Zas brzo navštívit!

Málinka s Mazalem přitulení vycházejí z pozadí uličky.

MAZAL

Daleko není do rána,
jsme sami dva,
já a láska má!

Slowly the dark shape of the Vikárka and its surroundings appear as in Act One. Darkness. A lamp near the Vikárka glimmers red. A group of artists is leaving the Vikárka. A cheerful Würfl stands on the doorstep.

COMPOSER (*to Würfl*)

You shall be crowned with laurels
in token of my gratitude, your honour.

THE ARTISTS

You shall be crowned with laurels for the
good beer you serve, your honour! Hail!

They depart.

WÜRFL (*on the doorstep*)

Do please honour us with another visit soon!

THE ARTISTS (*in the distance*)

Hail!

WÜRFL (*going in*)

Come back soon!

Mazal and Málinka, clinging to each other, emerge from an alleyway at the back.

MAZAL

Dawn will soon be breaking:
we are alone,
my love and I!

MÁLINKA

Já myslím, abyste šel dál,
k té, s níž jste včera tancoval.

MAZAL

To, Málíčko, byl pouhý šprým,
já přece vůbec netančím!

ČÍŠNÍČEK

(přibíhá od Zámeckých schodů)
Pana Broučka v truhle přivázejí!
V truhle!

UMĚLCI *(za scénou)*

Cha-cha-cha!

*Číšník přebíhá jeviště a vběhne do
Vikárky. Červená svítlna u Vikárky uhasíná.*

ČÍŠNÍČEK *(z Vikárky)*

V truhle!

MÁLINKA A MAZAL *(z dálky nese se
sotva slyšitelně)*

Daleko není do rána,
jsme sami dva,
já a láska má!

MÁLINKA

Isn't it time you went
to the one you danced with yesterday?

MAZAL

That was just a joke, Málíčko,
I don't know how to dance!

YOUNG WAITER

(runs in from the Old Castle Steps)
They're carrying Mr Brouček home!
In a barrow!

THE ARTISTS *(backstage)*

Ha ha ha!

*The waiter runs across the stage and enters
the Vikárka. The red lamp goes out.*

YOUNG WAITER *(from inside the Vikárka)*

In a barrow!

MÁLINKA AND MAZAL *(in the distance,
barely audible)*

Dawn will soon be breaking:
we are alone,
my love and I!

Disc 2

Část Druhá – Výlet pana Broučka do XV. století

3. DĚJSTVÍ

1 Úvod

Klenotnice krále Václava IV. Nízké sklepení, plné nejvzácnějších klenotů. Stěny posázeny jaspisy, křišťály, ametysty a jinými polodrahokamy ve zlaté půdě. Zlaté a stříbrné přilby, krunýře, meče, štíty, pásy, čelenky, spony, prsteny, nádoby, mísy, poháry, kříže, taláry atd. vesměs drahokamy posázené. Kolem stěn uměle vykládané truhly, pobité zlatými a stříbrnými pruhy. Podlaha z dlaždiček střídavě zlacených a stříbřených. Na stěnách obrazy. Dveří ani oken není. Vlevo asi stopu od země veliký obraz krále Václava IV. s černým psem; vpravo jako protějšek obraz podobný představující královnu. Tma. Z daleka, s výše zaléhá sem hlučná rozprava.

Part Two – The Excursion of Mr Brouček to the 15th Century

ACT III

Introduction

King Wenceslas IV's treasure chamber. A low-ceilinged vault full of superb jewels. The walls are studded with crystals, amethysts and other semiprecious stones on a gold background. Gold and silver helmets, suits of armour, swords, shields, belts, head-dresses, clasps, rings, vessels, dishes, goblets, crowns, gowns, and so on, studded with precious stones. Around the walls stand richly inlaid chests reinforced with bands of gold and silver. The floor is a mosaic made up of gold and silver tiles. Pictures on the walls. There are no doors or windows. On the left, about a foot above the ground, a large portrait of King Wenceslas IV with a black dog, on the right a similar portrait of the Queen. Darkness. In the distance and from above, a loud conversation can be heard.

HLAS PROFESORŮV (*shora*)

- 2 Byly podzemní chodby,
tajné chodby, tajné žaláře.

JINÝ HLAS

Lidé uměli se také zavrtat do země.

BROUČEK

Bodejť že!

Já věřím v tunel pod Vltavou,
tady od nás z hradu.

WÜRFL

Inu, voni, pane domácí,
ledacos věřej,
ale pravda to bejt nemůže,
jako ten včerejší náměsíční výlet!

HLAS PROFESORŮV

Hlupoty, směšné historie!

HLASY

Cha-cha-cha-cha!

BROUČEK

Bodejť! Bodejť —

HLAS PROFESORŮV

Dobrou noc, pánové, dobrou noc!

BROUČEK

— staří králové byli by tak hloupí,
aby to vyzvonili takovým profesorům!

PROFESSOR'S VOICE (*from above*)

There used to be secret underground
passageways and dungeons.

ANOTHER VOICE

People knew how to bore tunnels.

MR BROUČEK

Damn it!

I believe there's a tunnel that starts here in
the castle district and goes under the Vltava.

WÜRFL

You believe lots of things, sir!
But it can't be true:
it's like that trip
to the moon you went on yesterday!

PROFESSOR'S VOICE

A likely tale!

VOICES

Ha ha ha!

MR BROUČEK

Damn it! Damn it ...

PROFESSOR'S VOICE

Good night, gentlemen, good night!

MR BROUČEK

... kings in the old days had more sense
than to let professors into their secrets.

HLASY

Cha-cha-cha-cha!

WÜRFL

Šťastnou dobrou noc!

BROUČEK (*zoufale*)

Pomóc! Pomóc! Pomóc!
To je nějaká čistá historie!
Kam jsem se to dostal?
Hej, pane Würfl!
Posviťte mi z toho sklepa!

(tápá po dveřích)

Pěkná hospoda, ta Vikárka!
Jednou na Měsíc,
podruhé do sklepa,
div nohy nezlomíš! Pomóc!

Skřípot zámku. Obraz krále Václava náhle se otočí a Brouček vpadne do klenotnice. Sbírá se ze země.

Dobrá, dobrá!
Jsem na dobré cestě.
Ze sklepa už vyjdu.
Ta prokletá chodba mne vystrašila!
A nad hlavou to šumění,
jak když jez hučí!

(škrtně)

Ha! Co je? Šálení smyslů?

VOICES

Ha ha ha!

WÜRFL

Good night!

MR BROUČEK (*desperately*)

Help! Help! Help!
There's something strange going on here!
Where am I?
Hey, Mr Würfl!
Fetch a light and get me out of here!

(groping for the door)

This Vikárka of yours is a fine sort of inn!
First I end up on the Moon,
then stuck in the cellar,
I'll end up breaking a leg next! Help!

The creaking of a lock. The portrait of King Wenceslas turns round and Brouček falls into the treasure chamber. He picks himself up.

This looks more promising:
I think I've found the way out.
I can escape from the cellar.
That damned passageway had me scared!
There's a roaring sound overhead,
like a mill race!

(he strikes a match)

What's that? Am I imagining things?

(škrtně po druhé a rozsvítí lustr)

Jsem živ?

Kýho d'ábla!

Mdloby? Mrtvice?

Ne, ne! Nic!

Tam velká díra,

červotočina.

Tady vše nové, lesklé muzeum!

Král Václav se svým psem,

je jako živý!

Tajná chodba, už je to jisté!

A tohle je klenotnice královská!

Ale kde jsou dveře?

Kudy ven?

Na protější straně?

Hledejme!

*Obírá se obrazem královny,
který povolí.*

Již to máme!

*Ukáže se východ a výhled na Staroměstské
náměstí; časné jitro.*

Jak to tam vypadá se podíváme!

Ale dříve zhasněme zde z opatrnosti!

*Zhasíná lustr a zavře za sebou dveře.
Zjev Svatopluka Čecha v zelenavém
osvětlení z drahokamů.*

(he strikes another match and lights a lamp)

Am I still alive?

What the devil's wrong with me?

Have I fainted, or had apoplexy?

No, it's nothing!

Over there is a big hole,

eaten away by woodworm.

Here, it's a gleaming new museum!

There's King Wenceslas with his dog,

looking quite life-like!

Here's a secret passageway!

And this is the royal treasury!

But where's the door?

How do I get out?

Could it be on the other side?

Let's have a look!

*He examines the Queen's portrait which
becomes loose.*

Here we are!

*An exit appears through which the Old Town
Square can be seen; it's early morning.*

I'll take a look over there!

But first, I'll put out the light here!

*He extinguishes the lamp and closes the
door behind him. There's an apparition of
Svatopluk Čech bathed in a greenish light
and reflected by the precious stones.*

SVATOPLUK ČECH

- 3 Ó, slunce velkého dne,
kdy zář tvá zlatoskvělá
glorií slávy nesmrtné
věnčila rekův čela
těch pod Vítkovem vítězných
na paměť pro budoucí,
proč k ironii do slov mých
dnes planeš místo ódy vroucí?
V čím zisk nás prohnětl čas, v čím zisk?
Že rmut jsme místo skály,
že v liché prázdno zní náš hlas
prohravších ideály?
Ó, slunce slavné, zapadlé té naší síly!
Ruce mdlé kdy zvednou se,
krev kdy zavíří,
ve volnosti zahýří?
Kdy vzejdeš v zlatém plameni?
By uvítal tě v nadšení
šťastnější básník jásočné hymny slovy!
Ne prázdných sloves hrou,
ne karikaturou, jako já?

Ztratí se.

Zadní opona i kulisy zmizí.

Staroměstské náměstí. Časně svítání.

BROUČEK (*stojí na rohu ulice s prospektem
špičatých štítů, arkýřů a vížek*)

- 4 Tuhle cestičku si zapamatujeme!
Třeba ji zase poznat.
Cha-cha!

SVATOPLUK

Oh Sun of that great day,
when your brilliant golden rays
crowned with immortal glory
the brows of those who won
victory below Vítkov Hill
why do you now inspire words of irony
instead of a stirring ode?
To whose advantage is it
that time has left its mark on us?
That we are dregs instead of rocks,
and that our words resound in a void?
That we have abandoned our ideals?
Oh glorious Sun, you have set on our power!
When will these weary hands be raised
again? When will our blood be stirred
by thoughts of freedom?
When will you appear in golden flames?
A more fortunate poet would welcome you
with hymns of rejoicing,
not with an empty play of words
or caricature, as I do.

The apparition disappears.

The backdrop and scenery disappear.

The Old Town Square. Early morning.

MR BROUČEK (*stands at the corner of a
street with gabled houses, oriels and turrets*)

I must remember this alleyway,
so that I can find my way here again.
Aha!

Pane profesore!
Tohle je as židovské město?
Dávno nebyl jsem v té končině.
Světla tu není!
Fuj! Louže!
Škandál!
To dám do novin!

Vyhrožuje pěstí.

Počkej, počkej,
slavný majestráte!
A nikde ani člověka,
ani strážníka!
Rodilý Pražan ve tmě
bloudí svým rodným městem
jako svatojánský poutník!
Hola! Hola hej —
s tou lucernou!
Cožpak nejde plyn?
Kýho výra?
To je náká maškara!
Utek' to statista z divadla?
Hej, strýčku, hej, strýčku!

KONŠEL

Jsi-li dobrý, stuoj!

BROUČEK

Proč na mne tak křičíte?
Což jsem pobuda?
A schovejte tu měchačku,
sic zavolám strážníka!

Professor!
Is that the Jewish quarter?
It's ages since I last came this way.
There's no light here!
Ugh, a puddle!
It's a disgrace!
I'll write to the papers about it!

He shakes his fist.

Just you wait,
illustrious town councillors!
There's not a soul about,
not even a policeman!
Even a Prager born and bred
wouldn't be able to find his way
through his own city in this darkness!
Hey, you there!
You with the lamp!
Has the gas been cut off?
What the devil's going on?
Is that some kind of fancy dress,
or is he an extra from the theatre?
Hey, you there!

COUNCILLOR

Do not move, if thou art a friend!

MR BROUČEK

Do you have to shout like that?
What do you take me for: a tramp?
If you don't stop threatening me,
I'll call a policeman!

KONŠEL

Kterak ses připletl?

BROUČEK

A řekněte mi raděj, kde to jsem?

KONŠEL

Tys, tys ajsa cizozemec?

Mluvíš nějakú zmatenú řečí,
sotnie rozumiem, co blebceš,
a potvorně se odieváš!

BROUČEK

Co mi tykáš?
Snad jsi bosňák?

KONŠEL

Mlčieš!

BROUČEK

Když ty ke mně ajsa,
tak já k tobě též potvorně, ajsa!

KONŠEL

Mne za blázna?

Napřáhne ruku.

Aj, aj, pohubkem tě splatím!

BROUČEK

Policáj! Policáj!

COUNCILLOR

From whence hast thou come?

MR BROUČEK

Perhaps you could tell me where I am now?

COUNCILLOR

Art thou from foreign parts?

Thou speakest a confused tongue:
I cannot fathom thy words.
Thy garments too are passing strange!

MR BROUČEK

What impertinence!
Are you a Balkan pedlar?

COUNCILLOR

Silence!

MR BROUČEK

Two can play that game:
I'll speak to you as I like!

COUNCILLOR

Dost thou mock me?

He extends his hand.

Thou shalt meet thine end for this!

MR BROUČEK

Polizei! Polizei!

KONŠEL

Aha, ted' mluví patlaninú německú!
Jsi špehěr Zikmundóv!

Otvírají se okna.

ŽENSKÉ HLASY

Špehěr Zikmundóv!

BROUČEK

Já špehěr, vyzvědač?
Jakého Zikmunda?
Leda toho Zikmunda,
Co se s ním měřil nebožtík Žižka!

MUŽSKÉ HLASY (TENOŘI)

Špehěr Zikmundóv!

KONŠEL (*pohnutě*)

Nebožtík Žižka, korúhve jehož
vlají na Vítkově?
A blíž je Boží den!

ŽENSKÉ HLASY (SOPRÁNY)

Špehěr Zikmundóv!

MUŽSKÉ HLASY (TENOŘI)

Špehěr Zikmundóv!

KONŠEL

Ať živ nevyjde!

MUŽSKÉ HLASY (TENOŘI)

Biřic Antikristóv!

COUNCILLOR

Aha, he speakest broken German!
Thou art one of King Sigismund's spies!

Windows open.

WOMEN'S VOICES

One of Sigismund's spies!

MR BROUČEK

Me, a spy?
What Sigismund are you talking about?
Do you mean the one
who did battle with the late Žižka?

MEN'S VOICES (TENORS)

One of Sigismund's spies!

COUNCILLOR (*with emotion*)

The late Žižka? He whose standard
now flieth over Vítkov Hill?
The hour of judgment draweth near!

WOMEN'S VOICES (SOPRANOS)

One of Sigismund's spies!

MEN'S VOICES (TENORS)

One of Sigismund's spies!

COUNCILLOR

Let him not escapeth alive!

MEN'S VOICES (TENORS)

An agent of the Antichrist!

BROUČEK

Ale nežertujte!

Vím ze školy, že Žižka mlel Zikmunda
čtrnáct set dvacet;
a my teď máme tisíc osm set osmdesát osm!

KONŠEL

V tvé hlavě není zdrávo!
Dnes neděle léta Páně
tisíc čtyřista dvacet!
K rychtáři ho ved'me!

BROUČEK

Pomóc!

ŽENSKÉ HLASY

Špehěr Zikmundóv!

BROUČEK (*shrouti se*)

Pomóc! Pane Würfl, profesore!

DOMŠÍK (*před svým domem*)

Kdo jsi ty?

MUŽSKÉ HLASY (BASY)

Špehěr Zikmundóv!
Biřic Antikristóv!

*Domšík před svým domem, vysoký muž
obrostlé tváře. Čepice zvláštního tvaru,
modrý plášť s červenou podšívku, pod
ním přiléhavý černý kabátec s červeným
kalichem na prsou. Bílá sukně ke kolenům,*

MR BROUČEK

You're kidding!

We were taught that Žižka defeated
Sigismund in 1420;
and now we're in 1888!

COUNCILLOR

Thy wits are fading:
today is Sunday,
in the year of Our Lord 1420!
Let him stand trial!

MR BROUČEK

Help!

WOMEN'S VOICES

He is one of Sigismund's spies!

MR BROUČEK (*collapsing*)

Help! Mr Würfl, Professor!

DOMŠÍK (*in front of his house*)

Who art thou?

MEN'S VOICES (BASSES)

He is one of Sigismund's spies:
an agent of the Antichrist!

*Domšík, a tall bearded man, is standing in
front of his house. He wears a cap of an
unusual shape and a blue cloak with a
red lining over a close-fitting black doublet
emblazoned with a red chalice. A white*

černý kožešinový lem. Stříbrný pás
kabelkou, dlouhý meč, úzké zelené
nohavice, nízké červené boty do špičky.

DOMŠÍK

5 Začíná se den Páně!

OZBROJENÝ LID (z dálky)

Slyšte, rytíři Boží,
připravte se již k boji!

(vždy silněji a silněji)
Chválu Boží ku pokoji
statečně zpívajte!

DOMŠÍK

Pravím, kdo jsi ty?
Mluv! Mluv už!

Hra se přibližuje.

BROUČEK

Dobrý Čech!

(vyhrkne)
Pane, pane Sakristán! Přisahám!

DOMŠÍK (utrhne se)

Nejsem Sakristán,
jsem Domšík od Zvonu.
Mé bydlo zde!

knee-high skirt edged with black fur. A silver
belt with a bag, a long sword, close-fitting
green leggings, flat red pointy shoes.

DOMŠÍK

The Lord's day dawneth!

ARMED MEN (in the distance)

Hear ye, oh knights of God:
gird thy loins for battle!

(their voices become louder and louder)
Sing ye the Lord's praises,
sing ye valiantly!

DOMŠÍK

Who art thou?
Speak up!

The sound of distant bagpipes comes closer.

MR BROUČEK

A good Czech!

(blurts out)
Why, it's the sacristan! Well, I never!

DOMŠÍK (curtly)

I'm not the sacristan:
I'm Domsík from The Bell,
and this is my house!

BROUČEK

Hojsa, tož jsme kolegové!

(představuje se)

Matěj Brouček!

KONŠEL

Neblebci halafance,
mluv sucho a česky,
sic uvízneš na ráhně!

DOMŠÍK

Brúček? A zkad?

BROUČEK

(vpravuje se do poměrů; vymlouvavě)

Z daleka, až — až —

až z turecké země!

Zapomněl jsem mateřský jazyk!

KONŠEL

Nyní rozumíme!

DOMŠÍK

Nyní rozumíme!

KONŠEL

Ajsa zatrhuješ do
machometánské řeči!

DOMŠÍK

Beř se, Matěj, dám ti bydlení!

Dobrých bitcův bude nám třeba!

MR BROUČEK

I'm a property-owner too:

(introduces himself)

Matěj Brouček's the name!

COUNCILLOR

Cease thy blethering!
Speak plain Czech,
or thou wilt hang!

DOMŠÍK

Where art thou from?

MR BROUČEK *(accommodating himself to the situation and trying to make excuses)*

I've been a long way away, I was in ... er ...

I was in Turkey,

and I've forgotten my mother tongue!

COUNCILLOR

Now we understand.

DOMŠÍK

Now we understand.

COUNCILLOR

Thou art slipping into
the Mohammedan tongue!

DOMŠÍK

Comest thou in, Matěj: I'll give thee shelter!

We have need of valiant warriors!

OZBROJENÝ LID (*vstupuje směrem do
Týnského chrámu, dudáček vpředu*)

Slyšte, rytíři Boží,
připravte se již k boji!
Chválu Boží ku pokoji —

KONŠEL

Začíná se den Páně!

OZBROJENÝ LID

— statečně zpievajte!

DOMŠÍK (*pozastaví se na prahu,
zahrozí k Letné*)

Komusi bude v něm běda!

OZBROJENÝ LID

Začíná se den Páně!
Komusi bude v něm běda!

(*ozbrojený lid vchází do chrámu*)

Antikristus již chodí,
zápalnú péči vodí,
kněžstvo hrdé již plodí,
Probuoh znamenejte!

*Dudáček zůstane u
vchodu Týnského chrámu.*

ARMED MEN (*heading in the direction of
Týn Church preceded by the bagpiper*)

Hear ye, oh knights of God,
gird thy loins for battle!
Sing ye the Lord's praises ...

COUNCILLOR

The Lord's day dawneth!

ARMED MEN

... sing ye valiantly!

DOMŠÍK (*stops at the threshold and
shakes his fist in the direction of Letná*)

For some this day will bring woe!

ARMED MEN

The Lord's day dawneth!
For some this day will bring woe!

(*the armed men enter the church*)

The Antichrist is abroad,
he seeketh to destroy us,
he spawneth arrogant clergy,
in God's name, takest heed!

*The bagpiper remains standing
at the entrance of the Týn Church.*

4. DĚJSTVÍ

Komořice v domě Domšíkově od Zvonu vedle Týna. Klenutá místnost v patře, cihlami dlážděná. V jedné stěně široké okno, jímž viděti radnici a náměstí staroměstské. V levé zdi užší okno k Týnu; okno z kulatých tabulek zalitých olovem. Malovaná truhla, přiměřené stolice kolem stolu s trnoží; v pravém rohu rohová lavice, nahoře lištva s nádobím. V levém rohu vysoká nastlaná postel s nebesy jako lešení, pruhované peřiny a podušky. Kamna s pecí vlevo, dveře vlevo a vpravo, v koutě zbraně. Pokročilé letní jitro. Plné slunce bije do okna vlevo.

BROUČEK (*sedí na pelesti postele, protírá si oči, zívá, rozhlíží se*)

- 6 Kdybych zde neseďel
a tohle neviděl, řekl bych,
že jsme byli večer u Würfla
poněkud veselejší!
Tedy čtrnáctset dvacet!
No, konečně, může to být,
může to být, jako s tím Měsícem!
Nemusím být domácí
z Ostruhové ulice!
Mohu být husita, ano,

(*bije se do prsou*)
takovým ajsa husita,
jako ten kamarád Jankův!

ACT IV

A chamber in Domšík's house near Týn Church. An upstairs room with a vaulted ceiling and brick floor. A large window looking out over the Old Town Square. On the left wall, a narrower window made of round leaded panes looks out over the church. A painted chest, a trestle table and some stools. In the right corner a corner bench, on the wall a rack with vessels. In the left corner a large poster bed with striped quilts and pillows. A large stove on the left, doors on the left and right and weapons in the corner. Late summer morning. Bright sunlight streams in through the window on the left.

MR BROUČEK (*sits on the edge of the bed, rubs his eyes, yawns and looks around*)

If I hadn't been sitting here
and seen it with my own eyes,
I would say, that we had a few too many
at Würfl's yesterday!
So it's now 1420!
Well, perhaps in the end,
it's just like what happened on the moon!
I don't have to be the landlord
from Ostruhová Street!
I can be a Hussite instead, yes,

(*he strikes his chest*)
some sort of Hussite,
like that friend of Janek's!

Ale já jim vypálím rybník!
Jen si nemysli, Janku,
že dám se rozsekat jak biftek!
K čemu? Proč?
Proč? Co mně to vynese?
Ne, ne, ne! Pánové Janci,
mne na vojnu nechytíte!

*Kedruta vstrčí hlavu, přezehná se a
práskne dveřmi.*

I hrom do baby!
Hned po ránu!

(volá za ní)
Paní Nováková!
Hé, snídat!

DOMŠÍK *(vstupuje, nese šatstvo)*
Což tu činíš?
Bodaj bys vylezl
z těch potvorných rúch!
Kedruto!

*Kedruta vstrčí hlavu a schová se
zase rychle.*

Popletenec!

(k Broučkovi)
Nejprve vezmi oděnie kak člověk našeho
rodu. Oblec se, Matěji!

But I can teach them a thing or two!
You needn't think, Janek,
that I'll let myself be chopped to bits!
What would be the point of that?
What would be in it for me?
No, gentlemen Hussites,
I'm not going to sign up for that.

*Kedruta puts her head in, crosses herself
and bangs the door shut.*

The devil take that woman!
It's too early in the morning!

(calls after her)
Mrs Nováková!
Where's my breakfast?

DOMŠÍK *(entering, carrying clothes)*
What ails thee?
'Tis time to change
out of thine outlandish garb!
Kedruta!

*Kedruta puts her head in and quickly
hides again.*

What a mess!

(to Brouček)
Thou must first don raiment like ours:
put on these clothes, Matěj!

BROUČEK (*roztahuje oděv*)

Děkuji pěkně!

Tož do toho!

(*obléká těsné nohavice*)

Jaký кроj, tak se stroj!

(*zlostně*)

Však já vám vezmu roh!

Jen si nemyslete!

Jedna červená jako krev,

druhá zelená, brčál!

To je krása, že by člověk

z kůže vyletěl!

*Mrští nohavicemi. Vytahuje kabátec,
záhadný šat, odhodí jej a chápe se
zase nohavic.*

DOMŠÍK

A dostroj se!

BROUČEK

Jen kdybych, kdybych věděl —

DOMŠÍK

To je klok, zahališ se jím naposled.

BROUČEK

To je zástěra k té sukni?

DOMŠÍK

Kukla! Aj, viz!

Aj hle, ještě obuv! Kedruta!

MR BROUČEK (*stretching out the clothes*)

Thank you kindly!

Right you are!

(*he puts on some tight leggings*)

When in Rome, do as the Romans do!

(*petulantly*)

But I'll get the better of you yet:

just you wait and see!

One leg's blood-red,

the other's a lurid green!

What a sight: it's enough

to make you jump out of your skin!

*He discards his trousers, pulls out his
doublet, an odd garment, discards it and
grabs his trousers again.*

DOMŠÍK

Finish getting dressed!

MR BROUČEK

If only I'd known ...

DOMŠÍK

This is the cloak, which goes on the last.

MR BROUČEK

Does this apron go with this skirt?

DOMŠÍK

Now the cowl: here it is!

Now for the boots! Kedruta!

Kedruta stane ve dvěřích.

KEDRUTA

Kaké tvoje přání?

DOMŠÍK

Ty škorně!

BROUČEK

Umývadlo!

*Kedruta přináší umývadlo,
upustí škorně.*

KEDRUTA

Sbíraj škorně!

BROUČEK

Baba princmetálová!

Bude mi tykat!

DOMŠÍK

Vezmi škorně,
k červené zelenú,
k zelené červenú!

LID (*v Týnském chrámu*)

Slyšte, rytieři Boží!

DOMŠÍK

Jdou od slova Božieho!

Kedruta appears in the doorway.

KEDRUTA

What do you want now?

DOMŠÍK

The boots!

MR BROUČEK

And a wash basin!

*Kedruta brings in the washbasin.
She drops the boots.*

KEDRUTA

Pick up those boots!

MR BROUČEK

The old witch!

She has no respect!

DOMŠÍK

Put on the boots:
the red one goes with the green leg
and the green one with the red leg!

THE PEOPLE (*in the Týn Church*)

Hear ye, oh knights of God!

DOMŠÍK

They're returning from the service!

LID

Připravte se již k boji,
chválu Boží ku pokoji
statečně zpievajte!

BROUČEK

Pěkné zpívání!
Něco nového?

DOMŠÍK

Tys asasa člověk!

7 Aj, od slova Božieho?

*Vcházejí: Vacek Bradatý, Miroslav
Zlatník, Vojta od Pávů a Kunka.*

KUNKA (*rozjařena, růžové šaty,
v kyčlích zlatá páska, lem sobolí,
řasnatý, jasnomodravý plášťík,
věnec z perel a cet*)
Aj, Žižka byl u stolu Páně,
a všichni vuodcové!

Jde k oknu.

Puojdú tady, všaktě puojdú tady.

Obrátí se k otci.

Vedu ti hosti.

THE PEOPLE

Gird thy loins for battle,
sing the Lord's praises,
sing ye valiantly!

MR BROUČEK

That's nice singing!
What's happening?

DOMŠÍK

Thou art a strange fellow!

So, thou hast come from the service?

*Enter Vacek the Bearded, Miroslav the
Goldsmith, Vojta of the Peacocks and Kunka.*

KUNKA (*excited; wearing a pink gown
with a gold belt, edged with sable fur, pale
blue cloak and a headdress adorned with
pearls and sequins*)
Yes, Žižka himself took communion,
along with all his fellow leaders!

She goes to the window.

They will pass by this way.

She turns to her father.

I have brought you guests.

DOMŠÍK

Vítajte! Sedajte!
Zde Matěj Brůček!
Host muoj, dobrý Čech!

BROUČEK (*dvorně se uklání Kunce*)

Ruku líbám, milostpaní!
Uctívá poklona všem pánům!

DOMŠÍK (*s úsměvem*)

Její Milost jest na hradě!

VACEK

Vítaj, Matěj!

MÍROSLAV

Vítaj, Matěj!

VOJTA

Vítaj!

DOMŠÍK

Tuto panna Kunka, moja dci.
Kedruto!
Ať vypijem na zdravie!

Kedruta vběhne.

A což už všichni ve zbrani?

KUNKA

Aj, kázanie Rokycanova
lilo oheň v ňadra bojovníkův!

DOMŠÍK

Welcome, friends! Pray be seated!
This is Matěj Brouček:
my guest, and a good Czech!

MR BROUČEK (*bows politely to Kunka*)

I kiss your hand, gracious lady!
My respects to you, gentlemen!

DOMŠÍK (*with a smile*)

Her Grace is in residence at the castle!

VACEK

Thou art welcome, Matěj!

MÍROSLAV

Thou art welcome, Matěj!

VOJTA

Thou art welcome!

DOMŠÍK

This is my daughter, Kunka.
Kedruta!
We will drink a toast!

Kedruta runs in.

But why is everyone already bearing arms?

KUNKA

Rokycana's sermon today ignited a fire
in the breast of every warrior!

Kázal:

„Protož stůjte pevně v pravdě,
vše co činíte,
čiňte jako synové Boží,
doufejte, žeť jest Kristus zvítězil,
pomněte na něho,
jenž trpěl od hříšníků protivenstvie,
aby nepotuchli v své dobré žádosti,
a spolu složiece každé břiemě,
a odstaviece každý hříech běžný,
v trpělivosti k ustanovenému boji!“

DOMŠÍK (*vpadne nadšeně*)

A bijte, zabijte,
žádného neživte!

VACEK

Což je zmužilých, zbraň chytnú!

DOMŠÍK (*připíjí*)

Daj Buoh zdravie!

VACEK

Daj Buoh!

MÍROSLAV

Daj Buoh!

VOJTA

Daj Buoh!

VACEK

Daj Buoh zdravie!

He counselled us:

“Stand steadfast in the truth,
and do all that you do
as if you were sons of God,
always remember that Christ was victorious,
think of the one
who suffered at the hands of sinners,
so that you do not weaken in your resolve,
but bear all your burdens together,
and keep yourselves from evil-doing,
while patiently awaiting the hour of combat!”

DOMŠÍK (*chimes in passionately*)

Beat them and kill them!
Don't show them any mercy!

VACEK

Ye who are valiant, take up thy weapons!

DOMŠÍK (*raising his glass*)

God grant you health!

VACEK

Good health!

MÍROSLAV

Good health!

VOJTA

Good health!

VACEK

God grant you health!

BROUČEK (*ustrášeně*)

Panno Kunko,
takto mluví dívky?
Pletete se do politiky?

MÍROSLAV

Dopij!

Brouček vypije naráz.

Jsi pitel dobrý!

Brouček se zakaboní.

Proč se škaredíš?
Z toholi se hněváš,
že dobrým pitelem tě nazývám?
Dobrý pitel, dobrý bitel!

VACEK

Dobrý pitel, dobrý bitel,
říká se též u nás na Žatecku.
A věru: umíšli tak se bít,
jako umíš pít,
přišel jsi do Čech právě vhod!

MÍROSLAV

A rci, Matěji,
jak o nás Češiech mluví
v cizích zemích?

MR BROUČEK (*fearfully*)

Miss Kunka,
is this any way for a young girl to talk?
Should you be meddling in politics?

MÍROSLAV

Drink up!

Brouček drains his cup.

Thou art an excellent drinker!

Brouček grimaces.

Why dost thou frown?
Art thou angry
that I call thee a good drinker?
He who drinks well, fights well!

VACEK

‘He who drinks well, fights well!’
is a saying of ours.
If thou dost fight
as well as thou dost drink,
thou hast arrived in Bohemia just in time!

MÍROSLAV

Tell us, Matěj,
how do they speak
of us Czechs abroad?

BROUČEK

Abych pravdu děl, moc oblíbeni nejsme!

VOJTA

Tomu rád věřím!
Výmluvně o tom svědčí
za řekou vojsko křižácké,
ze všech koutů světa
na nás se brané!

VACEK

Slyším, že v cizině kacířům nám spílají?
A báchorky ohavné na nás vymýšlejí?

DOMŠÍK

Mor na ně, lháře ošemetné!
Však tuto v zemi české
bohdá dáme každému hanci,
že oněmí na věky!

MÍROSLAV

- 8 Žel, že jméno české potupeno
po všem křesťanstvu, a žel,
že koruny české dědic
jako úhlavní vrah bojuje proti nám,
A že církve odpírá
čistému zákonu Božímu!

VOJTA

Jak bys litoval, že jho otmietáme
A věrně o kalich stojíme!?

MR BROUČEK

To tell the truth, we're not especially popular!

VOJTA

I can well believe it!
The crusader army beyond the river
bears eloquent testimony to this,
from every corner of the earth
they take up arms against us!

VACEK

I hear that abroad they curse us as heretics
and spread vile falsehoods about us.

DOMŠÍK

A plague on them, the treacherous liars!
But here in Bohemia
we will punish all who slander us,
and silence them for ever!

MÍROSLAV

'Tis a pity that we Czechs
are so defamed throughout all Christendom.
'Tis a pity too that the heir to
the Czech crown is the master assassin,
and that the church
rejects God's laws!

VOJTA

You do not regret that we have shaken off
the yoke and remain true to the chalice!?

MÍROSLAV

O tom nesmieš pochybovať!
Co tu činiť, než do poslední
kapky krve brániti pravdy té
proti cirkvi, proti králi,
proti světu celému!
Ale bojím se, že ani vítězství
nezastaví zmatkuov v zemi
z podtržení starých zemských
řáduov a z nových rozličných
učení rojících se ve smělé
mysli kněží našich!

ŽÁK (*drze, vtíravě*)

Tak, tak! Tak, tak!
Toť ohavenie země naší,
zvláště ti kněží táborští
den ode dne bludné nálezky vynášejí!

VACEK

Z čeho chceš ty, žáku holobradý,
trestati kněží táborských?

ŽÁK

Ač holú bradu mám,
však v písmech jsem zběhlý.
Chci dovést světlo z písem
Svatých, z otcuov církevních,
z knih mistra Husi,
z traktátuov samého Viklefa.

VACEK

Mlčiž, protivno nevlídná!

MÍROSLAV

Of that there can be no doubt!
We will defend the truth
to the last drop of our blood
against the church, the king,
and the whole world!
But I fear that even our victory
will not end the confusion here
arising from the overturning
of the old order
and all the new teachings
teeming in the bold minds of our clergy!

STUDENT (*cheekily interrupting*)

Yes, yes! Yes, yes!
They bring shame on our country,
especially those Taborites,
who constantly come up with new heresies!

VACEK

What right does a beardless student have
to pass judgment on the Taborites?

STUDENT

Beardless I may be,
but I am versed in the scriptures.
I want to bring light from the Holy Writ,
from the fathers of the church,
from the books of Master Hus
and from the treatises of Wycliffe himself.

VACEK

Silence, miserable wretch!

Trus všetečným rozumem ve škole,
kde ti o hřbet rozbijí
ještě mnohú metlu březovú!

MÍROSLAV

Nechej ho s pokojem!
Sám věřím, že táborští
Nad sebú krále mít nechtějí,
Ani pána jiného, práva
pánuov, panoší, měšťanuov
rušíce a statkuov a zboží
jim odnímajíce.
Nad to boří a pálí netoliko
kláštery, než i chrámy božie,
oltáře rozmetávají,
ornáty trhají!

VOJTA

Ty se bojíš, by vypleněním
hříšné marnosti světské
nebyl zkrácen tvooj zisk.

MÍROSLAV (*klidně*)

Poctivý zisk za hřiech si nekladu.

ŽÁK

Však i vás, Novoměstské,
brzy docela v Táborý převrátí
zuřivý kněz Jan Želivský!

VOJTA (*vzkřikne podrážděn*)

Kněze Jana se mi nedotýkaj,
sic odpoviem, že budou někomu boky třestiti!

Take thy meddlesome mind to school,
where they will break
many more birch rods against thy back!

MÍROSLAV

Leave him be!
I myself believe that the Taborites respect
the writ of no earthly power,
they live according to their own laws,
and want to abolish the rights of lords,
squires and townsfolk, and deprive them
of their lands and possessions.
They burn and pillage monasteries
and places of worship,
they break up altars
and tear vestments to shreds!

VOJTA

Thou hast not the courage
to combat sinful worldly vanities,
believing it may reduce thy profits.

MÍROSLAV (*calmly*)

I see no harm in honest gain.

STUDENT

But even you residents of the New Town
will soon be won over to the Taborite camp
by that zealot Jan Želivský!

VOJTA (*exclaims agitatedly*)

Leave Jan Želivský out of this,
or I'll break every bone in thy body!

DOMŠÍK

Ustaňte! Není doba k hádání!
 Nikdo nespielaj komu
 změtencuov, nejméně pro ornáty!

ŽÁK

Ale ornátové náležejí
 k církevním řáduom stěžejným!
 Neb co praví Beda v kapitole
 „Quicumque“ a svatý Augustin
 v kapitole „Omnis catholicum“,
 „Ita fit“, „Sic enim“, hm, hm,
 „Et ponitur“ —

Listuje rychle.

VACEK (*k Broučkovi*)

A co ty súdiš o ornátech?

BROUČEK (*napije se pořádně*)

Předně — se zbraní mi dejte
 svatý pokoj, moh jsem
 se dát k ostrostřelcům!
 O vojenskou slávu,
 o tu já nestojím!

DOMŠÍK (*zaražen*)

Nevalně rozumiem.
 Což jsem ti neděl,
 že Zikmund, Antikrist,
 je před Prahú?

DOMŠÍK

Stop! This is no time to be quarrelling!
 No one should be trading insults,
 least of all over priests!

STUDENT

But priests are supposed to be
 the pillars of the Church!
 So says Bede in
 ‘Quicumque’ and St Augustine
 in ‘Omnis catholicum’,
 ‘Ita fit’, ‘Sic enim’ and er ...
 ‘Et ponitur’ ...

Flicking quickly through a book.

VACEK (*to Brouček*)

What dost thou think of these matters?

MR BROUČEK (*taking a hefty swig*)

First of all ... I don't like all this talk
 about weapons, I could have joined
 the sharpshooters if I'd wanted to!
 But I'm not interested
 in military glory!

DOMŠÍK (*dumbfounded*)

I don't understand.
 Dost thou not realise
 that Sigismund, the Antichrist,
 is at the gates of Prague?

BROUČEK

Prosím tě, Zikmund, Nezikmund!

Mně je to jedno,
já se bít nebudu.

(Ihostejně)

Mně nic neudělal!

DOMŠÍK *(vážně)*

Jak se hanbím za tebe!
Nepřítel hubí naši zem,
znajmilejšího Jana
potupně usmrtil.
Tobě to nic není!

VOJTA

Jemu to nic není!

BROUČEK *(diplomaticky)*

Ale dovolu, přátelé,
vojsko tady máte,
nač vám třeba civilistů?

VACEK

Která matka tě vychovala?
Ty bys chtěl zalézt za pec
a zřít, jak tví bratři
nasazují statky své i hrdla?

BROUČEK

Ale co tě napadá,
vždyť jsem opravdu Čech,
dobrý vlastenec! A doma —

MR BROUČEK

Look, Sigismund or no Sigismund!

It's all the same to me,
I'm not going to fight.

(indifferently)

He's done nothing to harm me!

DOMŠÍK *(gravely)*

Shame on thee!
Our land is ravaged by the foe,
and our beloved Jan Hus
has been ignominiously put to death.
Does this mean nothing to thee?

VOJTA

It means nothing to him!

MR BROUČEK *(diplomatically)*

I beg your pardon, my friends,
you've got an army here:
why do you need civilians too?

VACEK

What kind of mother reared thee?
I bet thou hid behind the stove
and looked on while thy brothers risked
both their possessions and their necks?

MR BROUČEK

What are you on about?
I'm a good, honest Czech,
and a true patriot! At home ...

KUNKA (*vpadne posměšně*)
A kde jsi vlastně doma?

BROUČEK
Za mostem, na Malé Straně.

KUNKA
Za mostem?
A nevyhořelo u tebe?

BROUČEK (*ustrášeně*)
Jak to? Co mělo vyhořet?

VACEK
Pij, milý Matěj!
Smiechu nepropíjej!

DOMŠÍK
Ej, což nevieš, že Menší město
strávil Žižkův oheň?

BROUČEK
Cha-cha-cha-cha!

VACEK
Proč nepřijímáš pocity od nás?
Což medle nechutná ti med náš?

BROUČEK (*podnapilý*)
Vždyť jsem včera pil
na Vikárce celých devět!

VOJTA
Chmel hrdina!

KUNKA (*interrupts him, scornfully*)
Where then is thy home?

MR BROUČEK
Beyond the bridge, in the Little Quarter.

KUNKA
Beyond the bridge?
But wasn't thy house burnt down?

MR BROUČEK (*in a panic*)
Why would it be burnt down?

VACEK
Drink up, dear Matěj!
But don't overdo it!

DOMŠÍK
Dost thou not realise that Žižka
hath put the Little Quarter to the flame?

MR BROUČEK
Ha ha ha!

VACEK
Why dost thou not join in our toast?
Dost thou not like our mead?

MR BROUČEK (*drunk*)
Well, yesterday I drank
nine mugs of beer at the Vikárka!

VOJTA
A hero in his cups!

BROUČEK

A co se týče těch, těch ornátů?
Copak by byla mše bez ornátů?
Tak ji slouží snad leda berani —

VACEK (*železná ruka Vackova sevře
Broučka v týle*)

Dám ti berany!
Machomet nečistý!

VOJTA

Machomet nečistý!

DOMŠÍK (*vyprošťuje Broučka*)
Ustaňte!

VACEK (*pustí Broučka*)
Jak to zíráš na mne?
Ty machomet nečistý!

BROUČEK

Ty Harfoboji! Měsíčane!

DOMŠÍK

Ustaňte!

PETŘÍK (*za scénou*)
Na Špitálsko! Na Špitálsko!

Vpadne do dveří.

Vzhóru! Vzhóru!
Křižáci přebrodili Vltavu!

MR BROUČEK

And as for priests:
what would Mass be without priests?
It could end up being served by sheep!

VACEK (*his iron hand clasps
Brouček's neck*)

I'll give thee sheep!
Impure heathen!

VOJTA

Impure heathen!

DOMŠÍK (*extricating Brouček*)
Let him be!

VACEK (*releasing Brouček*)
Why dost thou stare at me,
thou impure heathen?

MR BROUČEK

You're Harper! From the moon!

DOMŠÍK

Stop this!

PETŘÍK (*backstage*)
To the Hospital Field!

He bursts in.

Rise up!
The crusaders have crossed the Vltava!

Všichni chopou se zbraní.

DOMŠÍK

Za jeden člověk!

MÍROSLAV, VOJTA A VACEK

Za jeden člověk!

Vyběhnou.

DOMŠÍK

Vezmi ten řemdi!

BROUČEK

Děkuju mockrát,
ještě bych se popíchal!

DOMŠÍK

Tento samostřil, či ten meč?
Rci, co chceš?

PETŘÍK (*netrpělivě*)

Vem tu sudlici!

Vystrkuje ho ze dveří.

BROUČEK

Nu, s pánem Bohem,
když to musí být!

Kunka chopá se zbraně.

PETŘÍK

Pro tvú ruku není zbraň.

All seize their weapons.

DOMŠÍK

As one man, let's go!

MÍROSLAV, VOJTA AND VACEK

As one man, let's go!

They run out.

DOMŠÍK

Take this pike!

MR BROUČEK

Thanks a lot,
but I might stab myself!

DOMŠÍK

Then what about a catapult, or a sword?
Take thy pick!

PETŘÍK (*impatiently*)

Take this halberd!

He pushes him through the door.

MR BROUČEK

Goodbye then,
if that's the way it has to be!

Kunka seizes a weapon.

PETŘÍK

There's no weapon suitable for thee.

DOMŠÍK

Ty nejsi otužilá!
Ošetřuj v městě!

KUNKA (*něžně*)

Otče muoj!
Vratíš se zdrav!

PETŘÍK

Kunko, vyčkej!
Zvítězíme! Zvítězíme!
Kunko moje!

Políbí ji a rychle vyběhne.

*Hlahol zvonů na poplach. Velký ruch
na náměstí. Červená záře ohňů. Ojedinělé
rány z kasů. Vzdálený zpěv a výkřiky.*

BOJOVNÝ LID (*z dálky*)

9 Hrrr, Tábor! Hrrr, Praha!

KUNKA

Aj, nemám stánie!
Bázeň mne jímá o otce,
o Petříka, o všecku,
všecku českú zemi!

*Klesne na kolena před oknem, Kedruta
klesne vedle ní.*

BOJOVNÝ LID

Hrrr, Hus!

DOMŠÍK

Thou wert not made to bear arms!
Attend to the wounded!

KUNKA (*tenderly*)

My dear Father!
Come back safe and sound!

PETŘÍK

Wait for me, Kunka!
We will return victorious!
My dearest Kunka!

He kisses her and runs away.

*Bells are tolling. Great commotion in the
square. Red glow of fires. Occasional
cannon fire. Distant singing and shouting.*

WARRIORS (*in the distance*)

Hurrah, Tabor! Hurrah, Prague!

KUNKA

Ah, I can't bear it!
I'm consumed with anxiety for my father,
for Petřík, and for all
my fellow Czechs!

*She falls on her knees before the window,
Kedruta beside her.*

WARRIORS

Hurrah, Hus!

KUNKA

O krásnú Prahu!
Ó, víťazství jim daj,
Otče náš, jenž jsi na nebesích,
osvět' se jméno tvé, přijď království tvé,
buď vůle tvá jako v nebi i zemi.

Vyskočí.

Nemám stánie —

Chopí se zbraně a vyběhne.

KEDRUTA (*zadržuje Kunku*)
Neodbiehaj!

Zhroutí se a rychle se modlí.

Buď vůle tvá jako v nebi tak i v zemi,
chléb vezdajší
náš daj nám dnes
i odpusť nám naše viny,
jakož i my odpůštieme
našim viníkuom,

Brouček vplíží se ostražitě do pokoje.

neued' nás v pokušenie,
ale zbav nás —

BOJOVNÝ LID (*z dálky*)
Ktož jste boží bojovníci a zákona jeho,
prostež od Boha pomoci

KUNKA

Oh fair Prague!
Grant them victory,
Our Father, who art in heaven,
Hallowed be thy name, Thy kingdom come,
Thy will be done on earth as it is in heaven.

She jumps up.

I can't bear it ...

She seizes a weapon and runs out.

KEDRUTA (*attempting to hold Kunka back*)
Don't go out!

Kedruta falls to the ground and prays.

Thy will be done on earth as it is in heaven.
Give us this day
our daily bread
and forgive us our trespasses,
as we forgive those
who trespass against us.

Brouček sneaks into the room.

Lead us not into temptation,
but deliver us ...

WARRIORS (*in the distance*)
Those who are warriors of God and of his law,
ask Him for His help

a dúfajte v něho, že konečně
vždy s ním zvítězíte.

KEDRUTA (*shlédne Broučka, vyskočí*)
— zbav nás od zlého!

Brouček shlédne Kedrutu, zavadí o ni.

BROUČEK (*strhává ze sebe oblek a strojí
se překotně do svého*)
Ha, nýčko ti povím
srozumitelně, po staročesku:
Črta se otžehnati muože,
rač zlé baby
uchovati, Bože!

KEDRUTA (*zježená*)
Ty, ty, darmopich šeredný,
kterak ses oháněl oštípem!

BROUČEK
Baba prokletá!

KEDRUTA
Nemášli, oči, trpaslák břichatý?

BROUČEK
Stále v cestě!

KEDRUTA
Neumíš-li nésti sudlici,
zanech toho!
Dočkám se, že na
šibenici uvisneš!

and place thy trust in Him
that thou shalt always triumph with Him.

KEDRUTA (*sees Brouček and jumps up*)
... deliver us from evil!

Brouček sees Kedruta and brushes against her.

MR BROUČEK (*tearing off his borrowed
clothes and hastily changing back into his own*)
Now I'll spell something out for you
in old Czech:
It's easy enough to escape from the devil
but may the Lord preserve us
from a spiteful old woman!

KEDRUTA (*furious*)
Thou useless waste of space, what a
fool you made of yourself with that pike!

MR BROUČEK
Accursed old hag!

KEDRUTA
Art thou blind, thou pot-bellied dwarf?

MR BROUČEK
Get out of my way!

KEDRUTA
Thou art not even capable
of carrying a halberd!
I look forward to seeing thee
swing from the gallows.

Chvat na náměstí.

BOJOVNÝ LID (*z dálky*)

Povstaň, všeckno město Pražské,
všeckna říše věrná této země České,
povstaň, rytieřské pokolenie —

*Brouček zapaluje si doutník a vybíhá
z jizby. Kedruta uvidí hořící doutník.
Zažehnává Broučka zděšeně.*

KEDRUTA

Antikrist!
Bé! Bé! Bé!

Brouček vyběhne ze dveří, Kedruta za ním.

BOJOVNÝ LID

— všecky moci zemské! Povstaň!

KUNKA

Siro, pusto!

*Sklesle odloží zbraň. Pak se vzchopí a
běží k oknu.*

Kedruto!

Odbíhá ke dveřím.

There is uproar in the square.

WARRIORS (*in the distance*)

Rise up, city of Prague,
rise up, our faithful Czech homeland,
rise up, ye legions of knights ...

*Brouček lights a cigar and makes for the
exit. Kedruta sees the lit cigar. Horrified,
she chases him out.*

KEDRUTA

Antichrist!
Bah!

Brouček runs out, with Kedruta in pursuit.

WARRIORS

... and all the powers in the land! Rise up!

KUNKA

All has been laid waste!

*She dejectedly puts down her weapon, then
pulls herself together and runs to the window.*

Kedruta!

She runs to the door.

Proměna

Staroměstské náměstí. Slunce západu téhož dne zalévá stavení a předměty. Příboj lidu; vracející se vojsko Pražanů a Táborů po porážce Zikmundově.

Vpředu táborští hoši s ručními praky a luky. Průvod městských dětí se zelenými ratolestmi. Jan Žižka na koni s hejtmany.

DĚTI (za scénou)

10 Hejsasa! Hejsasa!
Blahajte! Hejsasa!
Bitunky vezú!

LID (za scénou)

Vítajte! Vítajte!

PETŘÍK (za scénou)

Dietky!

LID

Vítajte!

PETŘÍK

Dietky!

LID

Vítězi!

PETŘÍK

Dietky, v hromadu se senděme,

Change of Scene

The Old Town Square. The setting sun lights up buildings and objects. Crowds of people; the returning armies of both the Praguers and the Taborites, after Sigismund's defeat.

At their head, Taborite fighters with slings and bows. A procession of town children with sprays of greenery. Jan Žižka and his lieutenants on horseback.

CHILDREN (backstage)

Hurrah! Hurrah!
Rejoice! Hurrah!
They're bringing the spoils of victory!

CITIZENS (backstage)

Welcome home!

PETŘÍK (backstage)

Children!

CITIZENS

Welcome home!

PETŘÍK

Children!

CITIZENS

Victory!

PETŘÍK

Children, let us gather together

proti bratřím pojd'me,
příkladem Melchisedechovým
chléb a víno nesme!

LID

Po nepřátelském zvítězí
vítajte, bratřie milí!

PETŘÍK

David když porazil Goliáše,
k Jerusalemu vracováše,
z měst mnohých proti němu vyšli.

LID

Po nepřátelském zvítězí
vítajte, bratřie milí!

PETŘÍK (*uvnitř Týnského chrámu*)
Dietky! Dietky!

*Brouček vyběhne z domu Domšíkova,
zalekne se zástupu a rychle se skrčí v
podloubí Domšíkova domu.*

I. TÁBORITA

11 Hle, tu skrčen jeden!
Zdá se, že ještě živ!?

Brouček zasténá.

II. TÁBORITA

Jsi-li poraněn?

and go to meet our brethren
In the spirit of Melchizedek,
we will take them bread and wine.

CITIZENS

Thou hast defeated the enemy:
welcome, dear brethren!

PETŘÍK

After David vanquished Goliath,
as he returned to Jerusalem, people
from many cities turned out to greet him.

CITIZENS

Thou hast defeated the enemy:
welcome, dear brethren!

PETŘÍK (*inside Týn Church*)
Children! Children!

*Brouček runs out of Domšík's house, takes
fright at seeing the crowd and hastily seeks
cover in the arcades of Domšík's house.*

FIRST TABORITE

Look, there's one hiding here!
I wonder if he's still alive!?

Brouček groaning.

SECOND TABORITE

Art thou wounded?

BROUČEK

Možná, že jsem utrpěl
nějaký vnitřní úraz —
Nebo byl jsem snad omráčen?

I. TÁBORITA

Hle, klok tvooj zakrvaven!

BROUČEK (*uleknutě*)

Zakrvaven?

Ohledává se opatrně.

II. TÁBORITA

Kde máš zbraň?

BROUČEK (*bezradně*)

Nevím, kam se poděla.

Vypravuje s případnými posunky.

Napřáhl jsem ji proti jezdci,
který tryskem ke mně mířil,
vrazil jsem ji vší silou
koni do boku,
kůň se vzepjal —
a kopytem mne omráčil —

(rozehřívá se)

Meč uvízl koni v boku,
já ale běžel, běžel
a chtěl jsem na křížáky z boku!

MR BROUČEK

I think I might have sustained
some kind of internal injury ...
or perhaps I was knocked out?

FIRST TABORITE

Look, there's blood on thy clothes!

MR BROUČEK (*fearfully*)

Blood?

He inspects himself gingerly.

SECOND TABORITE

Where is thy weapon?

MR BROUČEK (*helplessly*)

I don't know what happened to it.

He tells his story with appropriate gestures.

I used it against a cavalry trooper
who charged at me,
I thrust it into the horse's side
with all my might,
The horse reared up ...
and knocked me out with his hoof ...

(he warms to his tale)

The sword was stuck in the horse's side,
but I ran off
and tried to outflank the crusaders!

II. TÁBORITA

Aj, ty chytrosti vymýšlíš!

I. TÁBORITA

Že bys hejtmanem mohl být!

BROUČEK (*roste ve lhavosti*)

Vtom potkám Žižku:

Petřík vyjde z chrámu Týnského, ubírá se k domu Domšíkovu a zaslechne vypravování Broučkovo.

Je zle je, moc zle nahoře!

Moc zle je, abyste mu

přišli na pomoc!

PETŘÍK (*chytne Broučka za rameno*)

Lháři! Súzen budeš!

Hadí plemeno!

Dva jazyky v ústech

a babí duši v těle!

KONŠEL (*přistupuje k zástupu*)

Kaká mumraj pitvorná!

(*k Petříkovi*)

Již domluv!

Kunka vystupuje nepovšimnuta z domu.

PETŘÍK

Byl jsem mu v patách,

SECOND TABORITE

A likely story!

FIRST TABORITE

Thou shouldst have been a general!

MR BROUČEK (*emboldened in his lies*)

Then I met Žižka:

Petřík comes out of Týn Church and, walking towards Domšík's house, overhears Brouček's story-telling.

He said that things were bad on the hill,

very bad, and that we should

go there to help!

PETŘÍK (*seizes Brouček by the shoulder*)

Liar! Thou shalt face judgment!

Thou art a viper's spawn!

With two tongues in thy mouth

and the heart of a coward!

COUNCILLOR (*approaches the crowd*)

What's going on here?

(*to Petřík*)

Speak up!

Kunka, unobserved, leaves the house.

PETŘÍK

I was close on his heels,

hosti Domšíka od Zvonu —
Buoh mu daj slávu věčnú!

Kunka přibližuje se důstojně k Petříkovi.

KUNKA

Umřel mi tatíček, umřel,

(vrhá se k Petříkovi)
podstúpil smrt —

(Brouček krčí se ke stěně)
— aby padl Antikrist!
Sňal Buoh korunu s hlavy mé,

(naříkavě)
sirotú učinil mne!

(vrávorá, zachycena)
Vackem Bradatým)
Nepláči.

(vchází do domu)
Živť otec muoj na nebesiech, na nebesiech.

Vchází do domu.

LID *(v chrámu Týnském)*
Vítajte! Vítajte!

PETŘÍK

12 Šel v našem šiku
z brány Špitálské.

this guest of Domšík's from The Bell —
May God grant him eternal glory!

Kunka with dignity approaches Petřík.

KUNKA

My father is dead,

(throws herself into Petřík's arms)
He went to his death so that ...

(Brouček crouches against the wall)
... the Antichrist might be defeated!
God has taken the crown from my head,

(plaintively)
and made me an orphan!

(she staggers and is caught)
by Vacek the Bearded)
I'll not weep.

(enters the house)
For my father is now in heaven.

She enters the house.

CITIZENS *(in Týn Church)*
Welcome! Welcome!

PETŘÍK

This man was with us
as far as the Hospital Gate.

Vtom rozrazili nás
železní rytieři
a na chvíli mi zmizeli z očí.

VOJTA

Viděl jsem ho, oščiep odmetl
a podél vinic utieká proti křižákovi!

PETŘÍK

Tak, tak! Já za ním zas!
Tu, ajta zřím, an kleká
před rytieřem a volá:
„Majne hern, majne hern! Jsem váš!
Ne Pražan, ne Hus! Knáde!“

VOJTA

Křičal: „Knáde! Knáde!“

LID

Fí!

KONŠEL

Súzen budeš! Súzen budeš!
Klečals před rytieřem?
Prosils: „Knáde! Knáde?
Majne hern! Majne hern!“

BROUČEK (*v úzkostech*)

Ale pánové, přísahám,
vždyť šlo přece o život!
Proboha, přátelé,

(*padá na kolena*)
smilování!

We were then separated
by knights in armour,
and for a while I lost sight of him.

VOJTA

I saw him throw his spear away,
and run towards the crusaders!

PETŘÍK

Me too! I was once again on his tail!
Then I spotted him kneeling before a knight
He was crying out:
“Meine Herrn, I’m on your side!”
“I’m not a Prager or a Hussite! Mercy!”

VOJTA

He shouted: “Mercy!”

CITIZENS

Shame on him!

COUNCILLOR

Thou shalt face judgment!
So thou knelt before the knight,
begging for mercy
and calling him “Meine Herrn”?

MR BROUČEK (*anxiously*)

But gentlemen,
my life was at stake!
For heaven’s sake, my friends,

(*he falls to his knees*)
have mercy!

KONŠEL

Klešels jako nyní?
Zbabělec! Pokrytec! Potupa!
Najohavnější smrti propadneš!

Máchně rukou a rychle odchází.

BROUČEK

Proboha, přátelé,
to nejsou žerty!

(lid se chápe Broučka)

Já nejsem bitec,
mezi vás nepatřím,
já jsem se ještě nenarodil —
já nejsem —
já jsem syn — budoucnosti!

VACEK

Upalte ho!

BROUČEK

Smilování! Smilování!

VACEK

Marně skuhráš o duši svou,
jejímž bohem jediným byl břich
a svatyní plný sud!

BROUČEK

Smilování! Smilování!

VOJTA

Sud budiž rakví jeho!

COUNCILLOR

Is that how thou knelt just now?
Coward! Hypocrite! Shame on thee!
Thou shalt die a horrible death!

He waves his hand and swiftly departs.

MR BROUČEK

For heaven's sake, friends,
this is no joking matter!

(people take hold of Brouček)

I'm not a fighter,
I'm not like you,
I haven't even been born yet,
I'm not ...
I'm a son of the future!

VACEK

Burn him at the stake!

MR BROUČEK

Have mercy! Have mercy!

VACEK

This bleating won't save thy soul,
for thine only God is thy stomach,
and thine altar is a barrel of beer!

MR BROUČEK

Have mercy! Have mercy!

VOJTA

A barrel shall be his coffin!

LID

V sud! V sud!

*Broučkovi strhnou klok a cpou
ho do sudu.*

KEDRUTA (*přiběhne z domu*)

Antikrist! Antikrist!
Pekelný oheň v něm!

Praskot dřev, vyšlehuje rudé plameny.

Hle, vrhám k němu na hranici
Pekelnú krabičku, ďábelské koření,
Kterým začaroval nás
A stal se příčinú všeho neštěstí!
K satanu jeď i k jeho bábě
A černú duší svú!

13 Proměna

*Nádvoří Vikárky.
Würfl se svíčkou v ruce na zápraží,
Brouček v sudě.*

BROUČEK

Ach! Ach! Ach!

WÜRFL

Co to tady kuňká?

Rozhlíží se. Bečka se s Broučkem kutálí.

CITIZENS

Into the barrel with him!

*They rip off Brouček's cloak and try to
stuff him into a barrel.*

KEDRUTA (*runs out of the house*)

Antichrist! Antichrist!
May he burn in the fires of hell!

Wood crackles and red flames leap.

Let's burn him at the stake
to punish him for the devilish spells
he cast on us, and for
becoming the cause of all our misfortunes!
Go to Satan and all his fiends,
and take thy blackened soul!

Change of Scene

*The courtyard at the Vikárka.
Würfl, holding a candle, stands at the
entrance, Brouček is in a barrel.*

MR BROUČEK

Ah! Ah! Ah!

WÜRFL

What's that moaning?

*He looks around; the barrel with Brouček
inside rolls away.*

Pro všechny svaté, líbějí vylézt!
Vždyť je tam plno neřestí!
Pěkně vypadají! Krásně!

BROUČEK

Už jsem doma, doma, doma!

WÜRFL

Zdá se, že utržili rýmu.

BROUČEK

Už jsem doma, doma, doma!

WÜRFL

Není divu, celou noc
v mokrému sudě!

BROUČEK

Už jsem doma, doma, doma!

WÜRFL

A kde byli?

BROUČEK (*tajemně*)

Daleko, moc daleko!
S Žížkou jsem mluvil, s Rokycanou!
Křížáky jsem mlátil, takto mlátil!

Stoupá po schodech.

Já silně pomohl osvobodit Prahu!

For goodness sake, what are you doing?
It must have been very dirty inside that barrel!
You do look a sight!

MR BROUČEK

I'm home again!

WÜRFL

You seem to have caught a cold.

MR BROUČEK

I'm home again!

WÜRFL

And no wonder, after spending
the whole night in a wet barrel!

MR BROUČEK

I'm home again!

WÜRFL

Where have you been?

MR BROUČEK (*mysteriously*)

A long way away!
I talked to Žížka and Rokycana!
I thrashed the crusaders, like this!

He goes up the stairs.

I helped to liberate Prague!

WÜRFL (*podpírá Broučka*)
No, jo, jo!

Oba vystupují po schodech.

BROUČEK (*ostražitě se rozhlíží*)
Ale neříkají to nikomu!

Oba zajdou do Vikárky.

OPONA.

Libreto podle knihy Svatopluka Čech napsal Leoš Janáček (za spolupráce K. Maška, Z. Jankeho, F. Gellnera, V. Dyka a F. S. Procházky).

WÜRFL (*supporting Brouček*)
Of course you did!

They both ascend the stairs.

MR BROUČEK (*carefully looking around*)
But not a word to anyone!

Both enter the inn.

CURTAIN.

Libretto, after the book by Svatopluk Čech, by Leoš Janáček (in collaboration with K Mašek, Z Janke, F Gellner, V Dyk and F S Procházka).
Translation by Paula Kennedy.

© Johann Sebastian Hanel

Sir Simon Rattle OM CBE

conductor

Sir Simon Rattle was born in Liverpool and studied at the Royal Academy of Music.

From 1980 to 1998, Sir Simon was Principal Conductor and Artistic Adviser of the City of Birmingham Symphony Orchestra and was appointed Music Director in 1990. In 2002 he took up the position of Artistic Director and Chief Conductor of the Berliner Philharmoniker where he remained until the end of the 2017–18 season. Sir Simon was appointed Music Director of the London Symphony Orchestra in September 2017, a position he remained in until the 2023–24 season when he became the orchestra's Conductor Emeritus. In 2023–24, Sir Simon took up the position of Chief Conductor with the Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks in Munich. He is a Principal Artist of the Orchestra of the Age of Enlightenment and Founding Patron of Birmingham Contemporary Music Group. In 2024, he was announced as Principal Guest Conductor, Rafael Kubelík Chair of the Czech Philharmonic Orchestra.

Sir Simon has made over 70 recordings for EMI record label (now Warner Classics) and has received numerous prestigious international awards for his recordings on various labels. Releases on EMI include Stravinsky's *Symphony of Psalms* (which received a Grammy Award for Best Choral Performance) Berlioz's *Symphonie fantastique*, Ravel's *L'enfant et les sortilèges*,

Tchaikovsky's *Nutcracker Suite*, Mahler's Symphony No 2, Stravinsky's *The Rite of Spring* and Rachmaninoff's *The Bells* and *Symphonic Dances*, all recorded with the Berliner Philharmoniker. His recent recordings include Britten's *Spring Symphony*, *Sinfonia da Requiem* and *The Young Person's Guide to the Orchestra*; a disc of the music of Kurt Weill, including *The Seven Deadly Sins* and *Little Threepenny Music*; Janáček's *The Cunning Little Vixen*, *Katya Kabanova*, and *Jenůfa*; Stravinsky Ballets (*The Firebird*, *Petrushka* and *The Rite of Spring*); *NAZARENO!* Bernstein, Stravinsky, Golijov; and Rózsa's Violin Concerto with Roman Simovic, which were all released by the London Symphony Orchestra's own record label, LSO Live.

Sir Simon regularly tours within Europe, the United States and Asia, and has longstanding relationships with the world's leading orchestras. He regularly conducts the Staatskapelle Berlin, Berliner Philharmoniker, the Chamber Orchestra of Europe, and the Czech Philharmonic. Recent operatic highlights include Strauss' *Der Rosenkavalier* with the Metropolitan Opera (New York), Janáček's *Katya Kabanova* with the Staatsoper Berlin, and Berg's *Wozzeck* with the London Symphony Orchestra at Festival d'Aix-en-Provence.

Music education is of supreme importance to Sir Simon, and his partnership with the Berliner Philharmoniker broke new ground with the education programme Zukunft@Bphil, earning him the Comenius Prize, the Schiller Special Prize from the city of Mannheim, the Golden Camera and the Urania Medal. He

and the Berliner Philharmoniker were also appointed International UNICEF Ambassadors in 2007 – the first time this honour has been conferred on an artistic ensemble. In 2019, Sir Simon announced the creation of the LSO East London Academy, developed by the London Symphony Orchestra in partnership with 10 East London boroughs. This free programme aims to identify and develop the potential of young East Londoners between the ages of 11 and 18 who show exceptional musical talent, irrespective of their background or financial circumstance. Sir Simon was awarded a knighthood by Her Late Majesty Queen Elizabeth II in 1994 and received the Order of Merit in 2014. He had the Order of Merit of Berlin bestowed upon him in 2018 and, in 2019, he was given the Freedom of the City of London. In 2025, he received the Ernst Von Siemens Prize in Munich.

Sir Simon Rattle est né à Liverpool et a étudié à la Royal Academy of Music.

De 1980 à 1998, Sir Simon Rattle a été Chef principal et Conseiller artistique du City of Birmingham Symphony Orchestra, dont il a été nommé Directeur musical en 1990. En 2002, il a pris les fonctions de Directeur artistique et de Chef principal du Berliner Philharmoniker, poste qu'il a occupé jusqu'à la fin de la saison 2017-2018. Il a été nommé Directeur musical du London Symphony Orchestra en septembre 2017, un poste qu'il a occupé jusqu'à la saison 2023-2024, saison durant laquelle il est devenu Chef émérite dudit orchestre. En 2023-2024, Sir Simon Rattle a pris les fonctions de Chef principal du

Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks à Munich. Il est Artiste principal de l'Orchestra of the Age of Enlightenment et mécène fondateur du Birmingham Contemporary Music Group. En 2024, il a été nommé Chef principal invité, au poste de titulaire de la chaire Rafael Kubelík de l'Orchestre philharmonique tchèque.

Sir Simon Rattle a enregistré plus de 70 disques pour le label EMI (aujourd'hui Warner Classics) et a reçu de nombreuses distinctions internationales prestigieuses pour ses enregistrements sous divers labels. Parmi ses enregistrements chez EMI figurent la *Symphonie des Psaumes*, de Stravinsky (Grammy Award de la « Meilleure Interprétation Chorale ») ; la *Symphonie fantastique*, de Berlioz ; *L'enfant et les sortilèges*, de Ravel ; la *Suite de Casse-Noisette*, de Tchaïkovsky ; la Deuxième Symphonie de Mahler ; *Le sacre du printemps*, de Stravinsky, ainsi que *Les Cloches* et les *Danses symphoniques* de Rachmaninov, tous enregistrés avec le Berliner Philharmoniker. Parmi ses enregistrements récents figurent la *Symphonie du Printemps*, la *Sinfonia da Requiem* et le *Guide de l'orchestre à l'intention des jeunes personnes* de Britten ; un disque consacré à la musique de Kurt Weill, comprenant notamment *Les Sept Péchés capitaux* et *L'Opéra de quat' sous* ; *La Petite Renarde rusée*, *Kátia Kabanová* et *Jenůfa* de Janáček ; les ballets de Stravinsky (*L'Oiseau de feu*, *Petrouchka* et *Le sacre du printemps*) ; *NAZARENO !* Bernstein, Stravinsky, Golijov ; ainsi que le Concerto pour violon de Rózsa, avec Roman Simovic, tous publiés sous le label discographique du London Symphony Orchestra : LSO Live.

Sir Simon Rattle effectue régulièrement des tournées en Europe, aux États-Unis et en Asie, et entretient depuis longtemps de solides relations avec les plus grands orchestres du monde. Il dirige régulièrement la Staatskapelle de Berlin, le Berliner Philharmoniker, l'Orchestre de chambre d'Europe et l'Orchestre philharmonique tchèque. Parmi ses récentes prestations lyriques marquantes, citons *Le Chevalier à la rose*, de Strauss, avec le Metropolitan Opera (New York) ; *Kátia Kabanová*, de Janáček, avec le Staatsoper de Berlin ; et *Wozzeck*, de Berg, avec le London Symphony Orchestra, au Festival d'Aix-en-Provence.

L'éducation musicale revêt pour Sir Simon Rattle une importance capitale, et son partenariat avec le Berliner Philharmoniker a ouvert de nouvelles perspectives, grâce au programme éducatif « Zukunft@Bphil », qui lui a valu le prix Comenius, le prix spécial Schiller, décerné par la ville de Mannheim, la « Golden Camera » et la médaille Urania. Avec le Berliner Philharmoniker, il a également été nommé ambassadeur international de l'UNICEF en 2007 – un honneur conféré pour la première fois à un représentant du monde artistique. En 2019, Sir Simon Rattle a annoncé la création de la LSO East London Academy, mise en place par le London Symphony Orchestra, en partenariat avec dix arrondissements de l'Est londonien. Ce programme gratuit s'est donné pour mission d'identifier et de développer le potentiel de jeunes de l'Est de Londres, âgés de 11 à 18 ans, faisant preuve d'un talent musical exceptionnel, indépendamment de leur milieu social ou de leur situation financière. Sir Simon Rattle a été fait chevalier par Sa Majesté la reine

Elizabeth II, en 1994, et a été décoré de l'Ordre du Mérite en 2014. Il s'est vu décerner aussi le titre de l'Ordre du Mérite de Berlin en 2018 et, en 2019, on l'a gratifié du titre de Citoyen d'honneur de la ville de Londres. En 2025, il a reçu le prix Ernst Von Siemens, à Munich.

Sir Simon Rattle wurde in Liverpool geboren und studierte an der Royal Academy of Music, London.

Von 1980 bis 1998 war er Chefdirigent und künstlerischer Berater des City of Birmingham Symphony Orchestra, 1990 erfolgte seine Ernennung zu dessen musikalischem Leiter. 2002 übernahm er die Stelle des künstlerischen Leiters und Chefdirigenten der Berliner Philharmoniker, wo er bis zum Ende der Spielzeit 2017/18 verblieb. Im September 2017 wurde Sir Simon zum musikalischen Leiter des London Symphony Orchestra ernannt, und diese Position behielt er bis zur Spielzeit 2023/24 bei, als er Conductor Emeritus des Klangkörpers wurde. Im Herbst 2023 trat Sir Simon die Position des Chefdirigenten beim Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks in München an. Er ist Principal Artist des Orchestra of the Age of Enlightenment und seit der Gründung der Birmingham Contemporary Music Group Schirmherr dieses Ensembles. 2024 ernannte die Tschechische Philharmonie ihn zum Ersten Gastdirigenten "Rafael Kubelík Chair".

Sir Simon kann auf über 70 Einspielungen beim Label EMI (jetzt Warner Classics) verweisen und erhielt für seine Aufnahmen bei diversen Labels zahlreiche begehrte internationale Auszeichnungen.

Zu seinen Veröffentlichungen bei EMI gehören Strawinskis *Symphony of Psalms* [*Psalmensinfonie*] (die einen Grammy in der Kategorie „Beste Chorinterpretation“ gewann), Berlioz' *Symphonie fantastique*, Ravels *L'enfant et les sortilèges* [*Das Kind und die Zauberdinge*], Tschaikowskis *Nussknacker-Suite*, Mahlers Sinfonie Nr. 2, Strawinskis *Le sacre du printemps* [*Das Frühlingsopfer*] sowie *Kolokola* [*Die Glocken*] und *Sinfonische Tänze* von Rachmaninow, allesamt aufgenommen mit den Berliner Philharmonikern. Zu seinen neuesten Einspielungen zählen Brittens *Spring Symphony*, *Sinfonia da Requiem* und *The Young Person's Guide to the Orchestra*, eine CD mit Musik von Kurt Weill, u.a. *Die sieben Todsünden* und *Kleine Dreigroschenmusik*, Janáčeks *Das schlaue Fuchslein*, *Katja Kabanowa* und *Jenůfa*, Ballette von Strawinski (*L'Oiseau de Feu* [*Der Feuervogel*], *Petruschka* und *Le sacre du printemps*); *NAZARENO!* Bernstein, *Stravinsky, Golijov* sowie Rózsas Violinkonzert mit Roman Simovic, alle erschienen auf LSO Live, dem eigenen Label des London Symphony Orchestra.

Sir Simon unternimmt regelmäßig Tourneen innerhalb Europas, durch die USA und nach Asien und pflegt darüber hinaus langjährige Beziehungen zu den führenden Orchestern weltweit. So steht er regelmäßig am Pult der Staatskapelle Berlin, der Berliner Philharmoniker, des Chamber Orchestra of Europe und der Tschechischen Philharmonie. Zu seinen Opern-Highlights der jüngeren Vergangenheit zählen Strauss' *Der Rosenkavalier* mit der Metropolitan Opera (New York), Janáčeks *Katja Kabanowa* mit der Staatsoper Berlin und Bergs *Wozzeck*

mit dem London Symphony Orchestra beim Festival d'Aix-en-Provence.

Der Musikerziehung kommt für Sir Simon eine überragende Bedeutung zu, und im Rahmen seiner Partnerschaft mit den Berliner Philharmonikern betrat er Neuland mit dem Education-Programm *Zukunft@Bphil*, wofür er mit dem Comenius-Preis, dem Schillerpreis der Stadt Mannheim (Sonderpreis), der Goldenen Kamera und der Urania-Medaille ausgezeichnet wurde. Zudem wurden er und die Berliner Philharmoniker 2007 zu internationalen UNICEF-Botschaftern ernannt – womit diese Ehre erstmals einem künstlerischen Ensemble zuteilwurde. 2019 gab Simon Rattle die Gründung der LSO East London Academy bekannt, die vom London Symphony Orchestra gemeinsam mit zehn Stadtteilen im Osten Londons aufgebaut wurde. Das Ziel dieses kostenlosen Programms ist, die Fähigkeiten musikalisch hochbegabter Elf- bis Achtzehnjähriger aus dem Osten Londons unabhängig von ihrer Herkunft und ihren finanziellen Möglichkeiten zu erkennen und zu fördern. Sir Simon wurde 1994 von Ihrer Majestät, Königin Elizabeth II., in den Adelsstand erhoben, 2014 erhielt er den Verdienstorden, 2018 den Verdienstorden des Landes Berlin. 2019 wurde Sir Simon die Freedom of the City of London verliehen, 2025 in München der Ernst von Siemens Preis.

Peter Hoare

tenor

Peter Hoare was born in Bradford and initially trained as a percussionist, before making his debut as a singer for Welsh National Opera.

Renowned for his versatility and musicianship, Hoare has carved his name internationally with spectacular performances of 20th-century and contemporary opera, making his Metropolitan Opera debut as Hauptmann in Berg's *Wozzeck* followed by Shapkin in Janáček's *From the House of the Dead*. His repertoire extends to Desportes in Bernd Alois Zimmermann's *Die Soldaten*, Larry King in Mark-Anthony Turnage's *Anna Nicole*, and Sharikov in Alexander Raskatov's *The Dog's Heart*,

with roles at the Royal Ballet & Opera, Covent Garden including Hauptmann (*Wozzeck*); Mortimer in George Benjamin's *Lessons in Love and Violence*; Fatty in Weill's *The Rise and Fall of the City of Mahagonny*; Dr Caius in Verdi's *Falstaff*, and, more recently, Vitek in a new production of Janáček's *The Makropulos Case* directed by Katie Mitchell and conducted by Jakub Hrůša, and Mime in Barrie Kosky's production of Wagner's *Siegfried* conducted by Sir Antonio Pappano.

Hoare's international opera appearances include Teatro alla Scala, Opéra National de Paris, Opéra de Lyon, La Monnaie, Komische Oper Berlin, Staatsoper Unter den Linden, Hamburgische Staatsoper, Dutch National Opera, Zurich Opera, the Grand Théâtre de Genève, Norwegian National Opera, and the Aix-en-Provence Festival.

On the concert platform, Hoare has appeared with the major international orchestras including the Berliner Philharmoniker, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Royal Concertgebouw Orchestra, Los Angeles Philharmonic, Boston Symphony Orchestra, London Symphony Orchestra, and Royal Liverpool Philharmonic Orchestra, and he has worked with conductors including Sir Simon Rattle, Esa-Pekka Salonen, Andris Nelsons, Daniel Harding, Sir Colin Davis and Sir Charles Mackerras. Recent concert highlights include performances of Vitek (*The Makropulos Case*) at London's Barbican Centre with the London Symphony Orchestra conducted by Sir Simon Rattle, and Hauptmann in semi-staged performances of *Wozzeck* at London's Royal Festival Hall with the Royal Philharmonic Orchestra conducted by Edward Gardner.

Peter Hoare est né à Bradford et a d'abord été formé comme percussionniste, avant de faire ses débuts de chanteur au sein du Welsh National Opera.

Réputé pour sa polyvalence et sa remarquable musicalité, il s'est forgé une renommée internationale grâce à des interprétations spectaculaires en ce qui concerne l'opéra du XXe siècle et l'opéra contemporain. Il a fait ses débuts au Metropolitan Opera dans le rôle de Hauptmann dans le *Wozzeck* de Berg, puis celui de Shapkin dans *De la maison des morts*, de Janáček. Son répertoire s'étend jusqu'à Desportes dans *Die Soldaten (Les Soldats)* de Bernd Alois Zimmermann, Larry King dans *Anna Nicole*, de Mark-Anthony Turnage, et Sharikov dans *Cœur de chien* d'Alexander Raskatov. Au Royal Ballet & Opera de Covent Garden, on retiendra ses rôles de Hauptmann ; Mortimer dans *Lessons in Love and Violence (Leçons d'amour et de violence)* de George Benjamin ; Fatty dans *Grandeur et décadence de la ville de Mahagonny*, de Weill ; le Dr Caius dans le *Falstaff* de Verdi ; et plus récemment Vitek dans une nouvelle production de *L'Affaire Makropoulos*, de Janáček, avec une mise en scène de Katie Mitchell et sous la direction de Jakub Hrůša ; ainsi que le rôle de Mime dans la production de *Siegfried*, de Wagner, mis en scène par Barrie Kosky et dirigé par Sir Antonio Pappano.

Sur la scène lyrique internationale, Peter Hoare s'est produit notamment au Teatro alla Scala, à l'Opéra national de Paris, à l'Opéra de Lyon, à La Monnaie, au Komische Oper Berlin, à la Staatsoper Unter den Linden, au Hamburgische Staatsoper,

au Dutch National Opera, à l'Opéra de Zurich, au Grand Théâtre de Genève, à l'Opéra national de Norvège, ainsi qu'au Festival d'Aix-en-Provence.

Au concert, Peter Hoare s'est produit avec les plus grands orchestres internationaux, parmi lesquels le Berliner Philharmoniker, le Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, le Royal Concertgebouw Orchestra, le Los Angeles Philharmonic, le Boston Symphony Orchestra, le London Symphony Orchestra et le Royal Liverpool Philharmonic Orchestra. Il a collaboré avec des chefs tels que Sir Simon Rattle, Esa-Pekka Salonen, Andris Nelsons, Daniel Harding, Sir Colin Davis et Sir Charles Mackerras. Parmi ses récents temps forts au concert figurent des interprétations de Vitek (*L'Affaire Makropoulos*), au Barbican Centre de Londres, avec le London Symphony Orchestra, dirigé par Sir Simon Rattle, ainsi que le rôle de Hauptmann, dans des versions semi-scéniques de *Wozzeck*, au Royal Festival Hall de Londres, avec le Royal Philharmonic Orchestra sous la direction d'Edward Gardner.

Peter Hoare wurde in Bradford geboren und machte zunächst eine Ausbildung zum Perkussionisten, ehe er bei der Welsh National Opera als Sänger debütierte.

Der für seine Vielseitigkeit und sein immenses musikalisches Können bekannte Hoare hat sich mit aufsehenerregenden Darbietungen in Opern des 20. Jahrhunderts sowie in zeitgenössischen Werken international einen Namen gemacht. Sein Debüt an der Metropolitan Opera gab er

als Hauptmann in Bergs *Wozzeck*, gefolgt von Šapkin in Janáček's *Aus einem Totenhaus*. Sein Repertoire erstreckt sich bis hin zu Desportes in Bernd Alois Zimmermanns *Die Soldaten*, Larry King in Mark-Anthony Turnages *Anna Nicole* und Sharikov in Alexander Raskatows *The Dog's Heart*, dazu Rollen an der Royal Ballet & Opera, Covent Garden einschließlich Hauptmann (*Wozzeck*), Mortimer in George Benjamins *Lessons in Love and Violence*, Fatty in Weills *Aufstieg und Fall der Stadt Mahagonny*, Dr Caius in Verdis *Falstaff* und, in neuerer Zeit, Vitek in einer Neuproduktion von Janáček's *Der Fall Makropulos* unter der Regie von Katie Mitchell und der Leitung von Jakub Hrůša sowie Mime in Barrie Koskys Produktion von Wagners *Siegfried* unter der Leitung von Sir Antonio Pappano.

International absolvierte Hoare Auftritte am Teatro alla Scala, an der Opéra National de Paris, Opéra de Lyon, La Monnaie, Komische Oper Berlin, Staatsoper Unter den Linden, Hamburgische Staatsoper, De Nationale Opera, Opernhaus Zürich, Grand Théâtre de Genève, Norwegische Nationaloper sowie beim Festival d'Aix-en-Provence.

Auf der Konzertbühne war Hoare mit großen internationalen Klangkörpern zu hören, unter anderem den Berliner Philharmonikern, dem Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Royal Concertgebouw Orchestra, Los Angeles Philharmonic, Boston Symphony Orchestra, London Symphony Orchestra und Royal Liverpool Philharmonic Orchestra; dabei wirkte er unter Dirigenten wie Sir Simon Rattle, Esa-Pekka

Salonen, Andris Nelsons, Daniel Harding, Sir Colin Davis und Sir Charles Mackerras. Zu seinen Konzert-Highlights der jüngeren Vergangenheit gehören Auftritte als Vitek (*Der Fall Makropulos*) im Barbican Centre in London mit dem London Symphony Orchestra unter Sir Simon Rattle und der Hauptmann in halbszenischen Aufführungen des *Wozzeck* in der Londoner Royal Festival Hall mit dem Royal Philharmonic Orchestra unter Edward Gardner.

Aleš Briscein

tenor

The Czech tenor Aleš Briscein is particularly well-known for his interpretations of Leoš Janáček's opera characters and is one of the most sought-after interpreters of Slavic operatic repertoire in general. For his exceptional interpretation of Janáček's works – including the roles of Boris (*Katya Kabanova*), Albert Gregor (*The Makropulos Affair*), Luka Kuzmič / Filka Morosov and Skuratov (*From the House of the Dead*), Števa and Laca (*Jenůfa*), and Mazal (*The Excursions of Mr Brouček to the Moon and to the 15th Century*) – the Leoš Janáček Foundation has awarded him with its Memorial Medal.

Aside from Janáček's operas, Aleš Briscein also regularly performs the composer's *Glagolitic Mass*, and his broad repertoire also encompasses the roles of Anatole Kuragin (Prokofiev's *War and Peace*), Paul (Korngold's *Die tote Stadt*), Drum Major (Berg's *Wozzeck*), the title role in Zemlinsky's *Der Zwerg (The Dwarf)*, Lensky (Tchaikovsky's *Eugene Onegin*), Erik (Wagner's *Der fliegende Holländer*), Fritz in Schreker's *Der ferne Klang (The Distant Sound)* and Bacchus in Strauss's *Ariadne auf Naxos*. Guest engagements at various theatres and festivals have included the roles of Jiří (Dvořák's *The Jacobin*), Ladislav (Smetana's *The Two Widows*), The Prince (Dvořák's *Rusalka*), Count of Albafiorita (Martinů's *Mirandolina*), Jaroměr (Zdeněk Fibich's *Pád Arkuna – The Fall of Arkun*), Lukáš (Smetana's *The Kiss*), Alfredo (Verdi's *La traviata*) and the title role in Wagner's *Lohengrin*. He has also performed in Messiaen's *Saint François d'Assise* in Geneva, and as Paul in Korngold's *Die tote Stadt* in Auckland, New Zealand. Further appearances have taken him to Vancouver, Tokyo, Antwerp, Valencia, London, Frankfurt and New York, among others.

Aleš Briscein is regularly heard on concert stages around the world with repertoire including Dvořák's *Stabat Mater*, Mahler's Symphony No 8, Beethoven's Symphony No 9 and *Missa solemnis*, Stravinsky's *Les Noces*, and Weill's *Die sieben Todsünden (The Seven Deadly Sins)*, among others.

He works regularly with conductors such as Robert Jindra, John Fiore, Sylvain Cambreling, Kent Nagano, Tomáš Netopil, Kazushi Ono,

Alejo Pérez, Sir Simon Rattle, Esa-Pekka Salonen, and Simone Young.

For his outstanding interpretations, he was awarded the "Thalia-Preis" (by the Czech Actors' Association) for the best male performance in Gounod's *Roméo et Juliette* and Fibich's *Pád Arkuna* in Prague, and the "Österreichischer Musiktheaterpreis" for his performance in the title role of Zemlinsky's opera *Der Zwerg* at Graz Opera (Austria).

Le ténor tchèque Aleš Briscein est particulièrement connu pour ses interprétations des personnages des opéras de Leoš Janáček, et est l'un des chanteurs les plus recherchés du répertoire lyrique slave en général. Pour son interprétation exceptionnelle des œuvres de Janáček – notamment pour les rôles de Boris (*Kátia Kabanová*), Albert Gregor (*L'Affaire Makropulos*), Luka Kuzmič / Filka Morosov et Skuratov (*De la maison des morts*), Števa et Laca (*Jenůfa*), ainsi que Mazal (*Les Excursions de Monsieur Brouček sur la Lune et au XVe siècle*) – la Fondation Leoš Janáček lui a décerné sa Médaille commémorative.

Outre les opéras de Janáček, Aleš Briscein interprète régulièrement sa *Messe glagolitique* ; et son large répertoire comprend également les rôles d'Anatole Kuragin (*Guerre et Paix*, de Prokofiev), Paul (*Die tote Stadt / La Ville morte*, de Korngold), le Tambour-Major (*Wozzeck*, de Berg), le rôle-titre de *Der Zwerg* (*Le Nain*), de Zemlinsky ; Lensky (*Eugène Onéguine*, de Tchaïkovsky), Erik (*Le Vaisseau fantôme*, de

Wagner), et Fritz, dans *Der ferne Klang* (*Le Son lointain*), de Schreker, ainsi que Bacchus, dans *Ariane à Naxos*. Il a été invité dans divers théâtres et festivals pour interpréter les rôles de Jiří (*Le Jacobin*, de Dvořák), Ladislav (*Les Deux Veuves*, de Smetana), Le Prince (*Rusalka*, de Dvořák) et le Comte d'Albafiorita (*Mirandolina*, de Martinů) ; Jaroměr (*Pád Arkuna / La Chute d'Arkun*, de Zdeněk Fibich), Lukáš (*Le Baiser*, de Smetana), Alfredo (*La traviata*, de Verdi), ainsi que le rôle-titre dans *Lohengrin*, de Wagner, et Pollione dans *Norma*, de Bellini. Il s'est également produit dans *Saint François d'Assise*, de Messiaen, à Genève, et dans le rôle de Paul (*Die tote Stadt / La Ville morte*, de Korngold), à Auckland, en Nouvelle-Zélande. On a pu encore l'apprécier à Vancouver, Tokyo, Anvers, Valence (Espagne), Londres, Francfort et New York, entre autres.

Aleš Briscein est régulièrement entendu en concert, sur les scènes du monde entier, dans un répertoire comprenant notamment le *Stabat Mater* de Dvořák, la Symphonie n° 8 de Mahler, la Symphonie n° 9 et la *Missa solemnis* de Beethoven, *Les Noces*, de Stravinsky, et *Die sieben Todsünden* (*Les Sept péchés capitaux*), de Weill. Il travaille régulièrement avec des chefs d'orchestre tels que Robert Jindra, John Fiore, Sylvain Cambreling, Kent Nagano, Tomáš Netopil, Kazushi Ono, Alejo Pérez, Sir Simon Rattle, Esa-Pekka Salonen et Simone Young.

Pour ses prestations exceptionnelles, il a reçu le « Thalia-Preis » (de l'Association des acteurs tchèques), et ce, pour la meilleure interprétation masculine dans le *Roméo et Juliette* de Gounod

et *Pád Arkuna / La Chute d'Arkun*, de Fibich, à Prague, ainsi que l'« Österreichischer Musiktheaterpreis », pour son interprétation du rôle-titre de l'opéra *Der Zwerg (Le Nain)*, de Zemlinsky, à l'opéra de Graz (Autriche).

Der tschechische Tenor Aleš Briscein ist insbesondere bekannt wegen seiner Interpretationen der Opernfiguren Leoš Janáček's und gilt darüber hinaus allgemein als einer der gesuchtesten Sänger des slawischen Opernrepertoires. Auf Grund seiner herausragenden Darbietungen in Janáček's Werken – unter anderem die Rollen des Boris (*Katja Kabanowa*), Albert Gregor (*Der Fall Makropulos*), Luka Kuzmič / Filka Morosov und Skuratov (*Aus einem Totenhaus*), Števa und Laca (*Jenůfa*) und Mazal (*Die Ausflüge des Herrn Brouček zum Mond und ins fünfzehnte Jahrhundert*) – verlieh die Leoš-Janáček-Stiftung ihm ihre Gedenkmedaille.

Von Janáček's Opern abgesehen wirkt Aleš Briscein regelmäßig zudem bei dessen *Glagolitische Messe* mit; sein vielfältiges Repertoire umfasst aber auch die Rollen des Anatole Kuragin (Prokofjew, *Krieg und Frieden*), Paul (Korngold, *Die tote Stadt*), Tambourmajor (Berg, *Wozzeck*), die Titelrolle in Zemlinskys *Der Zwerg*, Lensky (Tschaikowski, *Eugen Onegin*), Erik (Wagner, *Der fliegende Holländer*), Fritz in Schreker's *Der ferne Klang* und Bacchus in Strauss' *Ariadne auf Naxos*. Zu seinen Gastengagements an verschiedenen Häusern und bei diversen Festivals zählen u.a. die Rollen des Jiří (Dvořák, *Der Jakobiner*), Ladislav

(Smetana, *Zwei Witwen*), Prinz (Dvořák, *Rusalka*), Conte d'Albafiorita (Martinů, *Mirandolina*), Jaroměr (Zdeněk Fibich, *Pád Arkuna [Der Fall von Arkun]*), Lukáš (Smetana, *Der Kuss*), Alfredo (Verdi, *La traviata*) und die Titelrolle in Wagners *Lohengrin*. Zudem wirkte er mit bei Messiaens *Saint François d'Assise* in Genf und als Paul in Korngolds *Die tote Stadt* im neuseeländischen Auckland. Weitere Engagements führten ihn u.a. nach Vancouver, Tokio, Antwerpen, Valencia, London, Frankfurt und New York.

Aleš Briscein tritt regelmäßig auf den internationalen Konzertbühnen auf, zu seinem Repertoire gehören dort u.a. Dvořák's *Stabat Mater*, Mahlers Achte Sinfonie, Beethovens Neunte und seine *Missa solemnis*, Strawinskis *Les Noces* und Weills *Die sieben Todsünden*. Dabei arbeitet er immer wieder mit Dirigenten wie Robert Jindra, John Fiore, Sylvain Cambreling, Kent Nagano, Tomáš Netopil, Kazushi Ono, Alejo Pérez, Sir Simon Rattle, Esa-Pekka Salonen und Simone Young.

Auf Grund seiner herausragenden Interpretationen erhielt er den Thalia-Preis (des tschechischen Schauspielerverbands) für die beste männliche Darbietung in Gounods *Roméo et Juliette* und Fibich's *Pád Arkuna* in Prag sowie den Österreichischen Musiktheaterpreis für seine Umsetzung der Titelrolle von Zemlinskys Oper *Der Zwerg* an der Oper Graz (Österreich).

Lucy Crowe OBE

soprano

Widely regarded as one of the most versatile and respected singers of her generation, Lucy Crowe was awarded an OBE in the 2023 King's birthday honours.

Equally at home in opera, concert, and recital, Lucy appears regularly with many of the world's leading opera houses, orchestras, and conductors, with repertoire spanning from the Baroque to the twentieth century. Last season, she revived the role of *Rodelinda* at the Garsington Opera festival – a role she also sang in 2024 with The English Concert and Harry Bicket in Asia and the USA, culminating

in a stunning performance at Carnegie Hall, and in staged productions in Madrid, Frankfurt and Amsterdam. She revisits the role in Santa Fe in 2026, marking her debut at the festival. In the 2025/26 season, Lucy returned to The Royal Opera and Ballet singing Pamina in Mozart's *Die Zauberflöte*, and her prestigious concerts included Handel's *Messiah* with both Rafael Payare and the Orchestre Symphonique de Montréal and with Yannick Nézet-Séguin and The Philadelphia Orchestra. She also returned to the London Symphony Orchestra for performances of Strauss' *Four Last Songs* and Mahler's Symphony No 4, with Sir Simon Rattle in London, Berlin, and Paris.

An acclaimed recording artist, she received a Grammy nomination for Janáček's *The Cunning Little Vixen* with Sir Simon Rattle and the London Symphony Orchestra, alongside a *BBC Music Magazine* nomination for *Rodelinda*. Her debut recital disc for Linn Records features songs by Berg, Strauss, and Schoenberg, and her discography spans a wide range of operatic, orchestral, and solo repertoire.

Largement considérée comme l'une des chanteuses les plus polyvalentes et les plus respectées de sa génération, Lucy Crowe a été décorée de l'Ordre de l'Empire britannique (OBE), lors de la remise des distinctions honorifiques, à l'occasion de l'anniversaire du roi en 2023.

À l'aise aussi bien à l'opéra qu'au concert et en récital, Lucy Crowe se produit régulièrement

avec les plus grandes maisons d'opéra, orchestres et chefs d'orchestre du monde, dans un répertoire allant du baroque au XXe siècle. La saison dernière, elle a repris le rôle titre de *Rodelinda* de Haendel, au Garsington Opera festival — un rôle qu'elle avait également chanté en 2024 avec The English Concert et Harry Bicket en Asie et aux États-Unis avec, en point d'orgue, une prestation époustouflante au Carnegie Hall ; ainsi que dans des productions scéniques à Madrid, Francfort et Amsterdam. Elle reprendra ce rôle à Santa Fe en 2026, marquant ainsi ses débuts dans ce festival.

Au cours de la saison 2025-2026, Lucy Crowe est retournée au Royal Opera and Ballet pour y chanter Pamina, dans *La flûte enchantée*, de Mozart ; et ses engagements en concert de prestige incluent le *Messie* de Haendel, avec Rafael Payare et l'Orchestre symphonique de Montréal, ainsi qu'avec Yannick Nézet-Séguin et The Philadelphia Orchestra. Elle est également revenue au London Symphony Orchestra pour des interprétations des *Quatre derniers Lieder* de Strauss, et la Symphonie n° 4 de Mahler, sous la direction de Sir Simon Rattle, à Londres, Berlin et Paris.

Artiste acclamée aussi pour ses disques, elle a obtenu une nomination aux Grammy Awards pour *La Petite Renarde rusée*, de Janáček, avec Sir Simon Rattle et le London Symphony Orchestra ; ainsi qu'une nomination aux *BBC Music Magazine Awards* pour *Rodelinda*. Son premier disque de récital, pour le label Linn Records, comprend des mélodies de Berg, Strauss et Schönberg. Sa discographie couvre

un vaste répertoire d'œuvres opératiques, orchestrales et dédié également à des interventions en solo.

Lucy Crowe gilt allgemein als eine der vielseitigsten und angesehensten Sänger:innen ihrer Generation und wurde im Rahmen der Birthday Honours des Königs 2023 zum OBE ernannt.

Lucy ist auf der Opernbühne ebenso zu Hause wie im Konzertsaal und bei Recital-Abenden und tritt regelmäßig in vielen renommierten Opernhäusern mit zahlreichen führenden Orchestern und Dirigenten auf; dabei erstreckt sich ihr Repertoire vom Barock bis zum 20. Jahrhundert. In der letzten Spielzeit nahm sie beim Festival der Garsington Opera die Rolle der *Rodelinda* wieder auf – diese hatte sie bereits 2024 mit dem English Concert und Harry Bicket in Asien und den USA gesungen – was in einer atemberaubenden Darbietung in der Carnegie Hall gipfelte –, und auch in inszenierten Produktionen in Madrid, Frankfurt und Amsterdam. 2026 gab sie die Rolle erneut, und zwar in Santa Fe anlässlich ihres Debüts bei dem dortigen Festival.

In der Spielzeit 2025/2026 kehrte Lucy als Pamina in Mozarts *Die Zauberflöte* ans Royal Opera and Ballet zurück, zu ihren herausragenden Konzerten gehörten u.a. Händels *Messias* mit Rafael Payare und dem Orchestre Symphonique de Montréal sowie mit Yannick Nézet-Séguin und dem Philadelphia Orchestra. Zudem wirkte sie erneut mit dem London Symphony Orchestra

zusammen, und zwar bei Aufführungen von Strauss' *Vier letzte Lieder* und Mahlers Vierte Sinfonie mit Sir Simon Rattle in London, Berlin und Paris.

Als gefeierte Sängerin auch für Aufzeichnungen wurde sie für Janáčeks *Das schlaue Fuchslein* mit Sir Simon Rattle und dem London Symphony Orchestra für einen Grammy nominiert, dazu kam eine Nominierung des *BBC Music Magazine* für ihre *Rodelinda*. Auf ihrer ersten Recital-Aufnahme bei Linn Records finden sich Lieder von Berg, Strauss und Schoenberg, ihre Diskografie insgesamt umfasst eine große Bandbreite des Opern-, Orchester- und Solorepertoires.

© Simon Pauly

Gyula Orendt

baritone

Hungarian baritone Gyula Orendt is member of the ensemble of Staatsoper Berlin (Staatsoper Unter den Linden), where engagements have included the Mozart / Da Ponte roles of *Don Giovanni*, Count Almaviva in *Le nozze di Figaro*, and Guglielmo in *Così fan tutte*, and also Papageno in *The Magic Flute*; Pelléas in Debussy's *Pelléas et Mélisande*; Figaro in Rossini's *Il barbiere di Siviglia*; and Marcello in Puccini's *La bohème*. In May 2025 Gyula debuted with Sir Simon Rattle and the London Symphony Orchestra in Janacek's *The Excursions of Mr Brouček* in the principal baritone parts at Barbican London, and returned to the Barbican

for his consecutive LSO production, the role debut of Kurwenal in Wagner's *Tristan und Isolde* with Sir Antonio Pappano.

Other guest highlights include Tadeusz in Weinberg's *Die Passagierin*, as well as Il Poeta / Orfeo in the creation of *Le lacrime di Eros* – a compilation of musical pieces from opera's earliest period, incorporating music by Monteverdi, Cavaliere, Caccini, Peri and others – with Romeo Castellucci and Raphaël Pichon at Dutch National Opera Amsterdam; Tadeusz in *Die Passagierin* as well as Albert in Massenet's *Werther* at Teatro Real Madrid; Marcelo in *La bohème* at Hamburgische Staatsoper; Theatre Director and Policeman in Poulenc's *Les Mamelles de Tirésias*, Count Almaviva (*Le nozze di Figaro*) and Roberto / Nardo in Mozart's *La finta giardiniera* for Glyndebourne Festival; Count Almaviva for Festival d'Aix-en-Provence, Liceu Barcelona, and Hungarian Opera Budapest; Guglielmo for Bayerische Staatsoper and The Royal Opera, Covent Garden; Papageno (*The Magic Flute*) for The Royal Opera, Edinburgh Festival, and Palau de les Arts Reina Sofia, Valencia; as well as Gaveston / Stranger in George Benjamin's *Lessons in Love and Violence* for The Royal Opera, Dutch National Opera, Hamburgische Staatsoper, Opéra de Lyon, and in the Philharmonic Halls of Paris, Brussels, Cologne, and Essen, and at London's Southbank Centre.

Concert engagements include Schoenberg's *Die Jakobsleiter* with the Berliner Philharmoniker under Kirill Petrenko (also on CD and DVD), Mahler's *Des Knaben Wunderhorn* with Concerto

Budapest, and George Benjamin's *Sometime Voices* with the Swedish Radio Symphony Orchestra and the Orchestre Philharmonique de Radio France.

Le baryton hongrois Gyula Orendt est membre de l'ensemble du Staatsoper de Berlin (Staatsoper Unter den Linden), où ses engagements lui ont notamment permis de chanter les rôles mozartiens (livrets de da Ponte) de Don Giovanni (*Don Giovanni*), du Comte Almaviva (*Les noces de Figaro*) et de Guglielmo (*Così fan tutte*), sans oublier Papageno dans *La flûte enchantée* ; des rôles auxquels on ajoutera ceux de Pelléas, dans le *Pelléas et Mélisande*, de Debussy ; Figaro, dans *Le Barbier de Séville*, de Rossini ; et Marcello dans *La Bohème*, de Puccini.

En mai 2025, Gyula Orendt a fait ses débuts avec Sir Simon Rattle et le London Symphony Orchestra dans *Les Excursions de Monsieur Brouček*, de Janáček, dans les principaux rôles de baryton au Barbican de Londres, puis est retourné au Barbican pour la production qui suivait, avec le LSO, pour ses débuts dans le rôle de Kurwenal dans le *Tristan et Isolde* de Wagner, sous la direction de Sir Antonio Pappano.

Parmi ses autres temps forts en tant qu'invité figurent le rôle de Tadeusz dans *Die Passagierin* (*La Passagère*), de Weinberg, ainsi que celui de Il Poeta / Orfeo pour la création de *Le lacrime di Eros* (*Les Larmes d'Éros*) – une compilation de pièces musicales de la première période de l'opéra, incorporant de la musique de Monteverdi, Cavaliere, Caccini, Peri et d'autres –, mis en scène

par Romeo Castellucci, sous la direction de Raphaël Pichon, à l'Opéra national néerlandais d'Amsterdam ; Tadeusz dans *Die Passagierin*, ainsi qu'Albert dans *Werther*, de Massenet, au Teatro Real de Madrid ; Marcello dans *La bohème*, au Hamburgische Staatsoper ; le Directeur de théâtre et le Policier dans *Les Mamelles de Tirésias*, de Poulenc ; le Comte Almaviva (*Les noces de Figaro*) et Roberto / Nardo dans *La finta giardiniera* (*La Fausse Jardinière*), de Mozart, pour le Festival de Glyndebourne ; le Comte Almaviva, pour le Festival d'Aix-en-Provence, le Liceu de Barcelone et l'Opéra hongrois de Budapest ; Guglielmo pour le Bayerische Staatsoper et le Royal Opera de Covent Garden ; Papageno (*La flûte enchantée*) pour le Royal Opera, le Festival d'Édimbourg et le Palau de les Arts Reina Sofia, à Valence (Espagne) ; ainsi que Gaveston / L'Étranger dans *Lessons in Love and Violence* (*Leçons d'amour et de violence*), de George Benjamin, pour le Royal Opera, le Dutch National Opera, le Hamburgische Staatsoper, l'Opéra de Lyon, ainsi que dans les salles philharmoniques de Paris, Bruxelles, Cologne et Essen, et au Southbank Centre de Londres.

Ses engagements en concert comprennent *Die Jakobsleiter*, de Schönberg, avec le Berliner Philharmoniker, sous la direction de Kirill Petrenko (ayant fait l'objet d'un CD et d'un DVD), *Des Knaben Wunderhorn*, de Mahler, avec le Concerto Budapest, ainsi que *Sometime Voices* (*Voix d'autrefois / Voix surgies du passé*), de George Benjamin, avec l'Orchestre symphonique de la Radio suédoise et l'Orchestre philharmonique de Radio France.

Der ungarische Bariton Gyula Orendt ist Ensemblemitglied der Staatsoper Berlin (Staatsoper Unter den Linden), wo er unter anderem in mehreren Mozart/Da Ponte-Opern mitwirkte, als *Don Giovanni*, als Graf Almaviva in *Le nozze di Figaro* und als Guglielmo in *Così fan tutte* sowie als Papageno in *Die Zauberflöte*; Pelléas in Debussys *Pelléas et Mélisande*, Figaro in Rossinis *Il barbiere di Siviglia* und Marcello in Puccinis *La bohème*. Im Mai 2025 debütierte Gyula mit Sir Simon Rattle und dem London Symphony Orchestra in Janáčeks *Die Ausflüge des Herrn Brouček* in den Haupt-Baritonrollen im Barbican London. Dort trat er erneut mit seiner nächsten LSO-Produktion auf, seinem Rollendebüt als Kurwenal in Wagners *Tristan und Isolde* unter Sir Antonio Pappano.

Weitere Highlights bei seinen Gastauftritten waren etwa der Tadeusz in Weinbergs *Die Passagierin* und Il Poeta/Orfeo im Werk *Le lacrime di Eros* – eine Zusammenstellung von Musikstücken aus der Frühzeit der Opern mit Musik von Monteverdi, Cavalleri, Caccini, Peri und anderen – mit Romeo Castellucci und Raphaël Pichon an der Dutch National Opera Amsterdam, Tadeusz in *Die Passagierin* sowie Albert in Massenets *Werther* am Teatro Real Madrid, Marcelo in *La bohème* an der Hamburgischen Staatsoper, Theaterdirektor und Polizist in Poulencs *Les mamelles de Tirésias*, Graf Almaviva (*Le nozze di Figaro*) und Roberto / Nardo in Mozarts *La finta giardiniera* beim Glyndebourne Festival, Graf Almaviva beim Festival d'Aix-en-Provence, am Liceu Barcelona und an der Ungarischen Staatsoper in Budapest, Guglielmo an der Bayerischen Staatsoper und der Royal Opera, Covent Garden, Papageno

(*Die Zauberflöte*) an der Royal Opera, beim Edinburgh Festival sowie beim Palau de les Arts Reina Sofia, Valencia und Gaveston/ Fremdling in George Benjamins *Lessons in Love and Violence* an der Royal Opera, De Nationale Opera, Hamburgische Staatsoper, Opéra de Lyon und in den Philharmonien in Paris, Brüssel, Köln und Essen sowie am Southbank Centre in London.

Zu seinen Konzertengagements zählen Schoenbergs *Die Jakobsleiter* mit den Berliner Philharmonikern unter Kirill Petrenko (auch auf CD und DVD), Mahlers *Des Knaben Wunderhorn* mit dem Concerto Budapest und George Benjamins *Sometime Voices* mit dem Schwedischen Radiosinfonieorchester und dem Orchestre Philharmonique de Radio France.

Lukáš Zeman

baritone

Baritone Lukáš Zeman first studied bassoon, conducting and singing in Prague where he was born, and then went on to study singing at the Mozarteum University Salzburg. He studied voice with Sasja Hunnago and Andrew Schroeder at The Royal Conservatory The Hague. He graduated from the Dutch National Opera Academy (DNOA) performing the role of Il Conte in Mozart's *Le nozze di Figaro* conducted by Richard Eggar and directed by Alexander Oliver.

In recent seasons Lukáš Zeman has appeared with Rome Opera as Mayor in Janáček's *Jenůfa*, as Kuligin in Janáček's *Katya Kabanova*, in

Krzysztof Warlikowski's production of Janáček's *From the House of the Dead*, and has sung Herald in Wagner's *Lohengrin* in Bologna with conductor Asher Fisch. He has appeared at Prague State Opera as Momus in Rameau's *Platée* and at the Rudolfinum in Kurt Weill's *The Seven Deadly Sins*, both with the Czech Philharmonic and Sir Simon Rattle, for whom he also sang Kuligin (*Katya Kabanova*) at performances with the London Symphony Orchestra. Other appearances include Figaro in Mozart's *Le nozze di Figaro* and Ottokar in Weber's *Der Freischütz* in Opava's Silesian Theatre, Wagner's *Tristan und Isolde* in Lyon under the baton of Daniele Rustioni, and Apollon in Rameau's *Les Boréades* at Theater an der Wien, Opéra Royal Château de Versailles, and at the Zaryadye Concert Hall in Moscow.

Lukáš Zeman made his debut in the title role of Monteverdi's *Orfeo* at the Josef Kajetán Tyl Theatre in Plzeň in a production revived at the Margravia Opera House in Bayreuth. He has sung Verva and Konečný in Janáček's *Osud* (National Moravian-Silesian Theatre in Ostrava); Oreste in Gluck's *Iphigénie en Tauride* in Opava; and Pantalone in Prokofiev's *The Love for Three Oranges* at the National Theatre in Prague with Christopher Ward. Zeman joined the vocal ensemble "Il Canto di Orfeo" in Bernd Alois Zimmermann's *Die Soldaten* at the Teatro alla Scala conducted by Ingo Metzmacher, and has sung Pastor, Spirit and Apollo in Monteverdi's *Orfeo* under Roberto Balconi. He has performed the role of Jontek in Stanisław Moniuszko's *Halka* at the Juliusz Słowacki Theatre in Kraków, and Kuligin in Robert Carsen's production of *Katya Kabanova* at the Teatro Regio di Torino.

He appears regularly with Collegium 1704, the Zürcher Sing-Akademie at the Tonhalle Zürich, Il Canto di Orfeo, PhiloMelante Ensemble, Orkiestra Historyczna, Capella Cracoviensis, and L'Aura Riluciente. A passionate recitalist, Zeman has given chamber music and solo recitals in India, Japan, New Zealand, Switzerland, Czech Republic, Germany, Hungary, and the Netherlands.

Le baryton Lukáš Zeman a d'abord étudié le basson, la direction d'orchestre et le chant à Prague, où il est né, avant de poursuivre des études de chant à l'Université Mozarteum de Salzbourg. Il a travaillé la voix avec Sasja Hunnago et Andrew Schroeder au Conservatoire royal de La Haye. Il est diplômé de la Dutch National Opera Academy (DNOA), où il a interprété le rôle du Comte dans *Les noces de Figaro* de Mozart, sous la direction de Richard Eggar, et dans une mise en scène d'Alexander Oliver.

Au cours des dernières saisons, Lukáš Zeman s'est produit au Teatro dell'Opera di Roma dans le rôle du Maire, dans *Jenůfa*, de Janáček ; dans celui de Kuligin, dans *Kátia Kabanová* du même Janáček, ainsi que dans la mise en scène de Krzysztof Warlikowski de *De la maison des morts*, toujours de Janáček ; il a également interprété le rôle du Héraut dans le *Lohengrin* de Wagner, à Bologne, sous la direction d'Asher Fisch. On a pu l'entendre et le voir au Théâtre national de Prague, dans le rôle de Momus, pour le *Platée* de Rameau, ainsi qu'au Rudolfinum, dans *Les Sept Péchés capitaux*, de Kurt Weill, avec la Philharmonie tchèque et Sir Simon Rattle, pour lequel il a également interprété Kuligin

(*Kátia Kabanová*), lors de concerts avec le London Symphony Orchestra. Parmi ses autres engagements figure le rôle de Figaro, dans *Les Noces de Figaro*, de Mozart, et celui d'Ottokar dans *Le Freischütz (Der Freischütz)*, de Weber, au Théâtre silésien d'Opava. Il a aussi chanté dans *Tristan et Isolde*, de Wagner, à Lyon, sous la baguette de Daniele Rustioni ; il a pu incarner Apollon dans *Les Boréades*, de Rameau, au Theater an der Wien, à l'Opéra royal du château de Versailles et dans la Salle de Concerts Zaryadye, à Moscou.

Lukáš Zeman a fait ses débuts dans le rôle-titre de *L'Orfeo* de Monteverdi, au Théâtre Josef Kajetán Tyl de Plzeň, dans une production reprise à l'Opéra des Margraves de Bayreuth. Il a interprété les rôles de Verva et de Konečný dans *Osud (Le Destin)*, de Janáček (Théâtre national de Moravie-Silésie, à Ostrava) ; Oreste dans *Iphigénie en Tauride*, de Gluck, à Opava ; et Pantalone dans *L'Amour des trois oranges*, de Prokofiev, au Théâtre national de Prague, avec Christopher Ward. Il a rejoint l'ensemble vocal « Il Canto di Orfeo » pour *Die Soldaten (Les Soldats)*, de Bernd Alois Zimmermann, au Teatro alla Scala, sous la direction d'Ingo Metzmacher ; et a interprété Un Berger, Un Esprit et Apollon dans *L'Orfeo*, de Monteverdi, sous la direction de Roberto Balconi. Il a chanté le rôle de Jontek dans *Halka*, de Stanisław Moniuszko, au Théâtre Juliusz Słowacki de Cracovie, ainsi que celui de Kuligin dans la mise en scène de Robert Carsen de *Kátia Kabanová*, au Teatro Regio di Torino. Il se produit régulièrement avec Collegium 1704, la Zürcher Sing-Akademie, à la Tonhalle de Zurich, Il Canto di Orfeo, l'Ensemble PhiloMelante,

l'Orkiestra Historyczna, la Capella Cracoviensis et L'Aura Riluciente. Récitaliste passionné, Zeman a donné des concerts de musique de chambre ainsi qu'en solo en Inde, au Japon, en Nouvelle-Zélande, en Suisse, en République tchèque, en Allemagne, en Hongrie et aux Pays-Bas.

Der Bariton Lukáš Zeman studierte zunächst Fagott, Dirigieren und Gesang in seiner Geburtsstadt Prag und anschließend Gesang an der Universität Salzburg Mozarteum. Stimme studierte er bei Sasja Hunnago und Andrew Schroeder am Königlichen Konservatorium Den Haag. Seinen Abschluss absolvierte er an der Akademie von De Nationale Opera in der Rolle des Grafen in Mozarts *Le nozze di Figaro* in der Inszenierung Alexander Olivers unter der Leitung von Richard Eggar.

In den letzten Spielzeiten wirkte Lukáš Zeman an der Oper in Rom als Dorfrichter in Janáčeks *Jenůfa* mit, als Kuligin in Janáčeks *Katja Kabanowa*, in Krzystof Warlikowskis Produktion von Janáčeks *Aus einem Totenhaus*, zudem sang er den Heerrufer in Wagners *Lohengrin* in Bologna unter der Leitung von Asher Fisch. An der Staatsoper Prag trat er auf als Momus in Rameaus *Platée*, am Rudolfinum in Kurt Weills *Die sieben Todsünden*, beides mit der Tschechischen Philharmonie und Sir Simon Rattle, unter dem er auch den Kuligin (*Katja Kabanowa*) bei Aufführungen mit dem London Symphony Orchestra sang. Weitere Auftritte waren etwa als Figaro in Mozarts *Le nozze di Figaro* und als Ottokar in Webers *Der Freischütz* im Schlesischen Theater in Opava, Wagners

Tristan und Isolde in Lyon unter der Stabführung Daniele Rustionis und als Apollon in Rameaus *Les boréades* am Theater an der Wien, an der Opéra Royal Château de Versailles sowie im Moskauer Konzertsaal Sarjadje.

Lukáš Zeman debütierte in der Titelrolle in Monteverdis *Orfeo* am Josef-Kajetán-Tyl-Theater in Pilsen in einer Produktion, die am markgräflichen Opernhaus in Bayreuth wiederaufgenommen wurde. Er interpretierte den Verva und Konečný in Janáčeks *Osud* (Mährisch-Schlesisches Nationaltheater in Ostrava), Oreste in Glucks *Iphigénie en Tauride* in Opava und den Pantalone in Prokofjews *Die Liebe zu den drei Orangen* am Prager Nationaltheater mit Christopher Ward. Darüber hinaus gehörte Zeman zum Vokalensemble „Il Canto di Orfeo“ in Bernd Alois Zimmermanns *Die Soldaten* am Teatro alla Scala unter der Leitung von Ingo Metzmacher, und er sang den Pastore, Spirito und Apollon in Monteverdis *L'Orfeo* unter Roberto Balconi. Darüber hinaus übernahm er die Rolle des Jontek in Stanisław Moniuszkos *Halka* am Juliusz-Słowacki-Theater in Krakau und des Kuligin in Robert Carsens Produktion von *Katja Kabanowa* am Teatro Regio di Torino. Lukáš Zeman absolviert regelmäßig Auftritte mit dem Collegium 1704, der Zürcher Sing-Akademie in der Tonhalle Zürich, Il Canto di Orfeo, PhiloMelante Ensemble, Orkiestra Historyczna, Capella Cracoviensis und L'Aura Riluciente. Als leidenschaftlicher Recitalsänger hat Zeman Kammermusik- und Solorecitalabende in Indien, Japan, Neuseeland, der Schweiz, der Tschechischen Republik, Deutschland, Ungarn und den Niederlanden gegeben.

Doubravka Novotná

soprano

The Czech soprano Doubravka Novotná studied at the Brno Conservatory and the Janáček Academy of Performing Arts in Brno. She has received awards in competitions including the International Antonín Dvořák Singing Competition. Throughout her career, she has been nominated three times for the prestigious Thalia Award (for performances of Ambroise Thomas's *Hamlet*, Handel's *Alcina*, and Janáček's *The Excursions of Mr Brouček*) and twice for the Jantar Award (Jaroslav Křička's *The Gentleman in White* and Bohuslav Martinů's *Julietta*). She appeared at the renowned Janáček Brno Festival as the Vixen (Janáček's *The Cunning Little Vixen*) and

Málinka (*The Excursions of Mr Brouček*), the latter receiving the International Opera Award 2025 for “New Production”.

In 2024 she became a permanent member of the opera ensemble at the National Theatre Brno, performing as Musetta (Puccini's *La bohème*), Morgana (Handel's *Alcina*), Málinka (*The Excursions of Mr Brouček*), Nannetta (Verdi's *Falstaff*), Valencienne (Lehár's *The Merry Widow*), and Susanna (Mozart's *Le nozze di Figaro*). She has also performed at other Czech theatres, in roles including Ophélie (Thomas's *Hamlet*), Ilia (Mozart's *Idomeneo*), Micaëla (Bizet's *Carmen*), Elena (Boito's *Mefistofele*), Nannetta (*Falstaff*), Terinka (Dvořák's *Jakobín*), the title role of Martinů's *Julietta*, and Cunegonde (Bernstein's *Candide*). She has also guest-starred in Krefeld, Germany, as Ophelia (*Hamlet*).

Novotná is equally devoted to early music: with Musica Florea she performed in Jiří Antonín Benda's singspiel *Der Jahrmarkt*, and with Czech Ensemble Baroque she appeared at the Hudební festival Znojmo, singing the role of Vagaus in Vivaldi's oratorio *Juditha Triumphans* and Cleopatra in Handel's opera *Giulio Cesare*. In collaboration with Collegium 1704 and the National Theatre Brno she has performed the roles of Morgana (*Alcina*) and Susanna (*Le nozze di Figaro*).

She has worked with leading orchestras including Prague Symphony Orchestra (FOK), Prague Radio Symphony Orchestra (SOČR), and the Janáček Philharmonic Ostrava (JFO). She has performed under conductors such as

Sir Simon Rattle, Robert Jindra, Joseph Bastian, Christoph Koncz, Jan Kučera, Jaroslav Kyzlink, Giancarlo Andretta, Karsten Januschke, Petr Popelka, and Václav Luks. Throughout her professional career she has collaborated with renowned directors including Robert Carsen, David Radok, Jiří Heřman, Miroslav Krobot, Alice Nellis, Rocc, Ondřej Havelka, SKUTR, Sláva Daubnerová, and Grischa Asagaroff.

La soprano tchèque Doubravka Novotná a étudié au Conservatoire de Brno ainsi qu'à l'Académie Janáček des arts du spectacle de cette même ville. Elle a été récompensée dans plusieurs concours, notamment le Concours international de chant Antonín Dvořák. Tout au long de sa carrière, elle a été nominée trois fois pour le prestigieux prix Thalia (pour ses interprétations dans l'*Hamlet* d'Ambroise Thomas, de l'*Alcina* de Haendel et pour *Les Excursions de Monsieur Brouček*, de Janáček), ainsi que deux fois pour le prix Jantar (*Le Monsieur en blanc / Bílý pán aneb Těžko se dnes duchům straší*), de Jaroslav Křička et *Julietta* de Bohuslav Martinů). On a pu la voir au célèbre Festival Janáček de Brno dans les rôles de La Renarde (*La Petite Renarde rusée*, de Janáček) et de Málinka (*Les Excursions de Monsieur Brouček*), cette dernière production ayant reçu l'International Opera Award 2025, dans la catégorie « Nouvelle production ».

En 2024, elle est devenue membre permanent de la troupe du Théâtre national de Brno, où elle a interprété Musetta (*La bohème*, de Puccini), Morgana (*Alcina*, de Haendel), Málinka (*Les*

Excursions de Monsieur Brouček, de Janáček), Nannetta (*Falstaff*, de Verdi), Valencienne (*La Veuve joyeuse*, de Franz Lehár) et Susanna (*Les noces de Figaro*, de Mozart). Elle s'est également produite dans d'autres théâtres tchèques, dans des rôles tels que celui d'Ophélie (*Hamlet*, de Thomas), Ilia (*Idoménée*, de Mozart), Micaela (*Carmen*, de Bizet), Elena (*Méphistophélès*, de Boito), Terinka (*Le Jacobin* de Dvořák), le rôle-titre de *Julietta*, de Martinů, et Cunégonde (*Candide*, de Bernstein).

Novotná est également très investie dans le répertoire de la musique ancienne : avec Musica Florea, elle a participé au singspiel *Der Jahrmarkt (La Foire)*, de Jiří Antonín Benda et, avec L'Ensemble baroque tchèque, elle s'est produite au festival de musique de Znojmo, dans le rôle de Vagaus, dans l'oratorio *Juditha Triumphans*, de Vivaldi, ainsi que dans celui de Cléopâtre, dans le *Giulio Cesare* de Haendel. En collaboration avec Collegium 1704 et le Théâtre national de Brno, elle a chanté Morgana (*Alcina*) et Susanna (*Les noces de Figaro*).

Elle a travaillé avec des orchestres de premier plan, notamment l'Orchestre philharmonique de Prague (FOK), l'Orchestre symphonique de la Radio de Prague (SOČR) et la Philharmonie Janáček d'Ostrava (JFO). Elle s'est produite sous la direction de chefs tels que Sir Simon Rattle, Robert Jindra, Joseph Bastian, Christoph Koncz, Jan Kučera, Jaroslav Kyzlink, Giancarlo Andretta, Karsten Januschke, Petr Popelka et Václav Luks. Tout au long de sa carrière, elle a collaboré avec des metteurs en scène renommés tels que Robert Carsen, David Radok, Jiří Heřman,

Miroslav Krobot, Alice Nellis, Rocc, Ondřej Havelka, SKUTR, Sláva Daubnerová et Grischa Asagaroff.

Die tschechische Sopranistin Doubravka Novotná studierte am Konservatorium in Brünn sowie an der Janáček-Akademie für Musik und Darstellende Kunst Brünn. Sie wurde bei Wettbewerben ausgezeichnet, u.a. beim Internationalen Gesangswettbewerb Antonín Dvořák. In Verlauf ihrer Karriere wurde sie dreimal für den renommierten Thalia-Preis nominiert (für Aufführungen von Ambroise Thomas' *Hamlet*, Händels *Alcina* und Janáčeks *Die Ausflüge des Herrn Brouček*) und zweimal für den Jantar-Preis (Jaroslav Křička's *Spuk im Schloss oder Böse Zeiten für Gespenster* und Bohuslav Martinů's *Julietta*). Beim renommierten Janáček Brno Festival trat sie auf als das Füchslein (Janáček, *Das schlaue Füchslein*) und Málinka (*Die Ausflüge des Herrn Brouček*), wobei Letzteres 2025 mit dem International Opera Award in der Kategorie „Neuinszenierung“ ausgezeichnet wurde.

2024 wurde Doubravka Novotná Mitglied des Opernensembles am Nationaltheater Brünn, wo sie als Musetta mitwirkte (Puccini, *La bohème*), Morgana (Händel, *Alcina*), Málinka (*Die Ausflüge des Herrn Brouček*), Nannetta (Verdi, *Falstaff*), Valencienne (Lehár, *Die lustige Witwe*) und Susanna (Mozart, *Le nozze di Figaro*). Darüber hinaus trat sie auch an anderen tschechischen Häusern auf, zu ihren Rollen gehörten dabei u.a. die Ophélie (Thomas, *Hamlet*), Ilia (Mozart, *Idomeneo*), Micaëla (Bizet, *Carmen*), Elena (Boito, *Mefistofele*), Nannetta (*Falstaff*), Terinka

(Dvořák, *Jakobín*), die Titelrolle in Martinůs *Julietta* und die Kunigunde (Bernstein, *Candide*). Zudem wirkte sie als Gast in Krefeld als Ophelia (*Hamlet*) mit.

Novotná fühlt sich nicht minder zur alten Musik hingezogen: Mit Musica Florea wirkte sie in Jiří Antonín Bendas Singspiel *Der Jahrmarkt* mit, und mit dem Tschechischen Ensemble Baroque trat sie beim Hudební festival Znojmo auf in der Rolle der Vagaus in Vivaldis Oratorium *Juditha Triumphans* und als Cleopatra in Händels Oper *Giulio Cesare*. Gemeinsam mit dem Collegium 1704 und dem Nationaltheater Brunn übernahm sie die Rollen der Morgana (*Alcina*) und der Susanna (*Le nozze di Figaro*).

Doubravka Novotná ist mit führenden Klangkörpern aufgetreten, etwa dem Prager Sinfonieorchester (FOK), dem Prager Radio-Sinfonieorchester (SOČR) und der Janáček-Philharmonie Ostrava (JFO). Dabei wirkte sie unter Dirigenten wie Sir Simon Rattle, Robert Jindra, Joseph Bastian, Christoph Koncz, Jan Kučera, Jaroslav Kyzlink, Giancarlo Andretta, Karsten Januschke, Petr Popelka und Václav Luks. Im Rahmen ihrer beruflichen Laufbahn hat sie mit angesehenen Regisseuren zusammengearbeitet, etwa Robert Carsen, David Radok, Jiří Heřman, Miroslav Krobot, Alice Nellis, Rocc, Ondřej Havelka, SKUTR, Sláva Daubnerová und Grischa Asagaroff.

Hanna Hipp

mezzo-soprano

Hanna Hipp's ardent and impassioned singing make her a favourite for the leading lyric mezzo repertoire around the world, with her roles including a critically acclaimed portrayal of Offred in Poul Ruders' *The Handmaid's Tale* for Royal Danish Opera with Jessica Cottis; Der Komponist in Strauss' *Ariadne auf Naxos* at Glyndebourne Festival Opera with Cornelius Meister and at Opera North with Antony Hermus; Dorabella in Mozart's *Così fan tutte* at Seattle Opera with Paul Daniel, at English National Opera with Kerem Hasan, and for New Zealand Opera with Natalie Murray Beale; and Cherubino

in Mozart's *Le nozze di Figaro* at the Royal Opera House, Covent Garden under Sir Antonio Pappano.

In 2019, Hanna Hipp sang her first Varvara (Janáček's *Katya Kabanova*) for Scottish Opera and the title role in Offenbach's *Fantasio* for Garsington Opera, returning to the latter in 2021 for her first Octavian (Strauss' *Der Rosenkavalier*). Her international debuts have included Teatro Real Madrid as Frances, Countess of Essex (Britten's *Gloriana*) in David McVicar's new production under Ivor Bolton; at Dutch National Opera as Ein Page (Strauss' *Salome*) in Ivo van Hove's new production under Daniele Gatti; and both Isolier (Rossini's *Le comte Ory*) and Beatrice (Berlioz's *Béatrice et Bénédict*) for Seattle Opera, the former of which Hipp reprised for New Zealand Opera.

Repertoire highlights include Mahler's Symphony No 3 with the Royal Philharmonic Orchestra and Vasily Petrenko; Brahms' *Alto Rhapsody* with the Bournemouth Symphony Orchestra and David Hill; and Berlioz's *Les nuits d'été*, which she has sung with the BBC Symphony Orchestra, Orchestre de chambre de Paris, City of Birmingham Symphony Orchestra, and Oulu Symphony Orchestra (Oulu Sinfonia). Beethoven's Symphony No 9 has brought debuts with the Oslo Philharmonic, Symphoniker Hamburg, the Philharmonia Orchestra, and the Wiener Konzerthausorchester and Orchestre de la Suisse Romande under Klaus Mäkelä and Jonathan Nott respectively.

On disc, Hanna has appeared as Anna in Berlioz's *Les Troyens* with Orchestre Philharmonique

de Strasbourg under John Nelson on Warner Classics; as Flora in Verdi's *La traviata* at the Glyndebourne Festival under Sir Mark Elder on Opus Arte DVD; and has released her debut recital album featuring the songs of Ildebrando Pizzetti with pianist Emma Abbate on Resonus Classics, garnering praise for her "gleaming sound and declamatory fire" (*Gramophone*). A former member of the Royal Opera House's Jette Parker Artists Programme, roles since then on their main stage include Magdalene (Wagner's *Die Meistersinger von Nürnberg*) and her role debut as Hansel in Antony McDonald's production of Humperdinck's *Hänsel und Gretel* under Mark Wigglesworth.

Le chant ardent et passionné de Hanna Hipp fait d'elle, partout dans le monde, une favorite pour le répertoire des mezzos lyriques de premier plan. Elle a notamment interprété un Offred, encensé par la critique, dans *The Handmaid's Tale / La Servante écarlate*, de Poul Ruders, à l'Opéra royal du Danemark, avec Jessica Cottis ; Le Compositeur, dans *Ariane à Naxos*, de Strauss, au Glyndebourne Festival Opera, avec Cornelius Meister, et à l'Opera North, avec Antony Hermus ; Dorabella, dans *Così fan tutte*, de Mozart, au Seattle Opera avec Paul Daniel, à l'English National Opera, avec Kerem Hasan, et pour l'Opéra de Nouvelle-Zélande, avec Natalie Murray Beale ; et Chérubin, dans *Les noces de Figaro*, de Mozart, au Royal Opera House, Covent Garden sous la direction de Sir Antonio Pappano.

En 2019, Hanna Hipp a chanté pour la première fois Varvara (*Kátia Kabanová*, de Janáček), pour le Scottish Opera, et le rôle-titre du *Fantasio* d'Offenbach, pour le Garsington Opera, où elle allait revenir, en 2021, pour son premier Octavian (*Le Chevalier à la Rose*, de Strauss). Elle a fait ses débuts internationaux au Teatro Real de Madrid, dans le rôle de Frances, comtesse d'Essex (*Gloriana*, de Britten), dans la nouvelle production de David McVicar, sous la direction d'Ivor Bolton ; au Dutch National Opera dans le rôle du Page d'Hérodiade (*Salomé*, de Strauss), dans la nouvelle production d'Ivo van Hove, sous la direction de Daniele Gatti ; et dans celui d'Isolier (*Le comte Ory*, de Rossini) et de Béatrice (*Béatrice et Bénédicte*, de Berlioz), pour le Seattle Opera, le premier rôle ayant été repris par Hipp pour l'Opéra de Nouvelle-Zélande.

Parmi les œuvres phares de son répertoire figurent la Symphonie n° 3 de Mahler, avec le Royal Philharmonic Orchestra et Vasily Petrenko ; la *Rhapsodie pour alto*, de Brahms, avec le Bournemouth Symphony Orchestra et David Hill ; et *Les nuits d'été*, de Berlioz, qu'elle a chantées avec le BBC Symphony Orchestra, l'Orchestre de chambre de Paris, le City of Birmingham Symphony Orchestra et l'Orchestre symphonique d'Oulu (Oulu Sinfonia). La Symphonie n° 9 de Beethoven a été l'occasion de ses débuts avec l'Orchestre philharmonique d'Oslo, le Symphoniker Hamburg, le Philharmonia Orchestra, le Wiener Konzerthausorchester, et l'Orchestre de la Suisse Romande, sous la direction de Klaus Mäkelä et Jonathan Nott, respectivement.

Au disque, on retrouve Hanna Hipp dans le rôle d'Anna, dans *Les Troyens*, de Berlioz, avec l'Orchestre Philharmonique de Strasbourg, sous la direction de John Nelson, pour le label Warner Classics ; dans le rôle de Flora, dans *La traviata*, de Verdi, au Festival de Glyndebourne, sous la direction de Sir Mark Elder, pour Opus Arte (DVD) ; et elle a sorti son premier album de récital dédié aux mélodies d'Ildebrando Pizzetti, avec la pianiste Emma Abbate, pour Resonus Classics, encensée pour « son timbre étincelant et sa fougue déclamatoire » (*Gramophone*). En qualité d'ancien membre du Jette Parker Artists Programme du Royal Opera House, elle a pu notamment jouer depuis, sur leur scène principale, Magdalene (*Les Maîtres de Nuremberg*, de Wagner), et a fait ses débuts dans le rôle de Hansel, dans la production d'Antony McDonald de *Hänsel und Gretel*, de Humperdinck, sous la direction de Mark Wigglesworth.

Auf Grund ihres leidenschaftlichen und inbrünstigen Gesangs ist Hanna Hipp wie gemacht für das große lyrische Mezzo-Repertoire weltweit. Zu ihren Rollen gehören die von der Kritik gefeierte Interpretation der Offred in Poul Ruders' *The Handmaid's Tale* für die Königliche Oper Dänemark mit Jessica Cottis, der Komponist in Strauss' *Ariadne auf Naxos* für die Glyndebourne Festival Opera mit Cornelius Meister sowie an der Opera North mit Antony Hermus, die Dorabella in Mozarts *Così fan tutte* an der Seattle Opera mit Paul Daniel, an der English National Opera mit Kerem Hasan sowie für die New Zealand Opera mit Natalie Murray Beale, und der Cherubino in Mozarts *Le nozze di Figaro* am

Royal Opera House, Covent Garden, unter Sir Antonio Pappano.

2019 sang Hanna Hipp ihre erste Varvara (Janáček, *Katja Kabanowa*) für die Scottish Opera und die Titelrolle in Offenbachs *Fantasio* an der Garsington Opera; hierher kehrte sie 2021 für ihren ersten Octavian zurück (Strauss, *Der Rosenkavalier*). Zu ihren internationalen Debüts zählen das Teatro Real Madrid als Frances, Countess of Essex (Britten, *Gloriana*) in David McVicar's neuer Produktion unter Ivor Bolton, die Niederländische Oper als Page (Strauss, *Salome*) in Ivo van Hoves Neuproduktion unter Daniele Gatti und sowohl Isolier (Rossini, *Le comte Ory*) als auch Beatrice (Berlioz, *Béatrice et Bénédict*) für die Seattle Opera; die erstgenannte Rolle nahm Hipp erneut auf für die New Zealand Opera.

Zu den Glanzpunkten ihres Repertoires gehören Mahlers Dritte Sinfonie mit dem Royal Philharmonic Orchestra und Wassili Petrenko, Brahms' *Alt-Rhapsodie* mit dem Bournemouth Symphony Orchestra und David Hill sowie Berlioz' *Les nuits d'été*, die sie mit dem BBC Symphony Orchestra, dem Orchestre de chambre de Paris, dem City of Birmingham Symphony Orchestra und dem Oulu Symphony Orchestra (Oulu Sinfonia) sang. Beethovens Neunte Sinfonie führte sie zu Debüts mit den Osloer Philharmonikern, den Symphonikern Hamburg, dem Philharmonia Orchestra und dem Wiener Konzerthausorchester sowie dem Orchestre de la Suisse Romande unter Klaus Mäkelä bzw. Jonathan Nott.

Auf Einspielungen ist Hanna zu hören als Anna in Berlioz' *Les Troyens* mit dem Orchestre Philharmonique de Strasbourg unter John Nelson bei Warner Classics und als Flora in Verdis *La traviata* beim Glyndebourne Festival unter Sir Mark Elder bei Opus Arte DVD. Ihr erstes Recitalalbum mit den Liedern von Ildebrando Pizzetti, gemeinsam mit der Pianistin Emma Abbate, erschien bei Resonus Classics und wurde wegen ihres „strahlenden Klangs und der deklamatorischen Wucht“ gelobt (*Gramophone*). Als ehemaliges Mitglied des Jette Parker Artists Programme des Royal Opera House trat sie seitdem auf deren Hauptbühne in Rollen auf wie die Magdalene (Wagner, *Die Meistersinger von Nürnberg*) und ihrem Rollendebüt als Hänsel in Antony McDonalds Produktion von Humperdincks *Hänsel und Gretel* unter Mark Wigglesworth.

Arttu Kataja

baritone

The Finnish baritone Arttu Kataja studied singing in Helsinki and is a two-time winner of the International Mozart Competition in Salzburg. He has been a permanent member of the Staatsoper Unter den Linden (Berlin) ensemble since 2006, where he has already sung the major Mozart roles in his repertoire, as well as Peter Besenbinder (Humperdinck's *Hänsel und Gretel*), Marcello (Puccini's *La bohème*) and Sharpless (Puccini's *Madama Butterfly*). In addition to Daniel Barenboim, his partners on the podium in Berlin have included Philippe Jordan, Andris Nelsons, Sir Simon Rattle, and Omer Meir Wellber.

His opera and concert engagements include many national and international appearances. He has repeatedly worked with René Jacobs in concerts and recordings with the Akademie für Alte Musik Berlin, the RIAS Kammerchor, the Freiburger Barockorchester, the Helsinki Baroque Orchestra, and the Kammerorchester Basel, among others, as well as with Frieder Bernius and the Musik Podium Stuttgart. He has also performed his extensive repertoire with the Deutsches Symphonie-Orchester Berlin and Rinaldo Alessandrini, the Internationale Bachakademie Stuttgart and Hans-Christoph Rademann, the Zürcher Sing-Akademie and Florian Helgath, the Dresdner Philharmonie and Michael Sanderling, the Aarhus Symfoniorkester and Hartmut Haenchen, the NDR Radiophilharmonie and the Royal Concertgebouw Orchestra with Andrew Manze, the Radio Filharmonisch Orkest and James Gaffigan, the Symphoniker Hamburg under Andris Poga, and the Finnish Radio Symphony Orchestra with Nicholas Collon.

Recent highlights include the release of his latest CD together with mezzo-soprano Katharina Kammerloher and pianist Eric Schneider with songs from Mahler's *Des Knaben Wunderhorn*; Brahms's *Requiem* at the Rheingau Musik Festival; Berlioz' *La damnation de Faust* with the Coro e Orquestra Gulbenkian in Lisbon; and his operatic debut as Giorgio Germont in Verdi's *La traviata* at Tampere Opera in Finland.

Le baryton finlandais Arttu Kataja a étudié le chant à Helsinki et remporté à deux reprises le

Concours international Mozart de Salzbourg. Il est membre permanent de l'ensemble de la Staatsoper Unter den Linden (Berlin) depuis 2006, où il a déjà interprété les principaux rôles mozartiens de son répertoire, ainsi que celui de Peter Besenbinder (*Hänsel und Gretel*, de Humperdinck), Marcello (*La bohème*, de Puccini) et Sharpless (*Madama Butterfly*, du même Puccini). Outre Daniel Barenboim, il a pu chanter à Berlin sous la direction de Philippe Jordan, Andris Nelsons, Sir Simon Rattle et Omer Meir Wellber.

Ses engagements tant à l'opéra qu'au concert ont donné lieu à de nombreuses interventions nationales et internationales. Il a collaboré à plusieurs reprises avec René Jacobs dans des concerts et des enregistrements, avec l'Akademie für Alte Musik de Berlin, le RIAS Kammerchor, le Freiburger Barockorchester, l'Orchestre baroque d'Helsinki et l'Orchestre de chambre de Bâle, entre autres, ainsi qu'avec Frieder Bernius et le Musik Podium de Stuttgart. Il s'est également produit dans un vaste répertoire avec le Deutsches Symphonie-Orchester de Berlin et Rinaldo Alessandrini, l'Internationale Bachakademie de Stuttgart et Hans-Christoph Rademann, la Zürcher Sing-Akademie et Florian Helgath, la Dresdner Philharmonie et Michael Sanderling, l'Aarhus Symfoniorkester et Hartmut Haenchen, la NDR Radiophilharmonie et l'Orchestre royal du Concertgebouw avec Andrew Manze, le Radio Filharmonisch Orkest et James Gaffigan, le Symphoniker Hamburg sous la direction d'Andris Poga, ainsi que l'Orchestre symphonique de la radio finlandaise, avec Nicholas Collon.

Parmi d'autres faits marquants récents figurent la parution de son dernier CD avec la mezzo-soprano Katharina Kammerloher et le pianiste Eric Schneider, consacré à des lieder issus de *Des Knaben Wunderhorn* (Le Cor merveilleux de l'enfant), de Mahler ; *Un Requiem allemand* de Brahms, au Festival de musique de Rheingau ; *La damnation de Faust*, de Berlioz, avec le chœur et l'orchestre de la Fondation Gulbenkian, à Lisbonne ; ainsi que ses débuts à l'opéra, dans le rôle de Giorgio Germont, dans *La traviata*, de Verdi, à l'Opéra de Tampere, en Finlande.

Der finnische Bariton Arttu Kataja studierte Gesang in Helsinki und ist zweimaliger Preisträger des Internationalen Mozartwettbewerbs Salzburg. Seit 2006 ist er Ensemblemitglied der Staatsoper Unter den Linden (Berlin), wo er bereits die großen Mozart-Rollen seines Repertoires übernommen hat, aber auch als Peter Besenbinder (Humperdinck, *Hänsel und Gretel*) mitwirkte, als Marcello (Puccini, *La bohème*) und Sharpless (Puccini, *Madama Butterfly*). Außer Daniel Barenboim gehören zu seinen Partnern auf der Bühne in Berlin Philippe Jordan, Andris Nelsons, Sir Simon Rattle und Omer Meir Wellber.

Im Rahmen seiner Opern- und Konzertengagements absolvierte Arttu Kataja zahlreiche nationale und internationale Auftritte. Dabei wirkte er mehrfach mit René Jacobs zusammen, etwa bei Konzerten und Einspielungen u.a. mit der Akademie für Alte Musik Berlin, dem RIAS Kammerchor, dem Freiburger Barockorchester, dem Barockorchester Helsinki

und dem Kammerorchester Basel sowie mit Frieder Bernius und dem Musik Podium Stuttgart. Darüber hinaus brachte Kataja sein umfangreiches Repertoire mit dem Deutschen Symphonie-Orchester Berlin und Rinaldo Alessandrini zur Aufführung, mit der Internationalen Bachakademie Stuttgart und Hans-Christoph Rademann, der Zürcher Sing-Akademie und Florian Helgath, der Dresdner Philharmonie und Michael Sanderling, dem Aarhus Symfoniorkester und Hartmut Haenchen, der NDR Radiophilharmonie und dem Koninklijk Concertgebouworkest mit Andrew Manze, dem Radio Filharmonisch Orkest und James Gaffigan, den Symphonikern Hamburg und Andris Poga und dem Finnischen Radio-Sinfonieorchester und Nicholas Collon.

Zu Arttu Katajas Höhepunkten der jüngeren Vergangenheit gehören die Veröffentlichung seiner neuesten CD, gemeinsam aufgenommen mit der Mezzosopranistin Katharina Kammerloher und dem Pianisten Eric Schneider und mit Liedern aus Mahlers *Des Knaben Wunderhorn*, Brahms' *Requiem* beim Rheingau Musik Festival, Berlioz' *La damnation de Faust* mit Coro e Orquestra Gulbenkian in Lissabon sowie sein Operndebüt als Giorgio Germont in Verdis *La traviata* an der Oper Tampere in Finnland.

Stephan Rügamer

tenor

Stephan Rügamer studied at the Hochschule für Musik in Lübeck, completing his studies with James Wagner. In the early stages of his career (from 1996 to 1998), he was engaged by the Theater Lübeck, where he had the opportunity to sing lyric tenor roles including Don Ottavio (Mozart's *Don Giovanni*), Belmonte (Mozart's *Entführung aus dem Serail*), Alfred (Johann Strauss II's *Die Fledermaus*), and Alfredo (Verdi's *La traviata*).

In 1999, he was appointed to the ensemble of the Staatsoper Unter den Linden (Berlin) by Daniel Barenboim, under whose direction he sang roles

including Loge (Wagner's *Das Rheingold*) and Erik (Wagner's *Der fliegende Holländer*). Other roles at Staatsoper Unter den Linden include Chevalier (Schreker's *Der ferne Klang*), Boris (Janáček's *Katya Kabanova*), Cassio (Verdi's *Otello*), Tom Rakewell (Stravinsky's *The Rake's Progress*) and Shuysky (Mussorgsky's *Boris Godunov*).

He has appeared as a guest artist at the opera houses in Frankfurt and Essen; at the Dresden, Hamburg, Munich, and Stuttgart state opera houses; at the Théâtre du Châtelet in Paris as Matteo in Strauss's *Arabella*; at the Teatro Real Madrid as Boris (*Katya Kabanova*) and Walther von der Vogelweide (Wagner's *Tannhäuser*); at Teatro alla Scala in Milan as Loge (*Das Rheingold*) and Marquis (Prokofiev's *The Gambler*); at Gran Teatre del Liceu, Barcelona; at Opéra National de Paris; at the Grand Théâtre de Genève as Hauptmann in Berg's *Wozzeck*, and at the Bregenz and Salzburg Festivals.

On the concert platform, he has appeared with orchestras including the Staatskapelle Berlin, the Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, the Israel Philharmonic Orchestra (with Zubin Mehta), the Chicago Symphony Orchestra, the Orchestre Philharmonique de Radio France, the New Japan Philharmonic (Tokyo), and the Yomiuri Nippon Symphony Orchestra (Tokyo), and conductors such as Pierre Boulez, Christoph von Dohnányi, Kent Nagano, Fabio Luisi, Kirill Petrenko, Andris Nelsons, Christian Thielemann, Sir Simon Rattle, and Zubin Mehta. His discography includes Mahler's *Das Lied von der Erde* in the chamber version by Schoenberg for Musikproduktion

Dabringhaus und Grimm, and Dallapiccola's *Il Prigioniero* under Gianandrea Noseda for Chandos' *Musica Italiana* series.

Stephan Rügamer a étudié à la Hochschule für Musik de Lübeck, où il a terminé sa formation auprès de James Wagner. Au début de sa carrière (de 1996 à 1998), il a été engagé par le Theater Lübeck, où il a pu interpréter des rôles de ténor lyrique, notamment Don Ottavio (*Don Giovanni*, de Mozart), Belmonte (*L'Enlèvement au sérail*, de Mozart), Alfred (*La Chauve-souris*, de Johann Strauss II), et Alfredo (*La Traviata*, de Verdi).

En 1999, il a été nommé membre de l'ensemble de la Staatsoper Unter den Linden (Berlin) par Daniel Barenboim, sous la direction duquel il a chanté des rôles tels que Loge (*L'Or du Rhin*, de Wagner) et Erik (*Le Vaisseau fantôme*, du même Wagner). Parmi ses autres rôles à la Staatsoper Unter den Linden figurent Le Chevalier (*Der ferne Klang / Le Son lointain*, de Schreker), Boris (*Kátia Kabanová*, de Janáček), Cassio (*Otello*, de Verdi), Tom Rakewell (*The Rake's Progress / La Carrière du libertin*, de Stravinsky), et Vassili Chouïski (*Boris Godounov*, de Moussorgski).

Il s'est produit en tant qu'artiste invité dans les opéras de Francfort et d'Essen ; dans les opéras d'État de Dresde, Hambourg, Munich et Stuttgart ; au Théâtre du Châtelet, à Paris, dans le rôle de Matteo, dans *Arabella*, de Strauss ; au Teatro Real de Madrid, dans les rôles de Boris (*Kátia Kabanová*), et de Walther von der Vogelweide (*Tannhäuser*, de Wagner) ; au Teatro alla Scala

de Milan, en tant que Loge (*L'Or du Rhin*) et le Marquis (*Le Joueur*, de Prokofiev) ; au Gran Teatre del Liceu de Barcelone, à l'Opéra national de Paris, au Grand Théâtre de Genève, dans le rôle du Hauptmann, dans le *Wozzeck* de Berg ; ainsi qu'aux festivals de Bregenz et de Salzbourg.

Sur la scène de concert, il s'est produit avec des orchestres tels que la Staatskapelle de Berlin, le Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, l'Orchestre philharmonique d'Israël (avec Zubin Mehta), le Chicago Symphony Orchestra, l'Orchestre philharmonique de Radio France, le Nouvel Orchestre philharmonique du Japon (Tokyo) et l'Orchestre symphonique Yomiuri du Japon (Tokyo), ainsi qu'avec des chefs d'orchestre tels que Pierre Boulez, Christoph von Dohnányi, Kent Nagano, Fabio Luisi, Kirill Petrenko, Andris Nelsons, Christian Thielemann, Sir Simon Rattle et Zubin Mehta.

Sa discographie comprend *Le Chant de la Terre*, de Mahler, dans la version de chambre orchestrée par Schönberg, pour Musikproduktion Dabringhaus und Grimm, ainsi que *Il Prigioniero* (*Le Prisonnier*), de Dallapiccola, sous la direction de Gianandrea Nosedà, pour Chandos (coll. *Musica Italiana*).

Stephan Rügamer studierte an der Hochschule für Musik in Lübeck, wo er bei James Wagner seinen Abschluss machte. Anschließend kam er (von 1996 bis 1998) ans Theater Lübeck, wo er die Gelegenheit hatte, lyrische Tenorrollen zu singen, darunter den Don Ottavio (Mozart, *Don Giovanni*), Belmonte (Mozart, *Entführung*

aus dem Serail), Alfred (Johann Strauss [Sohn], *Die Fledermaus*) und Alfredo (Verdi, *La traviata*).

1999 engagierte Daniel Barenboim ihn für das Ensemble der Staatsoper Unter den Linden (Berlin); unter dessen Stabführung sang Stephan Rügamer Rollen wie den Loge (Wagner, *Das Rheingold*) und Erik (Wagner, *Der fliegende Holländer*). Weitere Rollen an der Staatsoper Unter den Linden waren etwa der Chevalier (Schreker, *Der ferne Klang*), Boris (Janáček, *Katja Kabanowa*), Cassio (Verdi, *Otello*), Tom Rakewell (Strawinski, *The Rake's Progress*) und Schuiski (Mussorgski, *Boris Godunow*).

Gastauftritte absolvierte Stephan Rügamer an den Opernhäusern von Frankfurt und Essen, an der Staatsoper in Dresden, Hamburg, München und Stuttgart, am Théâtre du Châtelet in Paris als Matteo in Strauss' *Arabella*, am Teatro Real Madrid als Boris (*Katja Kabanowa*) und Walther von der Vogelweide (Wagner, *Tannhäuser*), am Teatro alla Scala in Mailand als Loge (*Das Rheingold*) und als Marquis (Prokofjew, *Der Spieler*), am Gran Teatre del Liceu, Barcelona, an der Opéra National de Paris, am Grand Théâtre de Genève als Hauptmann in Bergs *Wozzeck* sowie bei den Festspielen in Bregenz und Salzburg.

Auf der Konzertbühne trat er u.a. mit der Staatskapelle Berlin auf, mit dem Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, dem Israel Philharmonic Orchestra (unter Zubin Mehta), Chicago Symphony Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, dem New Japan Philharmonic (Tokio)

und dem Yomiuri Nippon Symphony Orchestra (Tokio) und sang dabei unter Dirigenten wie Pierre Boulez, Christoph von Dohnányi, Kent Nagano, Fabio Luisi, Kirill Petrenko, Andris Nelsons, Christian Thielemann, Sir Simon Rattle und Zubin Mehta. Seine Diskografie umfasst Mahlers *Das Lied von der Erde* in der Kammerorchester-Fassung Schönbergs für die Musikproduktion Dabringhaus und Grimm und Dallapiccolas *Il Prigioniero* unter Gianandrea Noseda für die Chandos-Serie *Musica Italiana*.

© Mark Allan

© Jeremy Philip Knowles

Linard Vrielink

tenor

Dutch tenor Linard Vrielink, praised for his 'enchanted vocal elegance' (*Das Opernglas*) and 'velvety tenor' (*Online Merker*), is rapidly establishing himself on Europe's leading opera and concert stages. Recent highlights include his house and role debut at the Glyndebourne Festival as Jonathan in Barrie Kosky's production of Handel's *Saul* under Jonathan Cohen, followed by performances with the Handel and Haydn Society in Boston and at Oper Köln. He has appeared at the Staatsoper Unter den Linden (Berlin) in Janáček's *The Makropulos Case* (Janek) and *The Excursions of Mr Brouček*, both conducted by Sir Simon Rattle, and

sang Arbace in Mozart's *Idomeneo* at De Nationale Opera Amsterdam and at the Grand Théâtre de Luxembourg. With the Norrköpings Symfoniorkester he performed Prism in the world premiere of Marc Blitzstein's *Parabola and Circula*.

Linard graduated from Berlin's Universität der Künste, where he studied with Professor Elisabeth Werres, making his Staatsoper Unter den Linden debut as Scaramuccio in Strauss's *Ariadne auf Naxos* while still a student, and later joining their International Opera Studio. His roles include Tamino (Mozart's *Die Zauberflöte*), Ferrando (Mozart's *Così fan tutte*), Jaquino (Beethoven's *Fidelio*), Le Berger (Stravinsky's *Oedipus Rex*), Fenton (Nicolai's *Die lustigen Weiber von Windsor*), Asle, in the world premiere of Peter Eötvös' *Sleepless*, Almaviva (Rossini's *Il barbiere di Siviglia*), Don Basilio (Mozart's *Le nozze di Figaro*), and the roles of A Shepherd and A Young Sailor in Wagner's *Tristan und Isolde*, for companies including Staatsoper Unter den Linden, Bergen National Opera, Dutch National Opera, Opéra-Comique Paris, Hamburgische Staatsoper, Grand Théâtre de Genève, and Müpa Budapest, with the Orchestra of the Eighteenth Century, and at Bregenzer Festspiele and Festival d'Aix-en-Provence.

On the concert stage, he has performed with leading orchestras including the Berliner Philharmoniker, with whom he debuted in Mozart's *Krönungsmesse* under Kirill Petrenko, and the London Symphony Orchestra (at the BBC Proms in Schumann's *Das Paradies und die Peri*), as well as the Balthasar Neumann

Ensemble, Nederlands Radio Filharmonisch Orkest, Noord Nederlands Orkest, Nederlands Kamerorkest, the French choir Accentus, and Het Residentie Orkest (Den Haag), and with conductors such as Daniel Barenboim, Marc Minkowski, Thomas Hengelbrock, Ivor Bolton, and Peter Dijkstra.

Linard has recorded with Ensemble Pygmalion and Raphaël Pichon for Harmonia Mundi, and released an album of his own compositions, *Moments of Vision*, with Decurio. His recording of Mozart's *Idomeneo* (as Arbace) with Sir Simon Rattle and the Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks received a *Gramophone* Editor's Choice Award in 2025.

Le ténor néerlandais Linard Vrielink, salué pour son « élégance vocale envoûtante » (*Das Opernglas*) et sa « voix de ténor veloutée » (*Online Merker*), s'est imposé rapidement sur les plus grandes scènes d'opéra et de concert d'Europe. Parmi ses récentes prestations marquantes, on citera notamment ses débuts au Festival de Glyndebourne, dans le rôle de Jonathan, dans la production de Barrie Kosky du *Saül* de Haendel, sous la direction de Jonathan Cohen. Ajoutons des représentations avec la Handel and Haydn Society à Boston, et à l'Opéra de Cologne. Il s'est également produit au Staatsoper Unter den Linden (Berlin), dans *L'Affaire Makropoulos*, de Janáček (Janek) et *Les Excursions de Monsieur Brouček*, des œuvres toutes deux dirigées par Sir Simon Rattle. Il a aussi chanté le rôle d'Arbace dans l'*Idoménée* de Mozart au De Nationale Opera Amsterdam,

et au Grand Théâtre de Luxembourg. Avec le Norrköpings Symfoniorkester, il a interprété Prism, à l'occasion de la première mondiale de *Parabola and Circula*, de Marc Blitzstein.

Linard Vrielink est diplômé de l'Université des Arts de Berlin (Universität der Künste), où il a étudié avec la Professeure Elisabeth Werres. Il a fait ses débuts à la Staatsoper Unter den Linden, en interprétant le rôle de Scaramuccio, dans *Ariane à Naxos*, de Strauss, alors qu'il était encore étudiant, avant de rejoindre leur International Opera Studio. Son répertoire comprend notamment Tamino (*La flûte enchantée*, de Mozart), Ferrando (*Così fan tutte*), Jaquino (*Fidelio*, de Beethoven), Le Berger (*Ædipus Rex*, de Stravinsky), Fenton (*Les Joyeuses Commères de Windsor*, de Nicolai), Asle dans la création mondiale de *Sleepless*, de Peter Eötvös, Almaviva (*Le Barbier de Séville*, de Rossini), Don Basilio (*Les noces de Figaro*, de Mozart), ainsi que les rôles du Berger et du Jeune marin dans *Tristan et Isolde*, de Wagner.

En concert, il s'est produit avec les plus grands orchestres tels que le Berliner Philharmoniker, avec lequel il a fait ses débuts dans la *Messe du couronnement* de Mozart, sous la direction de Kirill Petrenko, ainsi qu'avec le London Symphony Orchestra (aux BBC Proms, dans *Das Paradies und die Peri*, de Schumann), aussi bien qu'avec l'Ensemble Balthasar Neumann, l'Orchestre philharmonique de la Radio néerlandaise, l'Orchestre du Nord des Pays-Bas, l'Orchestre de chambre des Pays-Bas, le chœur français Accentus et l'Orchestre de la Résidence (La Haye), sous la direction de

chefs d'orchestre tels que Daniel Barenboim, Marc Minkowski, Thomas Hengelbrock, Ivor Bolton et Peter Dijkstra.

Linard Vrielink a enregistré avec l'Ensemble Pygmalion et Raphaël Pichon pour Harmonia Mundi, et a publié un album consacré à ses propres compositions, *Moments of Vision*, chez Decurio. Son enregistrement de l'*Idoménée* de Mozart (dans le rôle d'Arbace), avec Sir Simon Rattle et Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, a reçu le prix « Editor's Choice » du magazine *Gramophone* en 2025.

Der niederländische Tenor Linard Vrielink, dem eine „hinreißende stimmliche Eleganz“ (*Das Opernglas*) bescheinigt wird sowie ein „samtigen Tenor“ (*Online Merker*), macht sich auf den führenden Opern- und Konzertbühnen in Europa rasch einen Namen. Zu seinen Glanzpunkten der letzten Zeit gehören sein Haus- und Rollendebüt beim Glyndebourne Festival als Jonathan in Barrie Koskys Produktion von Händels *Saul* unter Jonathan Cohen, gefolgt von Aufführungen mit der Handel and Haydn Society in Boston sowie an der Oper Köln. An der Staatsoper Unter den Linden (Berlin) wirkte er in Janáček's *Die Sache Makropulos* (Janek) und *Die Ausflüge des Herrn Brouček* mit, beide unter der Leitung von Sir Simon Rattle. Darüber hinaus sang er den Arbace in Mozarts *Idomeneo* an De Nationale Opera Amsterdam und am Grand Théâtre de Luxembourg. Mit dem Norrköpings Symfoniorkester wirkte er mit in der Weltpremiere von Marc Blitzsteins *Parabola and Circula* als Prism.

Linard machte seinen Abschluss an der Berliner Universität der Künste, wo er bei Professorin Elisabeth Werres studierte. Noch als Student debütierte er an der Staatsoper Unter den Linden als Scaramuccio in Strauss' *Ariadne auf Naxos*, später war er Teil ihres Internationalen Opernstudios. Zu seinen Rollen zählen der Tamino (Mozart, *Die Zauberflöte*), Ferrando (Mozart, *Così fan tutte*), Jaquino (Beethoven, *Fidelio*), Le Berger (Strawinski, *Oedipus Rex*), Fenton (Nicolai, *Die lustigen Weiber von Windsor*), Asle in der Weltpremiere von Peter Eötvös' *Sleepless*, Almaviva (Rossini, *Il barbiere di Siviglia*), Don Basilio (Mozart, *Le nozze di Figaro*) und die Rolle eines Hirten und eines jungen Seemanns in Wagners *Tristan und Isolde* an Häusern wie der Staatsoper Unter den Linden, der Nationaloper Bergen, De Nationale Opera, Opéra-Comique Paris, Hamburgische Staatsoper, Grand Théâtre de Genève und Müpa Budapest, und zwar mit dem Orchestra of the Eighteenth Century, sowie bei den Bregenzer Festspielen und dem Festival d'Aix-en-Provence.

Auf der Konzertbühne wirkte Linard mit führenden Orchestern zusammen, etwa den Berliner Philharmonikern, mit denen er in Mozarts *Krönungsmesse* unter Kirill Petrenko debütierte, und dem London Symphony Orchestra (bei den BBC Proms in Schumanns *Das Paradies und die Peri*) sowie mit dem Balthasar Neumann Ensemble, Nederlands Radio Filharmonisch Orkest, Noord Nederlands Orkest, Nederlands Kamerorkest, dem französischen Chor Accentus und Het Residentie Orkest (Den Haag). Dabei sang er unter Dirigenten wie Daniel Barenboim,

Marc Minkowski, Thomas Hengelbrock, Ivor Bolton und Peter Dijkstra.

Linard machte Aufzeichnungen mit dem Ensemble Pygmalion und Raphaël Pichon für Harmonia Mundi und veröffentlichte ein Album mit eigenen Kompositionen, *Moments of Vision*, bei Decurio. Seine Aufnahme von Mozarts *Idomeneo* (als Arbace) mit Sir Simon Rattle und dem Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks wurde 2025 mit einem *Gramophone Editor's Choice Award* ausgezeichnet.

Nigel Short

chorus director

Award-winning conductor Nigel Short has earned widespread acclaim for his recording and live performance work with leading orchestras and ensembles across the world.

A former member of renowned vocal ensemble The King's Singers, in 2001 Short formed Tenebrae, a virtuosic choir that combines the passion of a cathedral choir with the precision of a chamber ensemble. Under his direction, Tenebrae has collaborated with internationally acclaimed orchestras and instrumentalists and now enjoys a reputation as one of the world's finest vocal ensembles. Short has conducted

the choir at some of the world's most prestigious venues and festivals, including the BBC Proms, Wigmore Hall, Elbphilharmonie Hamburg, Rheingau Musik Festival and Sydney Festival.

To date, Short has conducted the majority of the UK's leading orchestras, including the Academy of Ancient Music, BBC Symphony Orchestra, Britten Sinfonia, London Philharmonic Orchestra, London Symphony Orchestra, Orchestra of the Age of Enlightenment and Royal Philharmonic Orchestra. He has vast recording experience, having conducted for many of the world's major labels including Decca Classics, Deutsche Grammophon, LSO Live and Signum, as well as having contributed to a number of high-profile film soundtracks. In 2018, he received a Grammy nomination in the category of 'Best Choral Performance' for Tenebrae's album of parts songs from the British Isles, *Music of the Spheres*.

Tenebrae

choir

Nigel Short director

Described as ‘phenomenal’ (*The Times*) and ‘devastatingly beautiful’ (*Gramophone* magazine), award-winning choir Tenebrae is one of the world’s leading vocal ensembles, renowned for its passion and precision.

Under the direction of Nigel Short, Tenebrae performs at major festivals and venues across the globe, including the BBC Proms, Wigmore Hall, Elbphilharmonie Hamburg, Rheingau Musik Festival and Sydney Festival. The choir has earned international acclaim for its interpretations

of choral music from the Renaissance through to contemporary masterpieces, and has commissioned new music from composers including Judith Bingham, Joanna Marsh, Owain Park, Josephine Stephenson, Joby Talbot and Roderick Williams.

Tenebrae has enjoyed collaborations with some of the UK’s leading orchestras, including the London Symphony Orchestra, Aurora Orchestra, the Academy of Ancient Music and Britten Sinfonia. The choir also undertakes regular session work, having contributed the vocals for Max Richter’s *Voices* (2020), Jean-Jacques Annaud’s *Notre-Dame brûle* (2022) and blockbuster sci-fi movie *Avatar: The Way of Water* (2022), among others. Its extensive recording catalogue comprises a wide range of music on labels including Signum, LSO Live and Warner Classics, and has earned the choir two *BBC Music Magazine* Awards and a Grammy nomination.

Alongside its performance schedule, the choir runs a thriving Learning and Connection programme encompassing partnerships with Music Centre London and London Youth Choirs, Tenebrae Effect workshops with amateur choirs, and regular classroom singing for local primary schools through its Singing Schools initiative. With its Associate Artist programme, Tenebrae also provides talented young professional singers with vital experience and support in the early stages of their careers.

Through its continued dedication to performance of the highest quality, Tenebrae’s vision is to

inspire audiences around the world through dramatic programming, flawless performances and unforgettable experiences.

Présenté comme « phénoménal » (*The Times*), avec des interprétations « d'une beauté à couper le souffle » (*Gramophone*), le chœur Tenebrae, maintes fois récompensé, est l'un des plus prestigieux ensembles vocaux au monde, réputé pour son enthousiasme et sa précision d'exécution.

Sous la direction de Nigel Short, Tenebrae se produit dans le monde entier, dans les plus grands festivals et les plus grandes salles de concert, parmi lesquels on retiendra : les BBC Proms, le Wigmore Hall, l'Elbphilharmonie de Hambourg, le Rheingau Musik Festival et le Sydney Festival. Le chœur a été partout acclamé pour ses interprétations de la musique chorale, allant de la Renaissance aux chefs-d'œuvre contemporains, et a également commandé de la musique à des compositeurs de notre temps, tels que Judith Bingham, Joanna Marsh, Owain Park, Josephine Stephenson, Joby Talbot et Roderick Williams.

Tenebrae a eu le plaisir de collaborer avec certains des plus grands orchestres du Royaume-Uni, notamment le London Symphony Orchestra, l'Aurora Orchestra, l'Academy of Ancient Music et le Britten Sinfonia. Le chœur travaille aussi régulièrement en studio, ayant contribué entre autres aux interventions vocales de *Voices*, de Max Richter (2020), *Notre-Dame brûle*, de Jean-Jacques Annaud (2022), et dans le film

de science-fiction à succès *Avatar : The Way of Water* (2022). Son vaste catalogue d'enregistrements comprend un large éventail de musique pour des labels tels que Signum, LSO Live et Warner Classics, et lui a valu deux BBC Music Magazine Awards et une nomination aux Grammy Awards.

Parallèlement à ses interventions en concert, le chœur gère un programme de formation et de liaison florissant qui comprend des partenariats avec le Music Centre London et les London Youth Choirs, des ateliers Tenebrae Effect avec des chœurs amateurs, et des cours de chant réguliers pour les écoles primaires locales, dans le cadre de son initiative Singing Schools (Écoles chantantes). Grâce à son Associate Artists Programme (Programme d'Artistes Associés), Tenebrae offre également à de jeunes chanteurs professionnels talentueux l'opportunité d'une expérience et d'un soutien essentiels au début de leur carrière.

Grâce à son engagement dans la durée, pour des interventions de la plus haute qualité, Tenebrae a pour objectif de toucher les publics du monde entier au travers d'une programmation d'exception, des prestations impeccables et des expériences inoubliables.

Traduction : © Pascal Bergerault

Der preisgekrönte Chor Tenebrae, der als „phänomenal“ (*The Times*) und „atemberaubend schön“ (*Gramophone*) beschrieben wird, ist eines der weltweit führenden Vokalensembles und berühmt wegen seiner Passion und seiner Präzision.

Unter der Leitung von Nigel Short tritt Tenebrae rund um die Welt in großen Konzertsälen und bei bedeutenden Festspielen auf, etwa bei den BBC Proms, in der Wigmore Hall und der Elbphilharmonie, beim Rheingau Musik Festival und dem Sydney Festival. Internationales Ansehen errang der Chor durch seine Interpretationen von Chormusik von der Renaissance bis hin zu zeitgenössischen Meisterwerken, und er hat auch neue Kompositionen in Auftrag gegeben, unter anderem bei Judith Bingham, Joanna Marsh, Owain Park, Josephine Stephenson, Joby Talbot und Roderick Williams.

Tenebrae hat mit einigen der führenden Orchester in Großbritannien zusammengewirkt, etwa dem London Symphony Orchestra, Aurora Orchestra, der Academy of Ancient Music und Britten Sinfonia. Darüber hinaus macht der Chor regelmäßig Studiomusik und steuerte u.a. den Gesang zu Max Richters *Voices* (2020) bei, zu Jean-Jacques Annauds *Notre-Dame brûle* (2022) und zum Science-Fiction-Blockbuster *Avatar: The Way of Water* (2022). Der umfangreiche Aufnahmekatalog des Chors umfasst eine große Bandbreite von Musik bei Labels wie Signum, LSO Live und Warner Classics; dafür wurde er mit zwei Preisen des *BBC Music Magazine* ausgezeichnet und für einen Grammy nominiert.

Neben den zahlreichen Auftritten veranstaltet der Chor auch ein „Learning and Connecting“-Programm, etwa durch Partnerschaften mit dem Music Centre London und den London Youth Choirs, durch die Workshops Tenebrae Effect mit Laienchören sowie die Initiative „Singing Schools“ mit regelmäßigem „Singen im Klassenzimmer“ an lokalen Grundschulen. Zudem unterstützt Tenebrae begabte junge professionelle Sängerinnen und Sänger in der Anfangsphase ihrer Laufbahn und ermöglicht ihnen, die für sie so notwendige Erfahrung zu sammeln.

Tenebrae ist es ein Anliegen, dass seine Darbietungen beständig durch allerhöchste Qualität bestechen und der Zuhörerinnen und Zuhörer in aller Welt mit dramatischen Programmierungen, erstklassigen Aufführungen und unvergesslichen Erlebnissen beflügeln.

Übersetzung: © Ursula Wulfekamp

Choir On This Recording

Sopranos

Tara Bungard
Jennifer Clark
Bethany Cooter
Anna Grieve
Rachel Haworth
Alice Gribbin
Marie Macklin
Laura Newey
Rosanna Wicks
Clover Willis

Altos

Hannah Cooke
Melanie Marshall
Martha McLorinan
Eleanor Minney
Anna Semple
Olivia Shotton

Tenors

John Bowen * ^
Andrew Busher
Jacob Ewens
James Gant
Jack Granby
Gopal Kambo
Henry Laird
Hamish MacGregor
James Robinson *
Carlos Rodriguez Otero
Joseph Taylor
Dominic Wallis

Basses

Gavin Cranmer-Moralee
Jimmy Holliday †
Alexander Hopkins
Stephen Kennedy
Jack Lawrence-Jones
Angus McPhee
Sam Mitchell
Jonathan Pratt
Martin Robson
Alexander Semple
Philip Tebb
George Vines

* Poets

† 1st Taborite

^ 2nd Taborite

Orchestra On This Recording

Leader

Benjamin Marquise Gilmore

First Violins

Fredrik Paulsson
Clare Duckworth
Laurent Quénelle
Ginette Decuyper
Laura Dixon
Maxine Kwok
William Melvin
Stefano Mengoli
Elizabeth Pigram
Harriet Rayfield
Olatz Ruiz de Gordejuela
Sylvain Vasseur
Mitzi Gardner

Second Violins

Julián Gil Rodríguez *
Thomas Norris
Sarah Quinn
Miya Väisänen
Matthew Gardner
Alix Lagasse
Iwona Muszynska
Csilla Pogány
Ingrid Button
Caroline Frenkel
Aleem Kandour
Polina Makhina

Violas

Gillianne Haddow *
Malcolm Johnston
Julia O'Riordan
Robert Turner
Anna Bastow
Thomas Beer
Germán Clavijo
Steve Doman
Sofia Silva Sousa
Mizuho Ueyama

Cellos

Timothy Walden **
Laure Le Dantec
Alastair Blayden
Salvador Bolón
Ève-Marie Caravassilis
Daniel Gardner
Amanda Truelove
Young In Na

Double Basses

Rodrigo Moro Martín *
Patrick Laurence
Thomas Goodman
Joe Melvin
Harry Atkinson
Josie Ellis
Adam Wynter

Orchestra On This Recording (continued)

Flutes

Gareth Davies *
Imogen Royce
Rebecca Larsen
Patricia Moynihan

Piccolos

Patricia Moynihan **
Imogen Royce
Rebecca Larsen

Oboes

Juliana Koch *
Rosie Jenkins
Maxwell Spiers

Cor Anglais

Maxwell Spiers **

Clarinets

Sérgio Pires *
Chi-Yu Mo
Ferran Garcerà Perelló

E-Flat Clarinet

Chi-Yu Mo *

Bass Clarinet

Ferran Garcerà Perelló *

Bassoons

Daniel Jemison *
Joost Bosdijk

Contrabassoon

Martin Field *

Horns

Timothy Jones *
Angela Barnes
Oliver Johnson
Jason Koczur

Trumpets

James Fountain *
Adam Wright
James Nash

Trombones

Audun Breen **
Jonathan Hollick

Bass Trombone

Paul Milner *

Tuba

Ben Thomson *

Timpani

Nigel Thomas *

Percussion

Neil Percy *
David Jackson

Harp

Bryn Lewis *

Celeste

Zeynep Özsuca **

Organ

Catherine Edwards **

Bagpipes

Bart Van Troyen **

Key

* *Principal*

** *Guest Principal*

London Symphony Orchestra

Patron His Majesty The King

Chief Conductor Sir Antonio Pappano **CVO**

Conductor Emeritus Sir Simon Rattle **OM CBE**

Principal Guest Conductor Gianandrea Noseda

Associate Artist Barbara Hannigan

Associate Artist André J Thomas

Assistant Conductor Matteo Dal Maso

Choral Director Mariana Rosas

The LSO was formed in 1904 as London's first self-governing orchestra and has been resident orchestra at the Barbican since 1982. In September 2024, Sir Antonio Pappano became the orchestra's Chief Conductor, following in the footsteps of Hans Richter, Sir Edward Elgar, Sir Thomas Beecham, André Previn, Claudio Abbado, Michael Tilson Thomas, Sir Colin Davis, Valery Gergiev, and Sir Simon Rattle, among others. The Orchestra gives numerous concerts around the world each year, plus more performances in London than any other orchestra. It is the world's most recorded symphony orchestra and has appeared on some of the greatest classical recordings and film soundtracks. The LSO also runs LSO Discovery, its ground-breaking education programme that is dedicated to introducing the finest music to young and old alike and lets everyone learn more from the Orchestra's players.

For more information visit **lso.co.uk**

Premier orchestre autogéré de Londres, le LSO fut fondé en 1904. Il est en résidence au Barbican depuis 1982. En septembre 2024, Sir Antonio Pappano est devenu le Chef principal de l'orchestre, en suivant les traces de Hans Richter, Sir Edward Elgar, Sir Thomas Beecham, André Previn, Claudio Abbado, Michael Tilson Thomas, Sir Colin Davis, Valery Gergiev et Sir Simon Rattle, entre autres. Chaque année, l'Orchestre donne de nombreux concerts à travers le monde, tout en se produisant plus

souvent à Londres que n'importe quel autre orchestre. C'est l'orchestre au monde qui a le plus enregistré, et on le retrouve sur des enregistrements devenus de grands classiques, ainsi que sur les bandes son des films les plus célèbres. Grâce à LSO Discovery, l'Orchestre est également un pionnier en matière de pédagogie; ce programme s'attache à faire découvrir les plus belles pages du répertoire aux enfants comme aux adultes, et à permettre à chacun de s'enrichir au contact des musiciens de l'Orchestre. Pour plus d'informations, rendez-vous sur le site **lso.co.uk**

Das LSO wurde 1904 als erstes selbstverwaltetes Orchester in London gegründet und ist seit 1982 im dortigen Barbican beheimatet. Im September 2024 wurde Sir Antonio Pappano Chefdirigent des Orchesters, womit er die Nachfolge von unter anderem Hans Richter und Sir Edward Elgar antrat, von Sir Thomas Beecham, André Previn, Claudio Abbado, Michael Tilson Thomas, Sir Colin Davis, Valeri Gergiev und Sir Simon Rattle. Das Orchester gibt jedes Jahr zahlreiche Konzerte in aller Welt und tritt darüber hinaus häufiger in London auf als jedes andere Orchester. Es ist das meistaufgenommene Orchester der Welt und hat einige der bedeutendsten klassischen Schallplattenaufnahmen und Filmmusiken eingespielt. Daneben zeichnet das LSO verantwortlich für LSO Discovery, ein bahnbrechendes pädagogisches Programm mit dem Ziel, Jung und Alt die schönste Musik nahe zu bringen und mehr von den Musikern des Orchesters zu lernen. Wenn Sie mehr erfahren möchten, schauen Sie bei uns herein: **lso.co.uk**

For further information / licensing enquiries contact:

LSO Live Ltd

Barbican Centre, Silk Street,
London, EC2Y 8DS, United Kingdom

E isolive@lso.co.uk

T +44 (0)20 7588 1116

W isolive.lso.co.uk

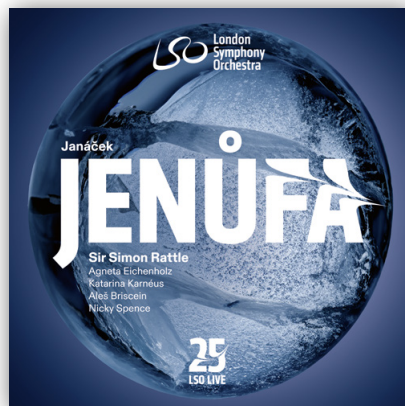
Also available on LSO Live

Available on disc and via all major digital music services. For further information on the entire LSO Live catalogue, previews and to order online visit [Isolive.co.uk](https://www.lsolive.co.uk)

Janáček

Jenůfa

Sir Simon Rattle, LSO,
Agneta Eichenholz, Katarina Karnéus,
Aleš Briscein, Nicky Spence

2SACD (LSO0897)

**Recording of the Week &
Classical Recordings of
the Year, Finalist 2025**

Presto Music

***** **Performance**
***** **Sonics (Multichannel)**
HRAudio.net

***** *Opera Magazine*

***** *Pizzicato*

**** *BBC Music Magazine*

Janáček

Katya Kabanova

Sir Simon Rattle, LSO,
Amanda Majeski, Simon O'Neill,
Katarina Dalayman, LSC

2SACD (LSO0889)

Recording of the Month
Gramophone

Recording of the Week
Presto Music

***** **Performance**
***** **Recording**
BBC Music Magazine

***** **Performance**
****½ **Sonics**
HRAudio.net

***** *Sunday Times*

***** *Pizzicato*

Janáček

The Cunning Little Vixen

Sir Simon Rattle, LSO,
Lucy Crowe, Gerald Finley,
Sophia Burgos, LSC

2SACD (LSO0850)

**Editor's Choice &
Critics' Choice 2020**
Gramophone

**Recording of the Week &
Recordings of the Year
Finalist 2020**
Presto Music

Records of the Year 2020
The Times

***** **Recording**
**** **Performance**
BBC Music Magazine

**London
Symphony
Orchestra**